

Signed by:
王鸿铭
F93DC363F1F44DA...

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кваліфікаційна наукова
праця на правах рукопису

ВАН ХУНМІН

УДК 378.147

ДИСЕРТАЦІЯ

**ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПРАКТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
СІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ В КОЛЕДЖАХ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ
РЕСПУБЛІКИ ЯК СКЛАДНИКА СТРАТЕГІЇ ПОДОЛАННЯ
БІДНОСТІ**

011 «Освітні, педагогічні науки»

01 «Освіта/Педагогіка»

Подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело _____Х. Ван

Науковий керівник: Тарасенко Ростислав Олександрович, доктор педагогічних наук, професор

Київ – 2026

АНОТАЦІЯ

Ван Хунмін. Дослідження та практика професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка». Національний університет біоресурсів і природокористування України. Київ, 2026.

Дисертаційне дослідження присвячено вивченню питання професійної підготовки сільської молоді у китайських коледжах, яка розглядається як важливий складник стратегії подолання бідності.

На сучасному етапі розвитку людського суспільства, яке досягло неймовірних успіхів у розвитку технологій виробництва різноманітних товарів, бідність залишається однією з основних його проблем, а її подолання є спільною метою усього людства. Особливого значення проблема боротьби з бідністю набуває для Китаю, де проживає найбільше населення планети. Організована боротьба з бідністю в Китаї є безпрецедентною за масштабами, і на її вирішенні сконцентрована головна увага керівництва країни. У процесі боротьби з бідністю в Китайській Народній Республіці надзвичайно важливу роль для сільської молоді відіграє професійна освіта, яка може слугувати ключовим фактором вирішення проблеми і важливим аспектом економічного розвитку сільських регіонів. В умовах глобалізації та цифровізації вона відкриває нові можливості працевлаштування та підприємництва для вихідців із сільської місцевості.

Метою дослідження є визначення, теоретичне обґрунтування й експериментальна перевірка комплексу організаційно-педагогічних умов професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності.

Встановлено, що важливу роль у боротьбі з бідністю відіграє професійна освіта, посилена увага до якої задекларована у низці документів державного рівня. Особлива увага в ньому приділяється підтримці професійної освіти в сільській місцевості, поверненню приватного підприємництва, сприянню працевлаштуванню, а також підготовці кадрів для відродження села. Коледжі Китаю надають сільській молоді можливість отримати освіту, концентруючись на розвитку професійних здатностей. Після завершення навчання фахівці мають кращі шанси щодо працевлаштування, а відтак зайнятість стає дієвим засобом для того, щоб позбутися бідності.

Визначено і теоретично обґрунтовано комплекс організаційно-педагогічних умов, спрямованих на забезпечення професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності.

Розроблено структурно-функціональну модель процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності. П'ять основних блоків моделі унаочнюють логіку цього процесу. В основу розробки моделі були покладені системний, компетентнісний, діяльнісний та культурологічний підходи до організації педагогічних процесів, які у своїй сукупності складають методологічне підґрунтя формування готовності випускників коледжів до роботи у сільській місцевості в контексті реалізації стратегії її відродження та подолання бідності. Згідно з моделлю процес формування здійснюється на чотирьох етапах, а саме: вступ на навчання, загальна підготовка, професійна підготовка, працевлаштування. Складовими готовності до роботи у сільській місцевості в контексті реалізації стратегії її відродження та подолання бідності як результат процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах КНР є мотивація роботи в селі, цифрова компетентність, професійна підготовка.

Експериментально перевірено комплекс організаційно-педагогічних умов і структурно-функціональну модель процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника

стратегії подолання бідності. Перша умова передбачала співпрацю коледжу з соціальними суб'єктами, які мають вагомий вплив на формування кадрової політики в регіоні, що може стати мотивуючим фактором для сільської молоді щодо здобуття освіти, яка сприятиме відродженню сільських територій та подолання бідності. У межах реалізації другої умови до навчальних планів підготовки фахівців в коледжі були запроваджені спеціалізовані дисципліни «Розвиток кар'єри та консультування з працевлаштування» та «Освіта в галузі інновацій та підприємництва», а також здійснювалось залучення кар'єрних консультантів, які разом з менторами і викладачами проводили консультації та обговорювали зі студентами їхні кар'єрні прагнення і можливості. Третя умова передбачала обрання в якості стратегічного напрямку інформаційно-орієнтованого навчання. При цьому підвищення цифрової компетентності студентів здійснюється не лише в аудиторіях коледжу, а й на позакампусних навчальних базах, а також шляхом додаткового опанування ними поза межами навчального плану відповідних курсів на платформі Центру онлайн-курсів провінції Хенань. Пропагування позитивного досвіду успішних випускників як четверта умова відбувалася шляхом проведення низки зустрічей із випускниками коледжу різних років, які досягли значних кар'єрних успіхів, заснували власні компанії, отримали нагороди на рівні провінції та держави. Усі визначені організаційно-педагогічні умови були також комплексно враховані в межах запровадженого авторського спецкурсу «Взаємодія зі штучним інтелектом». В рамках наукового проекту «Дослідження стратегій сприяння працевлаштуванню випускників професійних коледжів у контексті відродження сільських районів» була розроблена методика допомоги у працевлаштуванні «Чотиривимірний цілісний процес навчання і працевлаштування» для випускників професійних коледжів, спрямована на участь у реалізації стратегії відродження сільських районів Китаю. Вона передбачає підвищення ефективності формування професійних умінь, допомогу у працевлаштуванні студентів, активізацію їхньої мотивації та має суттєве практичне значення для закріплення досягнень у боротьбі з бідністю.

Результати педагогічного експерименту показали позитивну динаміку сформованості готовності сільської молоді до роботи у сільській місцевості в контексті реалізації стратегії її відродження та подолання бідності.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що: уперше визначено, теоретично обґрунтовано і експериментально перевірено комплекс організаційно-педагогічних умов, які сприяють професійній підготовці сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності (організація співпраці ключових соціальних суб'єктів для мотивування сільської молоді до здобуття професійної освіти, актуальної для відродження сільських регіонів; розвиток системи консультування та посилення ролі консультантів у коледжах з метою надання допомоги студентам у плануванні кар'єри та успішному працевлаштуванні; підвищення цифрової компетентності студентів для застосування цифрових технологій у процесі майбутньої професійної діяльності; пропагування серед студентів успішного досвіду працевлаштування випускників коледжів у сільській місцевості відповідно до отриманої спеціальності та кваліфікації з високим рівнем доходів і кар'єрними досягненнями); розроблено і експериментально перевірено структурно-функціональну модель процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності, яка містить цільовий, стратегічно-нормативний, методологічний, операційно-діагностичний та результативний блоки; удосконалено організаційно-методичне забезпечення професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки (авторський спецкурс «Взаємодія зі штучним інтелектом»); дістали подальшого розвитку методи професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності (розвиток системи консультування з питань розвитку кар'єри та працевлаштування, підвищення цифрової компетентності студентів шляхом використання освітніх платформ, формування здатності до підприємницької діяльності та започаткування бізнесу).

Матеріали дисертації можуть бути використані під час реалізації освітніх програм підготовки фахівців у коледжах, для розробки спецкурсів з метою підвищення інформаційної компетентності студентів, підготовки навчальних посібників, методичних рекомендацій тощо.

Перспективи подальшого дослідження пов'язані з вивченням питань формування у студентів коледжів низки компетентностей і якостей, важливих для успішного працевлаштування і професійної діяльності в сільських регіонах для їх відродження і розвитку. Зокрема, це: підприємництво; організаційні, управлінські й комунікативні уміння; ініціативність.

Ключові слова: професійна підготовка, політехнічні коледжі, сільська молодь, подолання бідності, доступність освіти, працевлаштування, організаційно-педагогічні умови, студент, цифрова компетентність, інформаційні технології, проєкт, спецкурс, Китайська Народна Республіка.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Стаття у закордонному виданні, проіндексованому у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection

1. Hongming Wang. Experience of AI-Based Digital Intervention in Professional Education in Rural China: Digital Competencies and Academic Self-Efficacy. *European Journal of Education*. 2025. Vol. 60. e70031.

Статті у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України

2. Тарасенко Р., Амеліна С., Хунмін Ван. Система професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки. *Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія*. 2023. № 14(4). С. 127–133. *(Ван Хунміном охарактеризовано державні стратегії і програми для усунення нерівності між доступом до освіти випускників міських і сільських шкіл. Тарасенком Р. проведено аналіз ролі політехнічних коледжів у*

системі професійної освіти. Амеліною С. визначено провідні тенденції щодо переорієнтації молоді з академічної на професійну освіту).

3. Ван Хунмін. Політехнічні коледжі в системі професійної освіти Китайської Народної Республіки. Мистецька освіта та розвиток творчої особистості. 2024. № 4. С. 123–126.

4. Amelina S.M., Tarasenko R.O., **Wang H.** Integration of the latest methods based on scaffolding technology in the process of developing translators' soft skills. Alfred Nobel University Journal of Pedagogy and Psychology. 2025. № 29. P. 87–96. (*Wang Hongming виокремлено на основі аналізу вимог роботодавців і з врахуванням стрімкого розвитку інформаційних технологій soft skills, важливі для професійної діяльності (ініціативність, лідерство, комунікативні навички, здатність до роботи в команді, тайм-менеджмент та емоційний інтелект). Амеліна С. встановлено аспекти формування soft skills на етапах реалізації навчальних проєктів, які вимагають максимальної підтримки викладача (ініціативність і робота в команді). Tarasenko R. проведено експериментальне дослідження щодо формування визначених soft skills шляхом застосування технології скаффолдингу у поєднанні із методом проєктів та методом моделювання).*

Статті у наукових виданнях інших держав

5. 王鸿铭. 乡村振兴背景下“工匠精神”融入高职学生教育路径的有效性分析. 教育科学. 09.2024. 5–9.

6. 张麦玲, **王鸿铭**. 现代学徒制模式下高职学生就业能力培养问题探. 新教育时代. 07.2024. 196–198. (*Wang Hongming розроблено пропозиції та рекомендації щодо покращення підготовки студентів до працевлаштування, включаючи посилення практичного навчання, розвиток професійних навичок та зміцнення співпраці між коледжем та підприємством. Zhang Mailing проаналізовано поточний стан та проблеми підготовки студентів політехнічних коледжів до працевлаштування).*

Тези наукових доповідей

7. Hongming Wang. Vocational Training Programs Among Marginalized Youth in Southeast Asia. International Symposium on International Education, Technology and Management Development 2023 (ISIETM 2023), 17–19 May, West Covina, California, 2023. P. 540–556.

8. Hongming Wang. International Aid and Cooperation for Post-War Higher Education in Ukraine. Сучасні гуманітарні дослідження молодих науковців у глобалізаційному світі: виклики, інновації, безпека: Міжнародна очно-дистанційна науково-практична конференція молодих вчених, м. Київ, 6–7 листопада 2023 року: тези доповіді. Київ, 2023. Ч. 2. С. 41–45.

9. Ван Хунмін. Дослідження та практика професійної підготовки сільської молоді в коледжах китайської народної республіки як складника стратегії подолання бідності. Економіка, менеджмент та соціальні науки (глобальний сценарій): Міжнародна дистанційна наукова конференція, м. Київ, 2 жовтня 2024 року: тези доповіді. Київ, 2024. С. 18–21.

10. Ван Хунмін. Традиції й новації у освітньому процесі китайських політехнічних коледжів. Сучасні соціокультурні трансформації: медіа, мова, комунікація: II Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 03 квітня 2025 року: тези доповіді. Київ, 2025. С. 131–132.

SUMMARY

Wang Hongming. Research and Practice of Vocational Training of Rural Youth in The Colleges of The People's Republic of China as A Component of The Poverty Alleviation Strategy. Qualifying scientific work published as a manuscript.

The dissertation thesis submitted for the scientific degree of Doctor of Philosophy in specialty 011 «Educational, pedagogical sciences». National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv, 2026.

The dissertation research is devoted to studying the issue of vocational training of rural youth in Chinese colleges, which is considered an important component of the poverty alleviation strategy.

At the current stage of human society's development, which has achieved incredible success in the development of technologies for the production of various goods, poverty remains one of its main problems, and overcoming it is a common goal for all of humanity. The problem of combating poverty is of particular importance for China, which has the largest population on the planet. The organised fight against poverty in China is unprecedented in scale, and the country's leadership is focused on solving this problem. In the process of combating poverty in the People's Republic of China, vocational education plays an extremely important role for rural youth, as it can serve as a key factor in solving the problem and an important aspect of economic development in rural areas. In the context of globalisation and digitalisation, it opens up new employment and entrepreneurial opportunities for people from rural areas.

The purpose of the study is to define, theoretically substantiate, and experimentally verify the complex of organizational and pedagogical conditions for the professional training of rural youth in colleges of the People's Republic of China as a component of the poverty alleviation strategy.

It has been established that vocational education plays an important role in combating poverty, and increased attention to this issue has been declared in a number of state-level documents. Particular attention is paid to supporting vocational education in rural areas, reviving private enterprise, promoting employment, and training personnel for rural revitalisation. Colleges in China provide rural youth with the opportunity to obtain an education, focusing on the development of professional skills. After completing their studies, specialists have better chances of finding employment, and thus employment becomes an effective means of overcoming poverty.

A set of organizational and pedagogical conditions aimed at ensuring the professional training of rural youth in colleges of the People's Republic of China as

a component of the poverty alleviation strategy has been identified and theoretically substantiated.

A structural and functional model of the process of vocational training for rural youth in colleges of the People's Republic of China has been developed as part of a strategy to overcome poverty. The five main blocks of the model illustrate the logic of this process. The model was developed based on systemic, competency-based, activity-based and cultural approaches to the organisation of pedagogical processes, which together form the methodological basis for preparing college graduates to work in rural areas in the context of implementing a strategy for rural revitalisation and poverty alleviation. According to the model, the formation process consists of four stages, namely: admission to study, general training, professional training, and employment. The components of readiness to work in rural areas in the context of implementing the strategy for its revival and overcoming poverty as a result of the process of professional training of rural youth in colleges of the People's Republic of China are motivation to work in the village, digital competence, and professional training.

A set of organisational and pedagogical conditions and a structural and functional model of the process of vocational training for rural youth in colleges of the People's Republic of China as part of a poverty reduction strategy have been experimentally tested. The first condition involved cooperation between the college and social actors who have a significant influence on the formation of personnel policy in the region, which could be a motivating factor for rural youth to obtain an education that would contribute to the revival of rural areas and poverty alleviation. As part of the implementation of the second condition, the college's training programmes for specialists included the implementation of specialised courses such as «Career Development and Employment Counselling» and «Education in Innovation and Entrepreneurship». Career counsellors were also brought in to work with mentors and teachers to consult with students and discuss their career aspirations and opportunities. The third condition was to choose information-oriented learning as a strategic direction. At the same time, the improvement of

students' digital competence is carried out not only in college classrooms, but also at off-campus training bases, as well as through additional mastery outside the curriculum of relevant courses on the Henan Province Online Course Centre platform. The fourth condition, promoting the positive experiences of successful graduates, was achieved through a series of meetings with college graduates from different years who had achieved significant career success, founded their own companies, and received provincial and national awards. All the organisational and pedagogical conditions identified were also comprehensively taken into account within the framework of the author's special course «Interaction with Artificial Intelligence». As part of the research project «Research on strategies to promote the employment of vocational college graduates in the context of rural revitalisation», a methodology for employment assistance was developed, entitled «Four-dimensional holistic learning and employment process» for vocational college graduates, aimed at participating in the implementation of the strategy for the revitalisation of rural areas in China. It provides for improving the effectiveness of professional skills development, assisting students in finding employment, and increasing their motivation, and is of significant practical importance for consolidating achievements in the fight against poverty.

The results of the pedagogical experiment showed positive dynamics in the formation of rural youth's readiness to work in rural areas in the context of implementing the strategy for its revival and overcoming poverty.

The scientific novelty of the results obtained lies in the fact that, for the first time, a set of organisational and pedagogical conditions has been identified, theoretically substantiated and experimentally verified that contribute to the professional training of rural youth in colleges in the People's Republic of China as part of a strategy to overcome poverty (organisation of cooperation between key social to motivate rural youth to obtain vocational education relevant to the revitalisation of rural areas; development of a counselling system and strengthening the role of counsellors in colleges to assist students in career planning and successful employment; improving students' digital competence for the application of digital

technologies in their future professional activities; promoting among students the successful experience of college graduates in rural areas in finding employment in line with their specialisation and qualifications, with high incomes and career achievements); a structural and functional model of the process of vocational training for rural youth in colleges in the People's Republic of China has been developed and experimentally tested as part of a poverty reduction strategy, which includes target, strategic and regulatory, methodological, operational and diagnostic, and performance blocks; improved the organisational and methodological support for the vocational training of rural youth in Chinese colleges as part of a poverty reduction strategy (author's special course «Interaction with Artificial Intelligence»); further development of methods for the professional training of rural youth in colleges of the People's Republic of China as part of the poverty reduction strategy (development of a career and employment counselling system, improvement of students' digital competence through the use of educational platforms, development of entrepreneurial skills and business start-up).

The dissertation materials can be used during the implementation of educational programs for training specialists in colleges, for the development of special courses to improve students' information competence, for the preparation of textbooks, methodological recommendations, etc.

Prospects for further research are related to studying issues of developing a range of competencies and qualities in college students that are important for successful employment and professional activity in rural regions for their revival and development. In particular, these include: entrepreneurship; organisational, managerial and communication skills; initiative.

Key words: vocational training, polytechnic colleges, rural youth, poverty alleviation, accessibility of education, employment, organizational and pedagogical conditions, student, digital literacy, information technology, project, special course, People's Republic of China.

LIST OF PUBLISHED PAPERS ON THE SUBJECT OF THE THESIS

Collection Articles in scientific periodicals indexed in the Scopus and/or Web of Science Core Collection databases

1. Hongming Wang. Experience of AI-Based Digital Intervention in Professional Education in Rural China: Digital Competencies and Academic Self-Efficacy. *European Journal of Education*. 2025. Vol. 60. e70031.

Articles in scientific professional publications of Ukraine

2. Tarasenko R., Amelina S., **Khunmin Van**. (2023). Systema profesiinoi pidhotovky silskoi molodi v koledzhakh Kytayskoi Narodnoi Respubliki [The system of vocational training for rural youth in colleges in the People's Republic of China]. *Humanitarni studii: pedahohika, psykholohiia, filosofiiia*, 14(4), 127–133.

3. **Khunmin Van**. (2024). Politekhnicni koledzhi v systemi profesiinoi osvity Kytayskoi Narodnoi Respubliki [Polytechnic colleges in the vocational education system of the People's Republic of China]. *Mystetska osvita ta rozvytok tvorchoi osobystosti*, (4), 123–126.

4. Amelina S.M., Tarasenko R.O., **Wang H**. (2025). Integration of the latest methods based on scaffolding technology in the process of developing translators' soft skills. *Alfred Nobel University Journal of Pedagogy and Psychology*, (29), 87–96.

Articles in scientific publications of other countries

5. Wang Hongming. (2024). Xiang cun zhen xing bei jing xia “gong jiang jing shen” rong ru gao zhi xue sheng jiao yu lu jing de you xiao xing fen xi [Analysis of the effectiveness of integrating the "spirit of professionalism" into the educational path of students of higher professional education institutions against the background of the revival of rural areas]. *Jiao yu ke xue*. 09.2024. 5–9. (in Chinese).

6. Zhang Mailing, **Wang Hongming** (2024). Xian dai xue tu zhi mo shi xia gao zhi xue sheng jiu ye neng li pei yang wen ti tan xi. [An Exploration of Issues in Development of Employment Competence among Higher Vocational Students

under the Modern Apprenticeship System]. *Xin jiao yu shi dai*. 07.2024. 196–198. (in Chinese).

Abstracts of scientific papers

7. Hongming Wang. (2023). Vocational Training Programs Among Marginalized Youth in Southeast Asia. International Symposium on International Education, Technology and Management Development 2023 (ISIETM 2023), 17–19 May, New Western University, West Covina, California, 540–556.

8. Hongming Wang. (2023). International Aid and Cooperation for Post-War Higher Education in Ukraine. *Suchasni humanitarni doslidzhennia molodykh naukovtsiv u hlobalizatsiinomu sviti: vyklyky, innovatsii, bezpeka: Tezy mizhnarodnoi ochno-dystantsiinoi naukovo-praktychnoi konferentsii molodykh vchenykh (6–7 lystopada 2023 r.)*. 2023. Ch.2. S. 41–45.

9. Wang Hongming. (2024). *Doslidzhennia ta praktyka profesiinoi pidhotovky silskoi molodi v koledzhakh kytaiskoi narodnoi respubliky yak skladnyka stratehii podolannia bidnosti [Research and practice of vocational training for rural youth in colleges of the People's Republic of China as part of the poverty-alleviation strategy]*. *Materialy mizhnarodnoi dystantsiinoi naukovo konferentsii «Ekonomika, menedzhment ta sotsialni nauky (hlobalnyi stsenarii)»*. 2 zhovtnia 2024. Kyiv, 2024. S. 18–21.

10. Wang Hongming. (2025). *Tradytsii y novatsii u osvitnomu protsesi kytaiskykh politekhnichnykh koledzhiv [Traditions and innovations in the educational process of Chinese polytechnic colleges]*. *Materialy II Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Suchasni sotsiokulturni transformatsii: media, mova, komunikatsiia»*, 03 kvitnia 2025. Kyiv 2025. S. 131–132.

ЗМІСТ

ВСТУП	18
РОЗДІЛ 1. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА СІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	24
1.1 Професійна підготовка сільської молоді у глобалізаційному контексті подолання бідності.....	24
1.2 Змістова характеристика ключових понять дослідження.....	40
1.3 Державна політика розвитку професійної освіти як один із стратегічних напрямів подолання бідності сільського населення.....	50
1.4 Коледжі у системі професійної освіти Китайської Народної Республіки	62
Висновки до першого розділу.....	76
Список використаних джерел до першого розділу	79
РОЗДІЛ 2. НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ В КОЛЕДЖАХ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ	92
2.1 Інноваційні системи організації професійної освіти в коледжах КНР для відродження сільської місцевості.....	92
2.2 Потенціал освітніх програм коледжів КНР у системі професійної підготовки фахівців для відродження села та подолання бідності.....	102
2.3 Організаційно-педагогічні умови забезпечення професійної підготовки сільської молоді в коледжах КНР.....	113
2.4 Структурно-функціональна модель процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах КНР.....	134
Висновки до другого розділу	144
Список використаних джерел до другого розділу.....	147
РОЗДІЛ 3. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ В КОЛЕДЖАХ КНР	154
3.1 Реалізація комплексу організаційно-педагогічних умов, спрямованих на забезпечення професійної підготовки сільської молоді в коледжах КНР .	154
3.2 Науковий проєкт щодо дослідження стратегій сприяння працевлаштуванню випускників професійних коледжів.....	169

3.3 Аналіз результатів експериментальної роботи.....	177
Висновки до третього розділу	188
Список використаних джерел до третього розділу	190
ВИСНОВКИ.....	192
ДОДАТКИ.....	197

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ЗВО – заклад вищої освіти

ІТ – інформаційні технології

КНР – Китайська Народна Республіка

СТЕ (Career and Technical Education) – професійна та технічна освіта

МООС (Massive Open Online Courses) – масові відкриті онлайн-курси

ОЕ (Occupational Education) – професійна освіта

SDGs (Sustainable Development Goals) – цілі сталого розвитку ООН

TVET (Technical Vocational Education and Training) – професійно-технічна освіта

VET (Vocational Education and Training) – професійно-технічна освіта та навчання

WE (Workplace Education) – освіта на робочому місці

ВСТУП

Актуальність дослідження. На сучасному етапі розвитку людського суспільства, яке досягло неймовірних успіхів у розвитку технологій виробництва різноманітних товарів, бідність залишається однією з основних його проблем, а її подолання є спільною метою усього людства. Для багатьох країн ця ситуація продовжує загострюватися під впливом різноманітних негативних явищ, що, своєю чергою, зумовлює збільшення прірви між багатими та бідними, стрімке зростання цін на товари першої необхідності, а головне, продукти харчування. В останні роки цьому активно сприяють такі світові загрози, як глобальне потепління, пандемія коронавірусної хвороби COVID-19, воєнні конфлікти тощо.

Особливого значення проблема боротьби з бідністю набуває для Китаю, де проживає найбільше населення планети. Організована боротьба з бідністю в Китаї є безпрецедентною за масштабами, і на її вирішенні сконцентрована головна увага керівництва країни. У першу чергу це стосується сільських регіонів.

У процесі боротьби з бідністю в Китайській Народній Республіці надзвичайно важливу роль для сільської молоді відіграє професійна освіта, яка може слугувати ключовим фактором вирішення проблеми і важливим аспектом економічного розвитку сільських регіонів. В умовах глобалізації та цифровізації вона відкриває нові можливості працевлаштування та підприємництва для вихідців із сільської місцевості. Інтеграція цифрових технологій в освітній процес створює нові можливості для сільської молоді набуття сучасних навичок, що є важливим елементом для її успішного працевлаштування. Ці фактори мають забезпечити можливість молодій людині із сільської місцевості обирати і здобувати освіту за тією спеціальністю, яка їй до вподоби, та якої потребує громада. Повернення фахівця після навчання до власної громади і реалізація здобутих знань та умінь у процесі професійної діяльності з гідною оплатою докорінним чином має змінювати баланс між достатком цієї людини, і навіть її родини, до і після

навчання. Завдяки цій особливості професійна освіта повинна стати соціальною гарантією для бідних категорій населення Китаю на гідне майбутнє.

Таким чином, професійна освіта має стати складовою стратегії подолання бідності в країні і системного відродження сільської місцевості Китайської Народної Республіки.

Суттєва теоретична актуальність проблеми, її недостатня наукова розробка та потреби практичного застосування визначили вибір теми дисертаційного дослідження – **«Дослідження та практика професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності».**

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Це дослідження було проведено у межах науково-дослідної роботи кафедри педагогіки Національного університету біоресурсів і природокористування України за темою «Теоретико-методичні основи навчально-виховної роботи у природоохоронних та аграрних вищих навчальних закладах» (номер державної реєстрації 0115U003561), а також в межах проекту «Дослідження стратегій сприяння працевлаштуванню випускників професійних коледжів у контексті відродження сільських районів» (JYB2023178), що належить до проектів зайнятості та підприємництва 2022 року для коледжів та університетів провінції Хенань.

Мета дослідження – визначити, теоретично обґрунтувати й експериментально перевірити комплекс організаційно-педагогічних умов професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності.

Завдання дослідження. Для досягнення мети були визначені такі завдання дослідження:

1. здійснити аналіз розробленості проблеми дослідження у працях вітчизняних і зарубіжних науковців з метою з'ясування потенціалу

професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності;

2. визначити і теоретично обґрунтувати комплекс організаційно-педагогічних умов, спрямованих на забезпечення професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності;

3. розробити структурно-функціональну модель процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності;

4. експериментально перевірити комплекс організаційно-педагогічних умов і структурно-функціональну модель процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності.

Об'єкт дослідження – процес професійної підготовки сільської молоді у коледжах Китайської Народної Республіки.

Предмет дослідження – організаційно-педагогічні умови професійної підготовки сільської молоді у коледжах Китайської Народної Республіки в контексті стратегії боротьби з бідністю.

Методи дослідження. Для досягнення мети і вирішення поставлених завдань використано комплекс методів дослідження, а саме:

– *теоретичних*: аналіз, класифікація наукових даних для вивчення стану науково-теоретичного й практичного розв'язання досліджуваної проблеми, визначення сутності процесу боротьби з бідністю шляхом професійної підготовки сільської молоді в коледжах; синтез, порівняння й узагальнення – для зіставлення різних поглядів учених на питання подолання бідності шляхом отримання професійної освіти; моделювання – для розробки структурно-функціональної моделі процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах;

– *емпіричних*: методи анкетування, опитування, тестування, бесіди – для визначення дієвості комплексу організаційно-педагогічних умов

професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності;

– *методів математичної статистики*: статистична обробка даних, порівняння середніх арифметичних;

– *графічного зображення результатів*: для кількісної і якісної обробки та оцінювання експериментальних результатів.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що:

– *уперше* визначено, теоретично обґрунтовано і експериментально перевірено комплекс організаційно-педагогічних умов, які сприяють професійній підготовці сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності (організація співпраці ключових соціальних суб'єктів для мотивування сільської молоді до здобуття професійної освіти, актуальної для відродження сільських регіонів; розвиток системи консультування та посилення ролі консультантів у коледжах з метою надання допомоги студентам у плануванні кар'єри та успішному працевлаштуванні; підвищення цифрової компетентності студентів для застосування цифрових технологій у процесі майбутньої професійної діяльності; пропагування серед студентів успішного досвіду працевлаштування випускників коледжів у сільській місцевості відповідно до отриманої спеціальності та кваліфікації з високим рівнем доходів та кар'єрними досягненнями);

– *розроблено і експериментально перевірено* структурно-функціональну модель процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності, яка містить цільовий, стратегічно-нормативний, методологічний, операційно-діагностичний та результативний блоки;

– *удосконалено* організаційно-методичне забезпечення професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності (авторський спецкурс «Взаємодія зі штучним інтелектом»);

– *дістали подальшого розвитку* методи професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності (розвиток системи консультування з питань розвитку кар'єри та працевлаштування, підвищення цифрової компетентності студентів шляхом використання освітніх платформ, формування здатності до підприємницької діяльності та започаткування бізнесу).

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що розроблено матеріали для підвищення ефективності профорієнтаційної роботи та працевлаштування випускників коледжів, авторський спецкурс «Взаємодія зі штучним інтелектом». Матеріали дисертації можуть бути використані під час реалізації освітніх програм підготовки фахівців у коледжах, для розробки спецкурсів з метою підвищення інформаційної компетентності студентів, підготовки навчальних посібників, методичних рекомендацій тощо.

Результати дослідження впроваджено в освітній процес відокремленого структурного підрозділу «Боярський фаховий коледж НУБіП України» (довідка № 7 від 20.01.2026 р.), відокремленого структурного підрозділу «Ірпінський фаховий коледж НУБіП України» (довідка № 10 від 19.01.2026 р.), відокремленого структурного підрозділу «Рівненський фаховий коледж НУБіП України» (довідка № 13 від 19.01.2026 р.).

Особистий внесок автора. Дисертація є самостійною науковою працею, у якій висвітлено авторські ідеї і розробки, що дозволило виконати поставлені завдання. Особистий внесок здобувача у статті «Система професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки», опублікованій у співавторстві з Тарасенком Р., Амеліною С. полягає у *характеристиці державних стратегій і програм для усунення нерівності між доступом до освіти випускників міських і сільських шкіл.* Особистий внесок здобувача у статті «Integration of the latest methods based on scaffolding technology in the process of developing translators' soft skills», опублікованій у співавторстві з Тарасенком Р., Амеліною С. полягає у *виокремленні на основі аналізу вимог роботодавців soft skills, важливих для*

професійної діяльності. Особистий внесок здобувача у статті 现代学徒制模式下高职学生就业能力培养问题探析(An Exploration of Issues in Development of Employment Competence among Higher Vocational Students under the Modern Apprenticeship System) розроблено пропозиції та рекомендації щодо покращення підготовки студентів до працевлаштування, включаючи посилення практичного навчання, розвиток професійних навичок та зміцнення співпраці між коледжем та підприємством.

Апробація результатів дисертації. Основні положення, висновки й результати дисертації було оприлюднено на: International Symposium on International Education, Technology and Management Development 2023 (ISIETM 2023), (California, 2023); Міжнародній очно-дистанційній науково-практичній конференції молодих вчених «Сучасні гуманітарні дослідження молодих науковців у глобалізаційному світі: виклики, інновації, безпека» (м. Київ, 2023 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Україна та світ в умовах російської збройної інтервенції (з 2014 р.)» (м. Київ, 2024 р.); Міжнародній дистанційній науковій конференції «Економіка, менеджмент та соціальні науки (глобальний сценарій)» (м. Київ, 2024 р.); II Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні соціокультурні трансформації: медіа, мова, комунікація» (м. Київ, 2025 р.).

Публікації. Основні положення та результати дисертації висвітлено у 10 наукових працях, з яких стаття у закордонному виданні, проіндексованому у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection, 3 статті у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, 2 статті у наукових виданнях інших держав, 4 тези наукових доповідей.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається із анотації, вступу, трьох розділів, висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел (203 найменувань, із них 182 – іноземними мовами), 4 додатки. Загальний обсяг роботи становить 205 сторінок. Дисертація містить 9 рисунків та 15 таблиць.

РОЗДІЛ 1. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА СІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

1.1 Професійна підготовка сільської молоді у глобалізаційному контексті подолання бідності

Бідність у всьому світі розглядається як серйозна проблема, і скорочення бідності займає перше місце в політичному порядку денному багатьох країн Південної Азії, Африки, а також Індії та Китаю. У «Цілях сталого розвитку (Sustainable Development Goals)» Організації Об'єднаних Націй, прийнятих в 2015 році, «Подолання бідності» визначено першою метою із 17 задекларованих, зокрема «Покінчити з бідністю в усіх її формах всюди» заплановано до 2030 року. Вони визначають, що подолання бідності має досягатися у поєднанні зі стратегіями, які сприяють економічному зростанню та вирішують низку соціальних потреб, включаючи освіту, охорону здоров'я, соціальний захист та можливості працевлаштування, водночас борючись із зміною клімату та захистом навколишнього середовища (17 Goals to Transform Our World, 2015).

Світовий банк визначає бідність на основі багатьох індексів таким чином, що бідність – це «брак того, що необхідно для матеріального добробуту, особливо їжі, а також житла, землі та інших засобів. Іншими словами, бідність – це відсутність багатьох ресурсів, що призводить до голоду та фізичних злиднів» (World Bank, 2000). Багато дослідників, які вивчали проблему бідності, пропонували власне тлумачення цього поняття, доповнюючи його певними аспектами. Спочатку бідність визначалася як економічне явище, стан, за якого дохід окремого домогосподарства не відповідає базовому стандарту життя (Ward, 2016; Liu et al., 2017). Зважаючи на постійний соціально-економічний розвиток у світі визначення поняття бідності поступово змінилося від позиціонування її з дефіцитом економічного доходу до багатовимірного явища, що включає відсутність доступу до освіти, медичного обслуговування, житла та інших соціальних депривацій (Bossert et al., 2013;

Лиц, 2016). О. Aboyade визначає бідність як «недостатню або повну відсутність необхідних речей і засобів, таких як їжа, житло, медичне обслуговування, освіта, соціальні та екологічні послуги, споживчі товари, можливості для відпочинку, наявність інфраструктури і транспортних засобів» (Aboyade, 1983).

Бідність є серйозною соціально-економічною проблемою в багатьох країнах, навіть з досить розвиненою економікою, на подолання якої дедалі більше звертається уваги на державному рівні та спрямовуються суттєві фінансові, людські, соціальні та освітні ресурси. Проте серед наявних особливостей кожної країни можна виділити щонайменше одну спільну проблему, яка суттєво впливає на наявність бідності в загальному розумінні – це відсутність у певної частини населення, переважно віддалених або сільських районів, доступу до якісної освіти чи роботи. Освіта є суттєвим чинником, який сприяє подоланню глобальної бідності.

Зважаючи на те, що існують різні типи освіти, варто зазначити, що значна частина науковців у різних країнах відзначають ключову роль саме професійної освіти у подоланні бідності (Das et al., 2023; Hao et al., 2023; Kromydas, 2017; Marquez-Ramos et al., 2019; Pan et al., 2024; Pan et al., 2021; Zhang et al., 2015).

Технічна та професійна освіта (Technical Vocational Education and Training (TVET)) – це будь-яка освіта, підготовка та навчальна діяльність, яка спрямована на набуття знань, умінь та навичок, які є необхідними для працевлаштування чи самозайнятості. TVET може бути використано як узагальнений термін для опису всіх видів формального, неформального та інформального навчання, що надається різними установами в різних закладах освіти. Раніше для опису елементів галузі, які зараз вважаються такими, що включають TVET, використовувалися різні терміни. На Другому міжнародному конгресі з технічної та професійної освіти, який відбувся в Сеулі в 1999 році, було прийнято рішення, що найкращим, найповнішим

терміном для використання є технічна та професійна освіта та навчання (TVET) (Hollander, 2009).

Як стверджують А. Наууат та S. Chughtai саме професійна освіта в Індії є одним з найважливіших елементів для покоління, яке буде частиною глобалізованого світу та зменшить рівень бідності. Вона дозволить людям стати конкурентоспроможними на ринку праці за рахунок набуття відповідних навичок, що дозволить справлятися з високотехнологічною роботою та адаптуватися до нових умов, які швидко змінюються (Наууат, 2015). За словами R. Карур професійна освіта є частиною системи навчання впродовж життя. Її необхідність викликана стрімким технологічним прогресом, що відбувається у світі, розвитком глобалізаційних процесів, що створює потребу постійно підвищувати рівень своїх знань та навичок. Здобувши професійну освіту, люди можуть отримати кращі можливості працевлаштування, які дозволять їм покращити свої умови життя. В Індії люди, які належать до сільських громад та тих, хто належить до бідних верств суспільства, зазвичай мають таку точку зору, що коли вони здобудуть професійну освіту, то вони зможуть не лише покращити умови свого життя, але й сприяти благополуччю інших. Саме професійна освіта дозволяє отримати належну підготовку, щоб влаштуватися на роботу в офіс чи компанію, або започаткувати власний бізнес. Вона допомагає отримати кращі можливості для існування (Карур, 2021). На важливості впливу глобалізації у процесі підготовки фахівців, як однієї із сучасних тенденцій, наголошує також цілий ряд авторів (Hassan et al., 2022; Howley et al., 2018; Shinga et al., 2021; Solstad et al., 2020).

Науковцями M. Khan, A. Alvi та M. Chishti були проведені дослідження щодо зв'язку між бідністю та освітою в Пакистані. Вони дійшли висновку, що освіта є найважливішим фактором для подолання бідності. Люди, які мають середній і вищий рівень освіти, багатші, ніж люди, які мають початковий або нижчий рівень освіти. Крім того, неосвічені люди є найбіднішими (Khan et al., 2019). K. Lakhiani вважає, що саме професійна освіта є одним із основних типів освіти в Пакистані для зменшення рівня бідності, оскільки саме вона

дозволяє людям набути специфічних навичок для різних видів робіт, головним чином для технічних або технологічних (Lakhiani, 2022). З метою підвищення доступності професійної освіти, навчальні заклади цієї країни вживають низку заходів, що включають надання стипендій, різні методи соціальної мобілізації, інші засоби фінансової допомоги тощо.

Як зазначає P. Nwachukwu, професійна освіта (TVET) була визнана в Нігерії в якості одного з головних інструментів для зменшення бідності та посилення національного розвитку. Розвиток невеликих галузей промисловості шляхом забезпечення професійної освіти соціально незахищених груп населення, може сприяти створенню робочих місць, економічному зростанню та зменшенню бідності. Бідність можна зменшити, якщо професійна освіта матиме належний рівень фінансування, що також, безумовно, вплине на розвиток країни в цілому (Nwachukwu, 2014). Оскільки професійна освіта TVET є дуже важливою в розвитку нації, її слід заохочувати як на рівні середньої школи, так і на вищих рівнях освіти. У національній політиці розвитку людського капіталу слід приділити значну увагу професійній освіті, оскільки вона є ключем до економічного зростання та надання економічних можливостей людям. Сприйняття професійної освіти як другорядного фактору, який наразі їй надається, слід усунути, вдавшись до таких кроків, як організація співпраці із закладами вищої освіти шляхом укладання відповідних угод та належного визнання кваліфікацій здобутих у системі професійної освіти. З огляду на ці факти, професійну освіту можна розглядати як життєздатну стратегію подолання бідності в Нігерії (Ekhalia et al., 2021).

M. Yousaf та A. Bhatti досліджували вплив професійної освіти на подолання бідності у країнах, що розвиваються. Зокрема, багато країн зацікавлені у розвитку професійної освіти на усіх рівнях, щоб забезпечити набуття навичок серед молоді для боротьби із безробіттям. (Yousaf & Ali Bhatti, 2022). Вони зазначають, що відсутність послідовної політики щодо розвитку професійної освіти стає основною причиною високого рівня бідності

в багатьох країнах. Уряди тих країн, де наразі актуальна проблема бідності зараз усвідомлюють, що якщо вони хочуть скоротити бідність, їм доведеться серйозно подумати про розвиток людського капіталу шляхом розвитку професійної освіти. Аналогічні дослідження в країнах Азії та Африки також проводили інші науковці (McGrath et al., 2020; Pilz et al., 2021; Schröder, 2019; Tabbron et al., 1997; Year et al., 2021).

Китай не є винятком серед тих країн, де бідність розглядається як серйозна проблема. За останні 40 років, починаючи з економічної реформи, започаткованої в 1978 році, швидке економічне зростання врятувало мільйони людей у Китаї від бідності. У Звіті про людський розвиток за 2016 рік зазначено, що глобальний рівень крайньої бідності, виміряний межею бідності в 1,90 долара США на день, становив менше 11% у 2013 році, і Китай зробив глобальні кроки щодо скорочення бідності. На рисунку 1.1 показано, що відповідно до національної межі бідності Китаю, рівень крайньої бідності знизився з 97,5% у 1978 році до 4,5% у 2016 році.

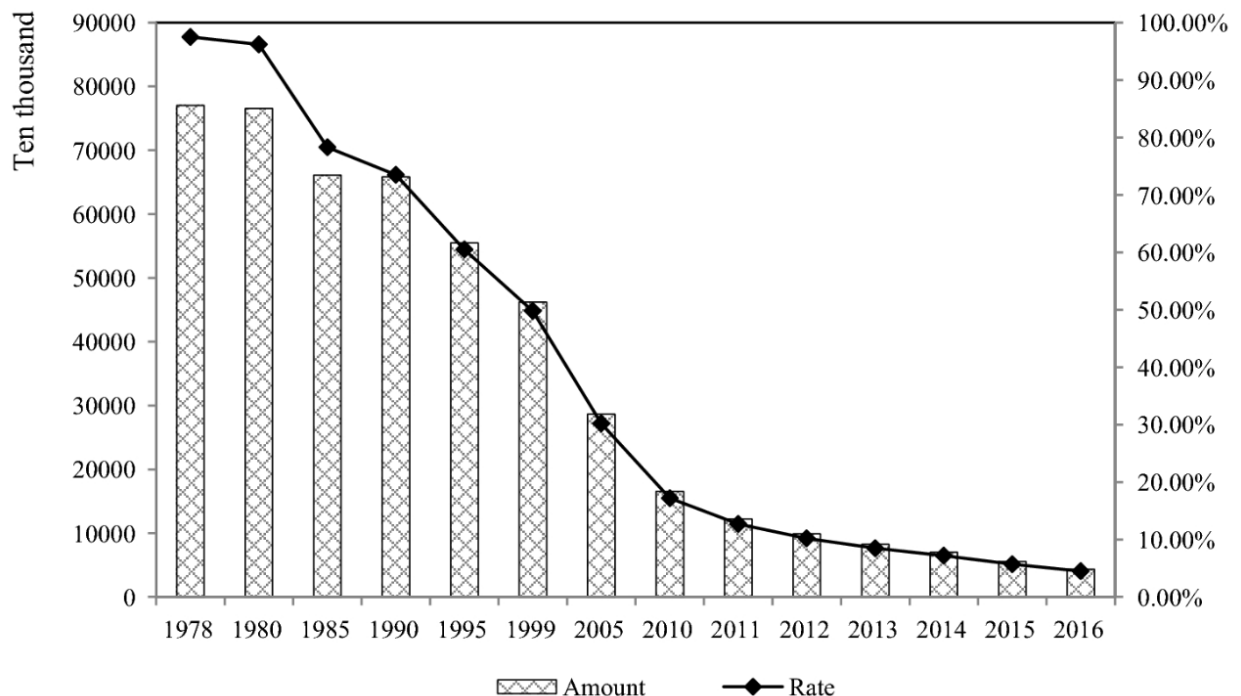

Рис. 1.1. Рівень бідності у сільській місцевості Китаю (Джерело: Poverty Monitoring Report of Rural China (2017), National Bureau of Statistics (NBS) of China calculated by the national poverty line (2010)).

Більшість бідного населення проживає в сільській місцевості, і їхні засоби до існування залежать від сільського господарства. Для порівняння, жителі міст у Китаї можуть користуватися добре налагодженою системою соціального забезпечення, яка захищає їх від крайньої бідності. Бідне сільське населення здебільшого проживає на південному заході Китаю. Розподіл бідного сільського населення та коефіцієнт бідності у 2017 році на рівні провінцій показано на рисунку 1.2. До п'ятірки провінцій із найбільшою кількістю бідного сільського населення належать: Гуйчжоу (2,95 млн), Юньнань (2,79 млн), Хенань (2,77 млн), Гуансі (2,46 млн) і Хунань (2,32 млн). Бідне сільське населення в цих п'яти провінціях у 2017 році становило 43,63 відсотка загальної кількості бідного сільського населення Китаю. До провінцій із коефіцієнтом бідності понад 5 відсотків у 2017 році належать: Сіньцзян (9,9 відсотка), Ганьсу (9,7 відсотка), Гуйчжоу (8,5 відсотка), Тибет (7,9 відсотка) і Юньнань (7,5 відсотка). Ці результати показують, що західний Китай, включаючи Сіньцзян, Ганьсу, Тибет, Гуйчжоу та Юньнань, все ще є регіоном, ураженим глибокою бідністю.

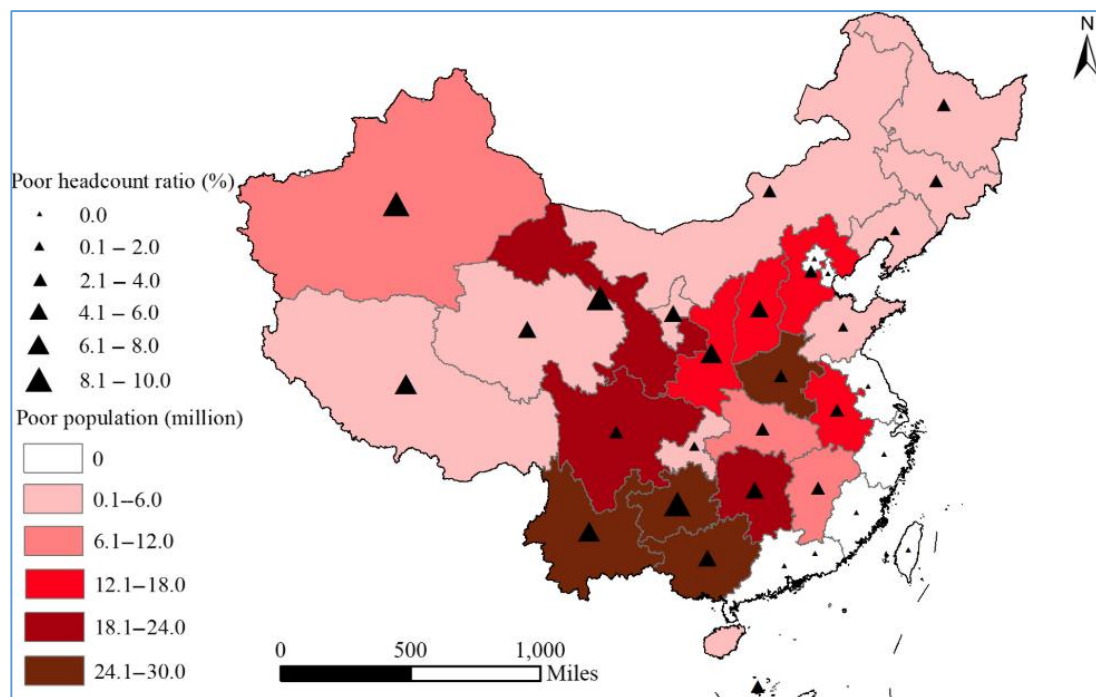

Рис. 1.2. Розподіл сільського бідного населення та коефіцієнт бідності в 31 провінції Китаю в 2017 році. (Джерело: Poverty Monitoring Report of Rural China (2018)).

Відповідно до критеріїв визначення межі бідності, дослідження Світового банку показали, що якщо працюючі члени сім'ї мають менше 6 років освіти, рівень бідності перевищує 16%. Якщо тривалість навчання збільшити ще на три роки, то рівень бідності знизиться до 7% (Liu, 2016). Однак у Звіті про моніторинг бідності в сільській місцевості Китаю за 2018 рік зазначено, що лише 14,2% працюючих в сільській місцевості Китаю мають середню освіту або вищі рівні освіти (China Statistics Press, 2019).

Цілеспрямований процес подолання бідності в Китаї має передбачати інвестиції в інфраструктуру, таку як дороги, об'єкти питної води, об'єкти громадського обслуговування, а також розвиток освіти та медичного обслуговування (Liu et al., 2020).

Генеральний секретар Сі Цзіньпін зазначив, що «в процесі соціального розвитку ми повинні зробити освіту головним пріоритетом економічного та соціального розвитку». Він сказав: «чим бідніша місцевість, тим важче забезпечити освіту, але чим бідніша місцевість, тим більше вона потребує освіти. Чим менше освіти надається, тим біднішою вона стає». (Xi Jinping, 2014). Настанови Сі Цзіньпіна щодо цілеспрямованого подолання бідності є потужною ідеологічною зброєю для боротьби з бідністю. Професійна освіта в цьому відіграє важливу роль, вона забезпечує блокування передачі бідності від покоління до покоління, головним чином за рахунок таких аспектів: по-перше, вона забезпечує освітою значну частину дітей з бідних сімей, які походять, переважно, із сільської місцевості; по-друге, така освіта може дати можливість студентам з бідних сімей отримати певні навички та вміння, тим самим сприяючи їх працевлаштуванню і певною мірою покращити ситуацію з бідністю; по-третє, завдяки їй вихідці із бідних сімей можуть отримати якісну роботу (Wu, 2020). Такої ж думки дотримуються й інші дослідники (Chakravarty et al., 2019; Eryong et al., 2018; Kuang, 2022; Peng, 2022; Sher, 2019; Yu et al., 2022).

Базовим документом, який сконцентрував досвід попередніх етапів та відобразив стратегічне бачення китайського керівництва щодо напрямів

діяльності стосовно подолання бідності в Китаї є «Концепція боротьби з бідністю в сільських районах Китаю та їх розвитку (2011-2020 роки)». (The CPC Central Committee and the State Council issued the Outline of China's Rural Poverty Alleviation and Development (2011-2020), 2011). Важливим елементом розробленої концепції є те, що освіта розглядається як фундаментальний інструмент для подолання бідності та розширення можливостей самостійного розвитку для сільського населення. Основними напрямками підтримки та розвитку освіти є підвищення доступності та покращення освіти. Зокрема, це передбачає забезпечення обов'язкової дев'ятирічної освіти та її постійне вдосконалення; збільшення частки населення, яке здобуде дошкільну та середню освіту; прискорення розвитку дистанційного та безперервного навчання для розширення освітніх можливостей сільської молоді. Концепція також передбачає цілу низку заходів, спрямованих на підтримку професійної освіти, а саме: надання субсидій на проживання та транспорт для молодих фахівців із бідних сільських сімей, які отримують професійну освіту; скасування плати за навчання для учнів із незаможних сімей у середніх професійно-технічних училищах та надання національних стипендій; проведення практичного технічного навчання для бідних сільських працівників тощо.

Починаючи з грудня 2013 року, вектор політики Китаю щодо подолання бідності в сільській місцевості ще більше зміщується в сторону важливості ролі освіти в цьому процесі. Проаналізувавши чинники, які обмежують розвиток бідних територій, Головний офіс Центрального Комітету КПК та Генеральний офіс Державної ради видали Документ № 25 «Висновки щодо інноваційних механізмів для рішучого сприяння подоланню бідності в сільській місцевості та її розвитку», де був посилений акцент на «Подолання бідності шляхом підтримки освіти». У цьому документі зазначено, що Китай повинен зосередитися на зміцненні освіти для подолання бідності, прискорити реалізацію подолання бідності, підтримуючи розвиток освіти, щоб діти з бідних сімей могли отримати справедливую та якісну освіту і блокувати

передачу бідності між поколіннями. В ньому чітко прослідковується ідея, що освіта, особливо професійна, розглядається як один із ключових інструментів сталого подолання бідності в сільських районах Китаю. Держава буде розвивати політику стимулювання та субсидій і впровадить програму професійної освіти для підтримки випускників середніх шкіл з бідних районів для здобуття освіти в професійних коледжах. Згідно цього документу планується значне розширення професійної підготовки випускників середніх шкіл, адаптованої до потреб працевлаштування в сільській місцевості. (The General Office of the CPC Central Committee and the General Office of the State Council issued the «Opinions on Innovating Mechanisms and Solidly Promoting Rural Poverty Alleviation and Development Work», 2014).

Важливо відзначити, що нова політика сприяла активізації наукових досліджень, спрямованих на вивчення можливостей подолання бідності шляхом підтримки освіти, а відповідно і стрімкому зростанню кількості опублікованих статей, що відображають результати цих досліджень (рис. 1.3).

Ретельний аналіз понад двох тисяч статей, присвячених вивченню можливостей подолання бідності шляхом підтримки освіти, показав, що ключовими словами у третині з них є «професійна освіта», «коледжі» та «вищі політехнічні коледжі» (Zhang, 2020). Це відображає ставлення китайських вчених щодо важливості ролі різних категорій освіти в боротьбі з бідністю шляхом підтримки освіти. Серед них, у центрі поточних досліджень знаходиться скоординована система подолання бідності шляхом розвитку професійної освіти, середньої професійної освіти, вищої професійної та технічної освіти (Chen et al., 2018; Cheng et al., 2019; Klar et al., 2020; Koo et al., 2016; Leichty et al., 2021; Liu et al., 2017; Nachtigal, 2019; Nordholm et al., 2022; Reed et al., 2021; Yang et al., 2018; Su, 2021; Xue et al., 2022; Xue et al., 2021; Zamfir, 2017; Zhu, 2020). Саме розвиток професійної освіти можна вважати ключовим складником у системі з підтримки освіти, спрямованої на боротьбу з бідністю в Китаї (Yuan, 2013).

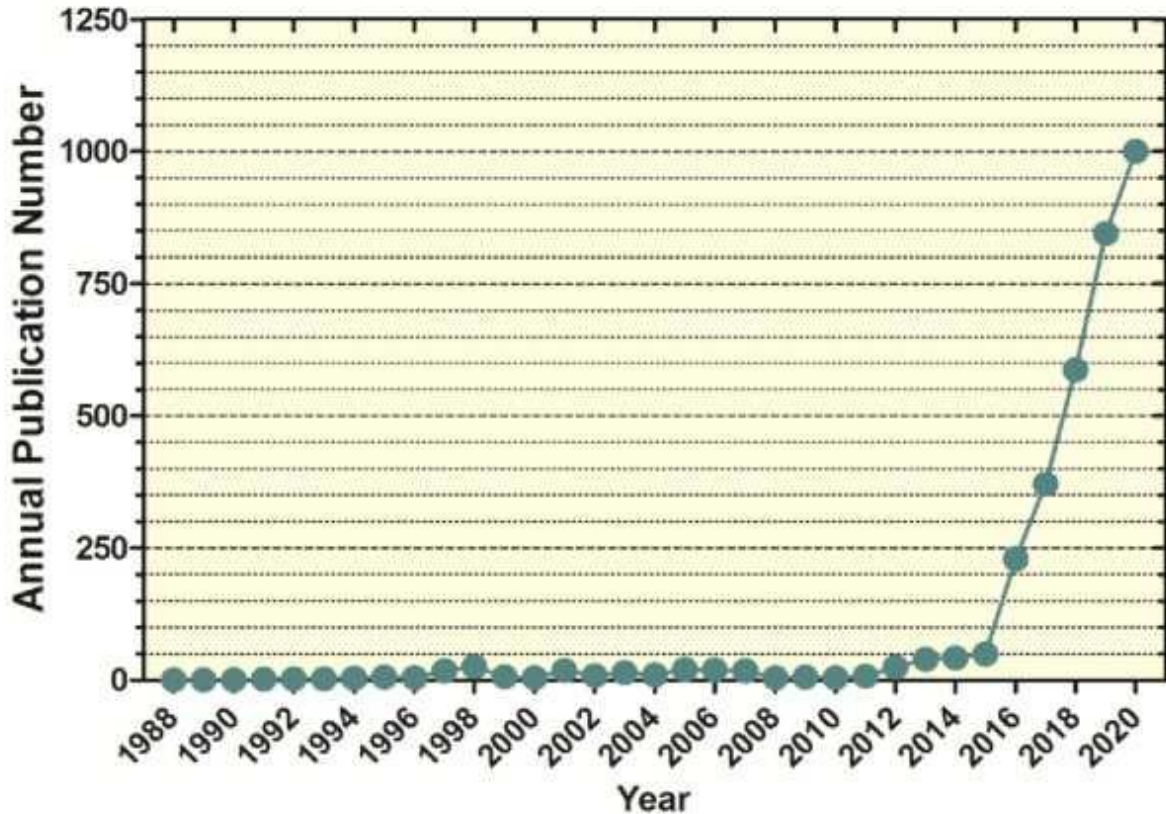

Рис. 1.3. Щорічна кількість публікацій щодо подолання бідності шляхом підтримки освіти протягом 1988-2020 рр. (Джерело Zhang, 2020).

Стратегія подолання бідності у Китаї нерозривно пов'язана із стратегією відродження сільської місцевості та розвитком професійної освіти (Wang et al., 2024). Так Центральний комітет партії оприлюднив серію стратегічних документів, висуваючи вимоги до системної роботи щодо впровадження стратегії відродження сільської місцевості, накресливши план великої політики для відродження сільської місцевості в нову еру, а також рекомендацій для професійної освіти з надання допомоги у відродженні села. На початку 2018 року ЦК партії видав документ № 1 «Погляди щодо реалізації стратегії відродження села», в якому чітко зазначено, що необхідно йти шляхом відродження села, зробити сільське господарство перспективною галуззю, зробити фермерів привабливою професією та зробити сільську місцевість прекрасним місцем для життя та роботи, «пріоритет розвитку сільської освіти» та «зміцнення професійної освіти» (Liu & Zhang, 2023).

Китайські дослідники M. Wang, Y. Zheng, S. Ma та J. Lu стверджують, що масштаби та якість вищої професійної освіти мають суттєвий вплив на відродження села. Зважаючи на поки що існуючий розрив між містом і селом, що в свою чергу спричиняє труднощі у розвитку сільських територій, включаючи складність запровадження новітніх технологій, низькі темпи модернізації виробничих процесів та недостатній рівень надання соціальних послуг, вплив якості вищої професійної освіти на розвиток села зміщується від незначного до суттєво позитивного. Особливого значення набуває надання високоякісної вищої професійної освіти, яка безпосередньо відповідає місцевим потребам. Актуальність і практичність змісту професійної освіти можуть безпосередньо впливати на промисловий розвиток та економічну стабільність сільських територій. Саме розвиток вищої професійної освіти має суттєвий вплив на темпи економічного розвитку та відродження села, а також сприяє зменшенню розриву доходів між містом і селом (Wang et al., 2024).

J. Chen та F. Pastore аналізували вплив різних типів освіти у Китаї на фінансове забезпечення людей. Автори відзначають, що вплив саме професійної та академічної освіти збільшується приблизно з однаковою швидкістю. Якщо порівнювати тих, хто здобув лише обов'язкову освіту, то випускники старшої середньої школи у порівнянні з ними отримують орієнтовно на 20% більше заробітної плати, випускники професійних коледжів заробляють на 50% більше, а випускники академічних університетів – на 75%. Натомість ті, хто закінчив аспірантуру та здобув вищі рівні освіти, збільшують свої доходи більше ніж удвічі. Вища академічна освіта оплачується краще, ніж професійна, хоча ця різниця з роками зменшується. У порівнянні з академічною університетською освітою, професійна освіта здобута в коледжах приносить на 45,3% менше прибутку. Це є свідченням того, що розраховувати на вищий рівень оплати праці може той, хто здобув вищий рівень вищої освіти. Тому, починаючи з 2014 року, Китай почав розширювати вищу професійну освіту до бакалаврату. Таким чином,

бакалаврський рівень, запроваджений в систему вищої професійної освіти може сприяти зростанню її ефективності (Chen, 2024).

В свою чергу такий підхід до вдосконалення професійної освіти зумовлений вивченням досвіду тих країн, яким значною мірою вдалося подолати бідність (Yi, 2023). По-перше, аграрна професійна освіта займає важливе місце в системі аграрної освіти. Наприклад, сільськогосподарська освіта в Японії в основному базується на сільськогосподарській університетській освіті (еквівалентній китайським сільськогосподарським коледжам і технічним середнім школам) і сільськогосподарських коледжах (еквівалентних сільськогосподарським професійно-технічним школам Китаю), з метою культивування прикладних сільськогосподарських талантів (Zhao, 2005). Німецька система сільськогосподарської освіти включає сільськогосподарську професійну освіту та вищу освіту. Аграрна професійно-технічна освіта готує кваліфікованих робітників сільського господарства та керівників сімейних ферм (Miao, 2015; Liu, 2015). По-друге, неакадемічна сільськогосподарська освіта, наприклад навчання фермерів, є важливим доповненням до системи сільськогосподарської освіти. Через сільськогосподарські кооперативи в Японії фермери навчаються та навчаються технологіям і навичкам виробництва. В Ізраїлі створено неакадемічну систему сільськогосподарської освіти, що базується переважно на державних агенціях з доповіді про сільське господарство (Liu, 2015). По-третє, практичне навчання є стрижневою ланкою сільськогосподарської професійної освіти в аграрно розвинених країнах. У Німеччині учні середньої професійної сільськогосподарської освіти проводять більше двох третин свого часу на практиці на сільськогосподарських підприємствах. Студенти, які навчаються за програмами сільськогосподарської професійної освіти в Сполучених Штатах, повинні брати участь у практичних заняттях з управління фермами принаймні половину року (Huang, 2021). По-четверте, суворая система сертифікатів професійної кваліфікації не тільки захищає права та інтереси фермерів, але й спонукає їх продовжувати навчання. Сертифікати

професійної кваліфікації фермера у Великобританії поділяються на дві серії: сертифікати про професійну підготовку в галузі сільського господарства та сертифікати технічної освіти. Існують певні вимоги до сертифікатів фермерів, які займаються сільськогосподарською діяльністю. Система «зелених сертифікатів» Німеччини чітко розділена на різні рівні, а сертифікати навичок пов'язані з академічною освітою (Miao, 2015). По-п'яте, держава повністю гарантує фінансування аграрної професійно-технічної освіти. З 1955 року фінансування сільськогосподарської професійної освіти в Сполучених Штатах щорічно збільшувалося майже на 8% (Gu, 2009). У Великій Британії єдиною галузевою підготовкою, яка може отримати державне фінансування, є сільське господарство, і 70% коштів на навчання забезпечується державними фінансами.

Вітчизняними й зарубіжними науковцями вивчались окремі аспекти професійної підготовки фахівців у Китаї. На основі даних останнього десятиліття В. Schulte зробила висновок про те, що на фоні проголошеної мети – залучення якомога більшої частини населення до шкільного та/або професійного навчання – найбільшими викликами для китайської системи освіти є переважання наявних практик викладання і навчання, а також існування великої нерівності у доступі до освітніх можливостей між багатими та бідними, з одного боку, та між містом і селом, з іншого (Schulte, 2014). Як зазначає D. Tang, цю проблему визнав центральний уряд і передбачив у поточному десятирічному плані чесний і справедливий розвиток. З 2012 року у закладах вищої освіти виділяються місця для 680 найбідніших районів. Однак 12 100 наданих місць для навчання у порівнянні із загальною кількістю 6,85 мільйонів є незначними (Tang, 2012). М. Hansen назвав диспропорції між селом і містом тривожні, але водночас зауважив про вживання заходів щодо їх подолання (Hansen, 2014).

На думку багатьох китайських дослідників, проблеми освіти в цілому і зокрема пов'язані з її доступністю (Wang, 2023). М. Ну вважає, що між сільською та міською місцевістю існує нерівний доступ до освіти, зумовлений

такими бар'єрами, як регіональний розвиток та фінансові вклади в освіту, що створюють відмінності між молодими людьми вже на так званій стартовій лінії освіти, її процесах та результатах (Hu, 2022). J. Zhao і Y. Liu констатували наявність прірви між бідними та багатими в сучасному Китаї і навіть її поступове збільшення, а також велику різницю в економічному становищі окремих сімей, що призвело до нерівного розподілу освітні ресурси та можливості. Автори зазначають, що вихідці з уразливих груп можуть користуватися якісними освітніми ресурсами лише завдяки індивідуальним зусиллям (Zhao & Liu, 2021). Ji, X., Wang, K., Xu, H., & Li, M. на основі проведеного емпіричного дослідження продемонстрували негативний вплив економічної нерівності між містом і селом на розвиток освіти в Китаї й зробили висновок, що економічний розрив між містом і селом можна скоротити лише шляхом досягнення широти охоплення (Ji, 2021). L. Zheng, Q. Weng та X. Gong досліджували рівень знань міських і сільських дітей у Китаї. Отримані дані свідчать про значну різницю між знаннями дітей одного віку в містах і селах (Zheng, 2021).

E. Szekely вважає одним із головних рушіїв соціальних змін у Китаї запровадження обов'язкового «Національного іспиту для вступу до коледжу» («National College Entrance Examination»), який ще називають вступним іспитом «Гаокао» (the Gaokao). Цей іспит зі своїми правилами та критеріями оцінювання вплинув на різні групи населення країни і сприяє трансформації їх профілю разом з реформою, яку країна реалізує з 2013 року (Szekely, 2023). Стандартизований тест щорічно проводиться на національному рівні, і його мають складати всі зацікавлені у вступі до закладів вищої освіти. На думку дослідниці, у Китаї освіта здавна вважається фундаментальним інструментом сприяння соціальній мобільності та покращення якості життя людей, і саме тому держава докладас значних зусиль для розширення кількості та якості освітніх ресурсів, а також для забезпечення однакового доступу для всіх до тих ресурсів, які існують сьогодні. Як заявляє Міністерство освіти КНР, надання однакової можливості кожному скласти тест і отримати результати,

достатні для вступу до закладів вищої освіти, є найсправедливішим способом гарантувати, що кожен має однакову можливість отримати доступ до освітньої пропозиції, яку держава може надати на основі його заслуг і незалежно від його походження, ідентичності чи соціально-економічного статусу (Ministry of Education of the People's Republic of China, 2007; Wu, 2019).

Професійна підготовка сільської молоді є актуальною темою як педагогічної проблеми у світі з наступних причин:

1. Демографічні та економічні виклики. У багатьох країнах світу сільське господарство є важливим сектором економіки. Проте, зменшення чисельності сільського населення та відтік молоді до міст може призвести до дефіциту робочої сили в сільському господарстві. Професійна підготовка сільської молоді є ключовим чинником для забезпечення сталого розвитку сільських територій.

2. Технологічний прогрес. Сучасні сільськогосподарські підприємства потребують кваліфікованих працівників, які володіють знаннями у галузі сільського господарства, агротехнологій та управління фермерськими господарствами.

3. Соціальна справедливість. Забезпечення доступу до якісної професійної підготовки для сільської молоді є важливим аспектом соціальної справедливості. Це допомагає зменшити рівень безробіття в сільських районах, підвищує якість життя молоді та сприяє розвитку сільських громад (Flynn, 2022).

Водночас, китайські науковці визначили специфічні виклики розвитку професійної освіти в Китаї, зокрема:

- Програмам професійної освіти бракує широти. Багато програм професійної освіти в Китаї зосереджені головним чином на навичках початкового рівня, необхідних учням для отримання своєї першої роботи, замість того, щоб забезпечити більш глибокий і широкий набір навичок, необхідних для просування по службі. Незважаючи на те, що були зроблені спроби розширити навчальні програми професійно-технічної освіти, рівень

професійної підготовки не є достатньо високим, щоб задовольнити потреби динамічного економічного розвитку та дозволити людині просуватися в кар'єрному та фінансовому плані. Крім того, навчальні програми не розробляються в партнерстві з провідними компаніями з урахуванням передових технологій і мети розвитку економіки. Недостатньо уваги приділяється підприємництву та інноваціям, двом компонентам, які набувають все більшої популярності у світі економіки.

- Слабкий зв'язок з виробництвом. Хоча існують певні зв'язки між політехнічними коледжами, університетами та підприємствами, ці зв'язки досить слабкі. Не всі заклади, які надають професійну освіту, мають сучасне обладнання. Крім того, часто практичне навчання, що є обов'язковою частиною професійної освіти, відбувається лише протягом кількох тижнів наприкінці програми. Крім того, заклади професійної освіти в Китаї також відчувають дефіцит зв'язку з іноземними компаніями, які працюють за міжнародними стандартами, та провідними галузями промисловості. Загалом, існує досить суттєвий розрив між професійною освітою та роботодавцями. Ситуація така, що для компаній не так багато стимулів співпрацювати з професійно-технічними навчальними закладами. Крім того, з огляду на високі показники мобільності робочої сили, особливо у східних провінціях Китаю, немає достатньої кількості економічних причин для роботодавців долучатись до навчання студентів у системі професійної освіти, які можуть працевлаштовуватися в різні компанії у пошуках кращої зарплати та можливостей.

- Низький рівень престижності у суспільстві. Окрім слабких зв'язків з виробництвом, наступна проблема пов'язана зі статусом професійної освіти. Незаперечним є той факт, що в багатьох країнах світу статус академічної освіти значно перевищує статус професійної освіти. Однак ситуація щодо цього в Китаї гостріша, ніж у будь-якій іншій країні. У Китаї прийнято вважати, що працівники інтелектуальної сфери або представники бізнесу завжди керують тими, хто безпосередньо займається виробництвом. У

результаті професійна освіта сприймається громадськістю як така, що має нижчий статус.

- Структурні бар'єри. Окрім суспільної проблеми, наступний виклик пов'язаний зі структурними питаннями. До недавнього часу не існувало можливості переходу між професійною та академічною освітою. У Китаї будь-який студент може скласти «гаокао» або будь-який студент може скласти національну систему вступних іспитів до університету. Однак реальність така, що тільки студенти, які належним чином підготовлені та навчені, можуть скласти цей іспит, щоб отримати вступ до вищого закладу освіти. Ця проблема ускладнюється тим, що зарплати офісних працівників набагато вищі, ніж зарплати на виробництві (Tian Jing, et al., 2022).

Зважаючи на наявність досліджень науковців щодо окремих аспектів системи вищої освіти у КНР, варто однак відзначити, що вони стосуються здебільшого університетського рівня. Окремого вивчення потребують питання навчання випускників сільських шкіл у політехнічних коледжах з метою підвищення їх ролі у подоланні бідності.

1.2 Змістова характеристика ключових понять дослідження

З метою більш точного розуміння проблеми нашого дослідження проаналізуємо ключові поняття з цієї теми. Насамперед розглянемо поняття «професійно-технічна освіта», яке є дуже важливим у контексті стратегії КНР, спрямованої на подолання бідності.

Варто зазначити, що термін «професійно-технічна освіта» був офіційно сформульований на Другому міжнародному конгресі з технічної та професійної освіти в 1999 році в Сеулі, Республіка Корея. Конгрес рекомендував використовувати цей термін «як визнання комбінованого процесу освіти й практичного навчання, а також спільної мети працевлаштування як їх найближчої мети». За рекомендацією Сеульського конгресу було створено «Міжнародний центр ЮНЕСКО з професійно-технічної освіти» (UNESCO-UNEVOC).

У «Рекомендаціях щодо професійно-технічної освіти» ЮНЕСКО це поняття охоплює «освіту, підготовку і розвиток умінь, пов'язаних із широким спектром професійних сфер, виробництва, послуг та засобів до існування» (UNESCO, 2015). Оскільки професійно-технічна освіта розглядається як частина навчання впродовж життя, вона може проходити на середньому, післясередньому та вищому рівнях і передбачає широкий спектр можливостей для розвитку умінь відповідно до національних та місцевих умов. Невід'ємними компонентами професійно-технічної освіти ЮНЕСКО вважає навчання вчитися, розвиток мовних і математичних умінь, трансверсальних умінь і умінь громадянства.

Для того, щоб уникнути непорозумінь, доцільно враховувати, що наразі існує досить велика кількість англomовних термінів і аббревіатур для сфери професійно-технічної освіти. Зокрема:

До 2001 року у ЮНЕСКО використовували термін «Technical and vocational education (TVE)», який був замінений на «Technical and Vocational Education and Training (TVET)». Ця зміна відображена також у «Рекомендаціях щодо професійно-технічної освіти» під час їх перегляду в 2015 році з відповідним перейменуванням цього документу.

Складники терміну TVET (Technical and Vocational Education and Training) означають таке. «Technical» стосується предметів технічного характеру, пов'язаних із апаратним і програмним забезпеченням, включаючи методи усунення несправностей та інженерні процеси. «Vocational» спрямований на професії або діяльність, часто у зв'язку з практичними вміннями в рамках професійної діяльності. «Education» охоплює формальну освіту, починаючи із середньої школи, а також включаючи післясередню освіту, таку як коледжі, політехнічні інститути та університети. «Training» відноситься до неформальної освіти, яку також називають навчанням протягом усього життя або безперервною освітою, часто використовується щодо перекваліфікації або підвищення кваліфікації персоналу компанії або робочої сили (TVET, 2021).

У Європейському Союзі використовується термін «Vocational Education and Training (VET)». Під ним розуміють «навчання, яке спрямоване на отримання знань, ноу-хау, інформації, цінностей, навичок і компетенцій – або специфічних для роботи, або наскрізних – необхідних у конкретних професіях або ширше на ринку праці (Cedefop). При цьому до поняття «професійно-технічна освіта» включають початкову професійно-технічну освіту (IVET), безперервну професійно-технічну освіту (CVET) на середньому, післясередньому і вищому (професійному) рівнях; перепідготовку і підвищення кваліфікації дорослих. Набувати таку освіту можна в широкій мережі формальних і неформальних закладів, у державних і приватних секторах.

Єдина у світі міжурядова організація COL (the Commonwealth of Learning), яка займається виключно просуванням і розвитком дистанційної освіти та відкритого навчання, використовує термін «Technical and vocational skills development (TVSD)». Місія COL полягає в тому, щоб допомогти урядам, установам і організаціям розширити масштаб, ефективність і якість навчання за допомогою відповідних відкритих, дистанційних і технологічних підходів. COL підтримує розвиток професійно-технічної освіти переважно в Карибському басейні й Південній Африці (COL).

У Великій Британії та Південній Африці часто використовують як синонім TVET термін «Further and Technical Education (FET)».

Термін «Career and technical education» є типовим для Сполучених Штатів Америки і використовується щодо освітніх закладів і програм, які спеціалізуються на кваліфікованих професіях, прикладних науках, сучасних технологіях і професійній підготовці. Раніше для цього використовували термін «vocational education», однак тепер його практично не використовують навіть науковці. Відповідні програми часто пропонують як академічні, так і кар'єрно-орієнтовані курси, і багато з них надають студентам можливість отримати досвід роботи через стажування, спостереження за роботою, навчання на робочому місці та можливості галузевої сертифікації. Програми у

сфері професійно-технічної освіти надають широкий спектр можливостей навчання, що охоплюють багато різних напрямів кар'єри, сфер і галузей промисловості, від кваліфікованих професій, таких як автомобільні технології, будівництво, сантехніка чи електропостачання, до таких різноманітних галузей, як сільське господарство, архітектура, кулінарне мистецтво, дизайн одягу, кіно, лісове господарство, інженерія, охорона здоров'я, робототехніка, ветеринарна медицина (The glossary of Education Reform).

Як зауважують науковці, хоч ці терміни можуть використовуватися у міжнародному масштабі майже як взаємозамінні, однак у національному чи регіональному контексті можуть існувати суттєво різні розуміння. Тому у нашому дослідженні керуємось дефініцією зазначеного поняття, яке прийнято у Китайській Народній Республіці.

Базовим для системи освіти Китаю є визначення терміну «професійно-технічна освіта» (Technical and Vocational Education and Training (TVET)), що використовується в «Законі про професійно-технічну освіту», і стосується «мети підготовки висококваліфікованих технічних фахівців, які володіють професійною етикою, науковою культурою і професійними знаннями, технічними вміннями та іншими комплексними професійними якостями і діями, необхідними для того, щоб займатися певною професією або досягти кар'єрного зростання» (Vocational Education Law of the People's Republic of China, 2022). Професійно-технічна освіта, як наголошено у Законі, є освітою, що реалізується на основі здібностей, включаючи професійну освіту і професійну підготовку.

Конкретизуючи сутність професійно-технічної освіти, дослідники підкреслюють, що вона є таким видом освіти, який зосереджується на наданні студентам практичних умінь і знань для конкретної професії. Часто це вважають альтернативою традиційній академічній освіті. Спрямовання професійно-технічної освіти залежить від потреб місцевого ринку праці. Загалом цей вид освіти є хорошим вибором для тих, хто прагне до більш

практичного підходу до навчання і хоче якомога швидше розпочати певну кар'єру (TVET).

Схожою є конкретизація поняття «професійно-технічна освіта» у працях українських науковців: «це вид освіти, спрямований на навчання конкретних професійних навичок та здібностей, необхідних для виконання певних робіт або професій. Професійно-технічна освіта може включати практичні заняття, стажування в підприємствах та підготовку до конкретних професій або галузей» (Чиж, 2021).

Досить тривалий період професійно-технічну освіту розглядали як вибір у тому випадку, коли не вдається вступити на навчання у традиційному академічному закладі освіти. У 1980-ті роки доступ до університетів був вкрай обмеженим і доступним лише близько для одного-двох відсотків молодих людей у віці від 18 до 22 років. Саме тоді Китай розпочав перший етап розвитку професійно-технічної освіти.

Для Китаю все ще актуальним є традиційний конфуціанський погляд на освіту як насамперед академічну. Але й у багатьох інших країнах академічна вища освіта вважається більш престижною та цінною, ніж професійна освіта. Але, на думку G. Postiglione, в КНР завжди був подвійний шлях: система вищої освіти Китаю включає як чотирирічний ступінь бакалавра, так і трирічні спеціалізовані коледжі, подібні до академічних коледжів. Загалом погляди починають змінюватися, особливо завдяки тому, що керівництво робить рішучі кроки, щоб підкреслити цінність професійно-технічної освіти та переконати у цьому людей, оскільки настала епоха високих технологій і спеціальних умінь (Postiglione, 2024).

У 2019 році уряд Китаю представив масштабний «Національний план впровадження реформи професійної освіти» (the National Vocational Education Reform Implementation Plan). Підхід уряду був стратегічним. Були розглянуті плани економічного розвитку, визначені ключові галузі і розглянуті довгострокові цілі щодо фінансування науки та технологій, а також розвитку умінь високого та середнього рівня. Мета була такою: стати світовим лідером

професійно-технічної освіти. Це передбачає посилення трирічних освітніх програм, які вже складають майже 50 відсотків системи вищої освіти Китаю, і перетворення багатьох провінційних закладів освіти у заклади, орієнтовані на прикладні програми, що пропонують ступінь бакалавра, який має значну увагу в професійно-технічному плані. Цей план спрямований не лише на набуття кваліфікації, а й на забезпечення роботою випускників. Прикладом трансформації освіти може бути ситуація в таких провінціях, як Ганьсу (Gansu) та Юньнань (Yunnan). У Ганьсу було побудоване ціле місто коледжів професійно-технічної освіти, яке називають «професійно-технічним містом». А Юньнань став зразковою провінцією для західного Китаю, просуваючи цю ініціативу.

На цьому етапі розвитку професійно-технічної освіти постало питання про розмежування різних видів закладів вищої освіти і відповідної термінології. Зокрема, це стосується професійно-технічних університетів і їх відмінності від традиційних університетів і професійних коледжів.

Як зазначає G. Postiglione, термін «професійно-технічні університети» («Vocational Universities») іноді перекладають як «коледжі прикладних наук» («Colleges of Applied Science») або «університети прикладних наук» («Universities of Applied Science»). Усі вони відрізняються своїм тісним зв'язком із економікою і прагнуть наблизити систему освіти до економіки. Увага зосереджується на більш тісному узгодженні з ринком праці та економічними потребами. Вся система, включаючи університети вищого рівня, тепер приділяє більше уваги прикладним умінням. Тому, на думку автора, незалежно від того, як перекладені терміни, головним є те, що заклади освіти орієнтовані на пропозицію бакалаврських програм. І запровадження цих ступенів вирішує важливу проблему, адже родини в Китаї традиційно не хочуть, щоб їхні діти не йшли нікуди, крім академічної вищої освіти. Але якщо отримано диплом бакалавра, навіть якщо він є професійно орієнтованим, це допомагає вирішити проблеми щодо іміджу професійно-технічної освіти суспільстві (Postiglione, 2024).

Професійно-технічна вища освіта в Китаї вже є основним компонентом системи вищої освіти, і так буде залишатися. Однією з причин продуктивності Китаю в таких сферах, як «зелені» уміння, виробництво акумуляторів для електромобілів та інших технічних аспектів «зеленої» економіки, є міцна основа професійно-технічної освіти. Китай багато чого навчився з міжнародного досвіду, працюючи з такими компаніями, як Tesla, IBM і John Deere. План уряду передбачає повний перехід до вищих професійно-технічних коледжів, політехнічних коледжів чи коледжів прикладних наук. Довгострокова стратегія уряду полягає в тому, щоб гарантувати, що ці заклади освіти будуть центральними для системи вищої освіти.

Актуальною педагогічною проблемою у всьому світі є не тільки професійно-технічна освіта, а й, зокрема, професійно-технічна підготовка сільської молоді є, яка потребує уваги та дієвих заходів з боку урядів, освітніх установ, громадських організацій та інших зацікавлених сторін. У цьому аспекті важливою є професійна орієнтація сільської молоді як «процес допомоги молоді з сільських районів у визначенні їхніх професійних цілей, виборі навчальних шляхів та розвитку необхідних навичок для успішної кар'єри в аграрному секторі або інших галузях, доступних у сільській місцевості. Професійна орієнтація може включати консультації, тренінги, практичні заняття та підтримку у виборі професійного шляху» (Flynn, 2022).

Про важливість професійної орієнтації сільської молоді зі спрямуванням її на отримання саме професійно-технічної освіти свідчить низка статей «Закону про професійно-технічну освіту» КНР. Зокрема, до обов'язків адміністративних департаментів освіти народних урядів на рівні округу або вище належить заохочення і підтримка шкіл, коледжів та університетів для розширення змісту навчання, пов'язаного з професійно-технічною освітою, відповідно до реальних потреб. Для забезпечення підтримки і створення належних умов вони повинні проводити просвітницьку роботу, інформувати про кар'єру, досвід кар'єри, здійснювати професійну орієнтацію, трудове

навчання, організовувати та направляти професійно-технічні школи, заклади професійної освіти, підприємства та галузеві організації.

Посилення керівництва щодо професійної освіти покладається на галузеві органи влади, які повинні відповідно до конкретних галузевих потреб у кадрах регулярно публікувати інформацію про попит на фахівців. Ці органи, профспілки, Китайська асоціація професійної освіти та інші галузеві й суспільні організації можуть брати участь у формуванні основних каталогів професійної освіти та відповідних стандартів професійної освіти, здійснювати прогнозування попиту на кваліфікованих фахівців, дослідження розвитку кар'єри та інформаційні консультації, узгодження пропозиції й попиту. Організації економічної і освітньої інтеграції відкривають або беруть участь у створенні професійно-технічних шкіл та інших закладів професійної підготовки; організовують і координують необхідну для цього співпрацю між відповідними підприємствами, установами й соціальними організаціями.

Залучення і доступ сільської молоді до отримання професійно-технічної освіти відбуваються на основі системи іспитів і зарахування, встановлених на державному рівні. Передбачено, що середні професійно-технічні навчальні заклади відповідно до відповідних національних нормативних актів можуть здійснювати інтегрований прийом і навчання за відповідними спеціальностями з вищою професійною освітою. Вищі професійні заклади можуть, згідно з відповідними національними правилами, прийняти метод оцінювання, який поєднує культурні якості з професійними вміннями й навичками.

Департаменти освіти народних урядів на провінційному рівні або вище спільно з відповідними департаментами народних урядів того ж рівня створюють єдину платформу реєстрації для професійно-технічної освіти, узагальнюють і оприлюднюють інформацію про заклади освіти, які здійснюють професійно-технічну освіту, їхні основні вимони, статус реєстрації тощо. Вони також надають такі послуги, як відповіді на запити та подання заявок.

До проведення профорієнтаційної роботи долучаються ЗМІ, які повинні активно рекламувати професійно-технічну освіту, популяризувати типові історії про те, як навчаються кваліфіковані фахівці, як розвивається їхня кар'єра. Вони мають створювати сприятливу соціальну атмосферу, в якій кожен, хто наполегливо працює, щоб отримати освіту, може цього досягнути, стати хорошим фахівцем і розвивати свої здібності.

Реалізація освітніх завдань, визначених законом, здійснюється, як і передбачено у цьому документі, у системі закладів професійної освіти. Останнім часом дедалі більшої популярності набувають коледжі, які, з одного боку, можуть забезпечити якісну підготовку фахівців, а, з іншого, реалізують освітні програми з чітким практико-орієнтованим спрямуванням.

Згідно з визначенням ЮНЕСКО, «коледж – це державний або приватний заклад, що заснований як коледж професійно-технічної освіти або зареєстрований як приватний коледж. Це заклад, який надає післясередню освіту, зокрема, здійснює професійно-технічну підготовку» (UNESCO-UNEVOC).

На окрему увагу у системі освіти КНР заслуговують політехнічні коледжі. «Політехнічний коледж – це навчальний заклад, який надає професійно-технічну освіту в різних галузях, таких як техніка, технології, бізнес, інформаційні технології тощо. Політехнічні коледжі зазвичай поєднують теоретичні знання з практичними навичками, що дозволяє випускникам успішно вступати на ринок праці» (Чиж, 2021).

У Китаї політехнічні коледжі грають важливу роль у системі професійної підготовки. Ці коледжі спеціалізуються на наданні практичних навичок та знань у галузі техніки, інженерії, комп'ютерних технологій, будівництва та інших технічних спеціальностей (Ван, 2024).

Студенти політехнічних коледжів у Китаї отримують широкий спектр практичних навичок, які дозволяють їм відразу після закінчення навчання вступати на ринок праці. Крім теоретичних знань, студенти отримують

можливість проходити стажування в провідних компаніях та підприємствах, що допомагає їм отримати цінний досвід роботи в реальних умовах.

Для того, щоб краще зрозуміти, якими закладами є китайські політехнічні коледжі, розглянемо їх діяльність на конкретному прикладі. «Пекінська політехніка» (Beijing Polytechnic (BP)) є афілійованим Пекінським вищим професійним коледжем (Beijing affiliated higher vocational college) і належить до першої групи професійних коледжів, створених в Китаї. Пекінський політехнічний коледж вважається одним із найвпливовіших професійних коледжів Китаю. У 2019 році його включили до «Плану створення вищих професійних коледжів вищого рівня та спеціальностей за китайською специфікою». Наскільки різними є освітні програми, за якими здійснюється підготовка у цьому коледжі, свідчить його історія, адже нинішній коледж є об'єднанням Пекінської школи легкої промисловості (Beijing Light Industry School), Пекінської школи пошти та телекомунікацій (Beijing Post and Telecommunications School), Пекінської школи приладобудування (Beijing Instrumentation School) і Пекінської механічної школи (Beijing Mechanical School). Тепер «Пекінська політехніка» має сім навчальних підрозділів: «Школу механіки та електротехніки», «Школу аеронавігаційної інженерії», «Школу автомобільної інженерії», «Школу телекомунікаційної інженерії», «Школу біоінженерії», «Школу мистецтва та дизайну», «Школу економіки та менеджменту», і охоплює 7 професійних груп і 32 спеціальності. Про чітку практичну орієнтацію політехнічних коледжів свідчить наявність у «Пекінської політехніки» шести навчальних баз на національному рівні, 18 навчальних баз для виробництва і 260 баз практики, створених спільно з підприємствами (Beijing Polytechnic).

«Пекінська політехніка» як один із найкращих коледжів такого профілю ставить перед собою амбітні цілі. Насамперед, це виконання до 2025 року завдань вже зазначеного «Плану створення вищих професійних коледжів вищого рівня та спеціальностей за китайською специфікою», займаючи лідируючу позицію серед усіх національних професійних коледжів.

Наступним кроком плану розвитку є перетворення «Пекінської політехніки» до 2035 року у всесвітньо відомий і національний провідний демонстраційний професійний коледж у Пекіні, а надалі до 2050 року стати одним із провідних у світі вищих професійних коледжів із великим міжнародним впливом.

1.3 Державна політика розвитку професійної освіти як один із стратегічних напрямів подолання бідності сільського населення

Професійна освіта забезпечує людські ресурси для підтримки національного економічного та соціального розвитку. У Китаї вища професійна освіта є частиною професійно-технічної освіти (TVET), а основною її складовою є державна вища професійна освіта. Вона охоплює кілька типів закладів освіти, таких як коледжі для дорослих, незалежні політехнічні коледжі, звичайні молодші коледжі, незалежні чотирирічні коледжі та професійно-технічні коледжі при університетах (рис. 1.4).

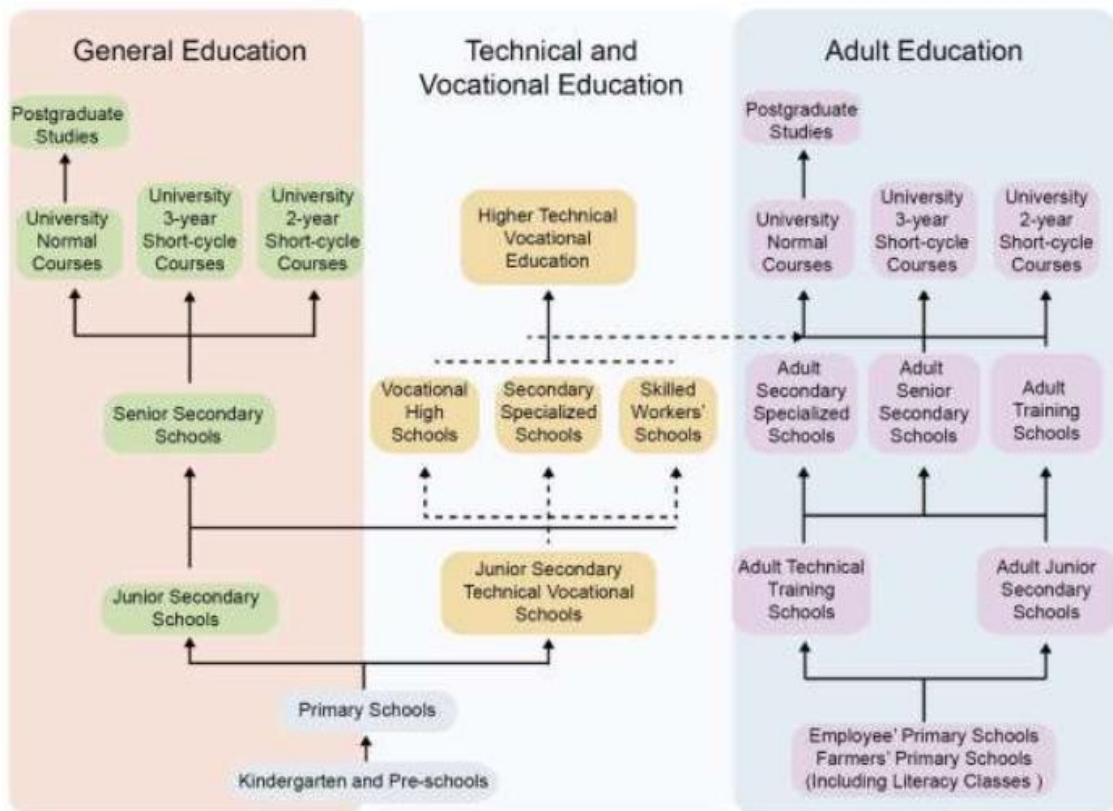

Рис. 1.4. Сучасна структура освіти в Китаї (Guo, 2010).

Кількість вступників до вищих професійно-технічних коледжів досягла 4,8361 млн осіб, що становить 52,9%. 54,52 мільйона випускників коледжів

пройшли підготовку для безперервної освіти, а 320 мільйонів людей отримали освітні та навчальні програми спільнот (Ministry of Education of the People's Republic of China, 2021).

За даними статистичного бюлетеня під назвою «Розвиток національної освіти у 2023 році» («National Education Development in 2023») Міністерства освіти Китаю, країна досягла значного прогресу щодо доступу до освіти. Збільшення кількості шкіл і охоплення на всіх рівнях відображає прагнення Китаю забезпечити доступну освіту для населення.

Актуальну кількість закладів освіти різного рівня у 2023 році наведено у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Заклади освіти різних рівнів і типів у КНР (2023 р.)

Заклади освіти	Кількість	Зміни порівняно з попереднім роком
Дитячі садки	291,700	+10,500
Звичайні початкові школи	158,000	-2,169
Молодші середні школи	52,800	+390
Старші середні школи	24,500	+82
Коледжі та університети	2,738	+50
Заклади спеціальної освіти	2,244	+52
Приватні заклади освіти	186,700	-4,820

Як свідчать статистичні дані, в Китаї збільшилась кількість закладів освіти майже всіх типів, зокрема, й коледжів та університетів. Це свідчить про посилення уваги держави до забезпечення можливостей для навчання якомога більшої кількості дітей. Як зазначає R. Wang, ці статистичні дані відображають прагнення Китаю розширити доступ до освіти, особливо в ранньому дитинстві та вищій освіті (Wang, 2023). Зменшення відбулось тільки щодо звичайних початкових шкіл і приватних закладів освіти. Аналізуючи статистичні дані, R.Wang робить висновок, що уряд Китаю приділяє все більшу увагу інклюзивній та справедливій освіті, прагнучи забезпечити якісну освіту для більш широких верств населення. Як пише автор: «Варто замислитися над тим, що за цими величезними цифрами стоять політика та ініціативи, які Китай

запровадив для досягнення своїх освітніх цілей» (Wang, 2023). Однак дослідник також зауважує, що існує розрив у освіті між віддаленими сільськими і міськими регіонами Китаю.

Різні дані показують, що інвестиції в освіту в сільській місцевості були нижчими порівняно з міською місцевістю, а також нерівномірно розподілені. Ці умови можуть посилити освітній розрив між селом і містом. Як наслідок, учні в сільській місцевості мають обмежений доступ до високоякісної освіти, що спричиняє потенційну нерівність у результатах навчання. З іншого боку, недостатнє фінансування також впливає на наявність освітньої інфраструктури та ресурсів сільських шкіл. Більш того, можливості професійного розвитку обмежені через нижчу зарплату. Сільські райони стикаються зі значними проблемами як у залученні, так і в утриманні відповідно підготовлених вчителів. Отже, брак інфраструктури, технологій і підготовлених вчителів може перешкоджати навчальному середовищу для сільських учнів і зменшити можливості для них щодо отримання доступу до вищої освіти. Зберігається розбіжність у рівнях освіти та майбутніх кар'єрних перспективах між сільськими та міськими учнями.

Наприкінці 2005 року Державною радою було прийняте рішення про поглиблення реформи фондів обов'язкової освіти в сільській місцевості, яке задекларувало нову фінансову систему для обов'язкової освіти в сільській місцевості. Згідно з новою системою, органи місцевого самоврядування та центральний уряд повинні ділити освітні витрати на обов'язкову освіту в селі відповідно до проєктів або у відсотках. Передбачено також поступове збільшення інвестицій. Починаючи з 2006 року, Китай поступово інтегрував механізм гарантій фінансування обов'язкової освіти в сільській місцевості. У 2010 році 97% загальних інвестицій на освіту в сільській місцевості надійшло з бюджетних асигнувань на освіту (Ministry of Finance, 2014).

Уряд також почав фінансувати спеціальні програми для покращення освіти в сільській місцевості. У 2006 та 2015 роках було створено дві різні програми, орієнтовані на вчителів, щоб залучити більш кваліфікованих

вчителів у сільські та віддалені райони. Крім того, уряд інвестував в інфраструктурні програми, щоб забезпечити учням кращі умови навчання. У 2010 році було реалізовано План трансформації малорозвинутих сільських шкіл загальної освіти.

Урбанізація Китаю є безпрецедентною за масштабом і швидкістю. За останні 35 років міське населення зросло приблизно в чотири рази. У 2014 році в містах Китаю проживало понад 700 мільйонів людей (ОЕСР, 2015). Урбанізація допомогла підвищити рівень життя та змінити життєвий досвід сотень мільйонів китайців, але вона також породила кілька важливих соціальних проблем. Рівний доступ до освіти є, мабуть, найбільш критичною проблемою серед них. Рівний доступ означає не лише те, що кожна дитина може отримати доступ до освіти, але й те, що вона може отримати рівний доступ до освіти однакової якості.

Уряд Китаю зробив освітню справедливість в обов'язковій освіті пріоритетом. Дотримуючись своїх зусиль з універсалізації обов'язкової освіти по всій країні, уряд приділив більше уваги збалансованому розвитку, щоб зменшити розрив між селом і містом та регіональні відмінності (Тарасенко, 2023). Уряд також використовує освітню інспекцію для сприяння справедливому розвитку та усунення розриву між міськими та сільськими школами. У 2011 році Міністерство освіти підписало угоду, Меморандум про розвиток обов'язкової освіти, який чітко проілюстрував графік і дорожню карту для досягнення рівномірного розвитку обов'язкової освіти до 2020 року. Угодою було встановлено спеціальну програму перевірок для оцінки рівномірного розвитку обов'язкової освіти в кожній провінції.

На думку деяких китайських дослідників, ключову роль у виникненні освітньої нерівності часто відіграє географічне розташування. Сільські учні мають нерівний доступ до навчання через обмеження таких факторів, як географічне розташування у віддалених районах, недостатнє державне фінансування та нерозвинений транспорт. За даними експертів Шанхайського інституту освітніх досліджень (Shanghai Institute of Educational Research),

щорічно в останні роки близько п'яти мільйонів дітей шкільного віку в Китаї не закінчують середньої школи, і майже два мільйони з них не закінчують початкову школу. Усі ці діти походять із сільської місцевості (Хуе, 2021).

У 2023 році в «Національній спеціальній програмі» («National Special Programme») було визначено 38 бідних округів, які складаються з 26 суміжних особливо складних округів і 12 національних ключових округів з подолання бідності та розвитку. Через географічне положення школи в деяких районах розташовані далеко від центру (List, 2023).

Le M.A. підкреслює, що географічне розташування впливає на розподіл і рівень підготовки вчителів, а також створює диспропорції в освітніх джерелах між сільськими та міськими районами, розподіл у шкільній інфраструктурі та нерівний розподіл освітніх ресурсів. Віддалене географічне розташування зумовлює замкнутість мешканців та знижує їхню здатність до сприйняття інформації. Часто вони не мають досвіду практичного використання електронних пристроїв, таких як комп'ютери (Le, 2023).

Нерівність в освіті зумовлена також низкою соціальних факторів, таких як різниця в доходах, статус расових і етнічних меншин, учнів з обмеженими можливостями й особливими освітніми потребами.

Ще однією проблемою є система hukou (реєстрація місця проживання). Економічний розвиток Китаю спричинив масштабну внутрішню міграцію, яка поставила важливі питання щодо освіти як для сімей, так і для уряду. Більшість дітей мігрантів (їх зараз у Китаї близько 60 мільйонів) залишаються в рідних регіонах. Але велика кількість (приблизно 36 мільйонів у 2010 році) супроводжують своїх батьків у нове місце під час навчання в школі (ОЕСР, 2015). Обидві групи дітей-мігрантів стикаються з проблемами отримання належної освіти. Місце проживання є основною підставою для визначення зарахування до школи в Китаї. Це означає, що якщо діти-мігранти хочуть залишитися зі своїми батьками, їхній доступ до освіти обмежений, оскільки їхній статус hukou, тобто статус проживання, має залишатися таким самим, як і в місці їхнього походження. А якщо діти розлучаються зі своїми батьками і

залишаються в рідних регіонах, страждає як їхнє психічне здоров'я, так і освіта.

За даними Національного статистичного управління (National Statistical Office), у Китаї значною мірою зросла кількість міських трудових мігрантів. Загальна чисельність трудових мігрантів досягла 295,62 млн. осіб (National Migrant Workers, 2023). Уряд Китаю докладає постійних зусиль, щоб вжити заходів для надання можливостей для отримання освіти дітям трудових мігрантів, зниження або навіть скасування плати за навчання, надання стипендій, а також надання допомоги на проживання учням, які перебувають у складних умовах (Zhang, 2021). Однак освітні проблеми, з якими стикаються діти трудових мігрантів, які приїжджають до міст, все ще існують. Що стосується шкіл, які вони відвідують, діти-мігранти часто навчаються лише в певних державних школах, які здебільшого є неперіоритетними школами і не мають якісних освітніх ресурсів. Навпаки, більшість учнів із міською реєстрацією відвідують основні початкові та середні школи, які мають чудові освітні ресурси. Діти трудових мігрантів стикаються з проблемами низької якості шкільного навчання, поганих умов навчання вдома та тиску соціальної мобільності. Ці різноманітні проблеми призвели до нерівних можливостей для отримання освіти.

Голова Китайської Народної Республіки Сі Цзіньпін (Xi Jinping) заявив, що освіта є основним способом для людства, щоб передавати досягнення та знання, виховувати нові покоління та створювати краще життя. Сьогодні людське суспільство стикається з безпрецедентними викликами. Освіта – це міст до кращого майбутнього. Потрібно визначити пріоритет розвитку освіти та вжити заходів для її трансформації, розширення можливостей окремих людей, переформатування суспільства та прокладання шляху в майбутнє (Huai, 2025). За даними міністра освіти Китаю Huai Jinping, станом на 2023 рік загальний відсоток охоплення дітей дев'ятирічною обов'язковою освітою досягнув 95,7%, середньою освітою – 91,8%, вищою освітою – 60,2%. Доступ до освіти був ефективно забезпечений для всіх. Освіта стала більш

справедливою та інклюзивною, а її якість значно покращилася. Частка неписьменного населення знизилася до 2,67%, а середня тривалість навчання для нових учасників ринку праці досягла 14 років, що стало основою для швидкого та сталого соціально-економічного розвитку. За словами міністра, було посилено зв'язок між освітою та подоланням бідності і створено систему фінансової допомоги, що охоплює освіту на всіх рівнях і всіх типів, а також надано цілеспрямовану підтримку учням і студентам з обмеженими можливостями і досягнуто динамічного нульового рівня відсіву в обов'язковій освіті.

Huai Jipeng відзначив важливість трансформації освіти шляхом цифровізації як тенденції майбутнього розвитку. Китай реалізував національну стратегію цифровізації освіти, об'єднавши високоякісні, систематичні та збагачені цифрові ресурси, щоб створити платформу державних послуг під назвою «Розумна освіта Китаю» («Smart Education of China»), яка надає учням, студентам і населенню послуги цілодобово. Таким чином учні й вчителі у віддалених районах можуть мати доступ до якісних освітніх ресурсів.

Одним із найважливіших державних документів, які регламентують розвиток професійної освіти та її державну підтримку в Китаї є закон «Vocational Education Law of the People's Republic of China» (Закон про професійну освіту Китайської Народної Республіки).

Закон декларує, що професійна освіта має такий же важливий статус, як і загальна освіта. Це важлива частина національної системи освіти та розвитку людських ресурсів для економіки. Державна політика спрямована на розвиток професійної освіти, сприяння її реформуванню, підвищенню її якості та адаптивності, вдосконалення системи професійної освіти, яка повинна адаптуватися до потреб соціалістичної ринкової економіки та суспільного розвитку.

У законі передбачено, що народні уряди на всіх рівнях повинні включити розвиток професійної освіти до національних планів економічного

та соціального розвитку, а також координувати та впроваджувати її разом із загальним сприянням зайнятості та підприємництву і трансформації методів розвитку, коригування та модернізації промислової структури. Вони також повинні збільшити інвестиції в професійну освіту в сільській місцевості, а кошти на розвиток сільської науки і технологій можуть бути належним чином використані для професійного навчання в сільській місцевості.

Крім того, держава заохочує розвиток багатьох рівнів і форм професійної освіти, сприяє диверсифікованому управлінню закладами освіти, підтримує широку та рівноправну участь суспільних сил у професійній освіті. Держава сприяє підвищенню рівня залученості підприємств до участі у професійній освіті.

Особлива увага в законі приділяється підтримці професійної освіти в сільській місцевості, поверненню приватного підприємництва, сприянню працевлаштуванню, а також підготовці кадрів для відродження села. Держава також вживає заходів для підтримки розвитку професійної освіти в регіонах проживання етнічних меншин, віддалених та слаборозвинених районах.

Формулювання освітніх стандартів і навчальних планів у галузі професійної освіти, а також впровадження системи академічних та інших сертифікатів, свідоцтва про навчання, сертифікатів про професійну кваліфікацію та сертифікатів про рівень професійної кваліфікації ґрунтується на потребах економічного та соціального розвитку.

Держава популяризує професійну освіту, оголосивши другий тиждень травня кожного року «Тижнем професійної освіти». Крім того, ЗМІ повинні постійно активно рекламувати професійну освіту, популяризувати типові історії про те, як на основі здобутої професійної освіти відбувається кар'єрне зростання випускників, і створювати хорошу соціальну атмосферу, в якій кожен хто наполегливо навчається і працює, може досягти великих успіхів.

У Китаї створено сучасну систему професійної освіти, яка відповідає потребам економічного та соціального розвитку, поєднує виробництво та освіту, приділяє однаково увагу професійній освіті та професійному навчанню

в школі, інтегрує професійну освіту та загальну освіту, ефективно пов'язує професійну освіту різних рівнів і слугує реалізації концепції навчання протягом усього життя.

Закон передбачає оптимізацію освітньої структури шляхом науково-обґрунтованого розподілу освітніх ресурсів, сприяння узгодженому розвитку професійної та загальної освіти відповідно до місцевих умов на різних етапах після обов'язкової освіти.

Професійна освіта поділяється на середню професійну освіту та вищу професійну освіту. Середня професійна освіта реалізується середніми професійними закладами освіти (у тому числі коледжами) на рівні старшої середньої освіти. Вища професійна освіта реалізується вищими професійними закладами освіти, звичайними коледжами та університетами на молодшому, бакалаврському та вищому рівнях освіти. Відповідно до положення про створення вищих професійних закладів освіти до них будуть включені коледжі.

Окрему увагу держава приділяє організації і підтримці розвитку професійної освіти для осіб з інвалідністю. Це передбачає, що крім спеціальних закладів професійної освіти для осіб з обмеженими можливостями, всі інші заклади професійної освіти на всіх рівнях також повинні приймати учнів і студентів з обмеженими можливостями відповідно до національних норм, посилити створення безбар'єрного середовища та забезпечувати умови для навчання та проживання студентів з обмеженими можливостями. В свою чергу також передбачено, що викладачам, які здійснюють навчання осіб з інвалідністю, надається надбавка відповідно до нормативно-правових актів.

Держава надає підтримку започаткуванню і розвитку нових спеціальностей, виходячи з плану економіки та її потреб, і підтримує створення нових закладів професійної освіти.

Згідно із Законом, органи місцевого самоврядування на всіх рівнях повинні вживати таких заходів, як забезпечення надання закладам професійної

освіти необхідних послуг, виділення студентам позик і стипендій. Заклади професійної освіти також можуть користуватись іншими видами підтримки, такими як державні субсидії, грошові винагороди, залучення пожертвувань.

Народні уряди на всіх рівнях повинні вживати заходів для забезпечення підготовки викладачів у галузі професійної освіти, заохочувати створення спеціалізованих закладів освіти, підтримувати коледжі та університети у створенні відповідних спеціальностей для навчання викладачів.

Згідно з вимогою держави заклади вищої професійної освіти, коледжі та університети повинні визначити відповідні пропорції у своїх планах прийому для спеціального набору випускників професійних шкіл або запровадити для них окремі методики іспитів, що створює додаткові можливості для вступу, зокрема, вихідців із сільської місцевості.

Народні уряди на всіх рівнях мають створити справедливі умови працевлаштування, які не перешкоджають рівному працевлаштуванню та чесній конкуренції випускників професійних закладів освіти. Коли державні установи та державні підприємства приймають персонал на посади з технічною освітою, вони повинні уточнити вимоги до технічних умінь і розглядати його як важливу умову для найму та працевлаштування. Для посад із вимогами до рівня професійних навичок під час найму державними установами академічні вимоги можуть бути відповідним чином знижені.

Держава заохочує та підтримує розвиток наукових і технологічних досліджень, розробку навчальних матеріалів і навчальних ресурсів для професійної освіти, а також сприяє спільному створенню та спільному використанню ресурсів професійної освіти між регіонами, галузями та департаментами (Vocational Education Law of the People's Republic of China, 2022).

У «Повідомленні Міністерства людських ресурсів та соціального захисту, Міністерства освіти, Комісії розвитку та реформ та Міністерства фінансів про видання плану професійної освіти на 14-ту п'ятирічку» конкретизуються ключові завдання професійної освіти на період 2021-2025 рр.

Зокрема, акцентовано на тому, що в 14-й п'ятирічці перед професійною підготовкою постають нові завдання. Трансформація та модернізація економіки, а також технологічний прогрес висунули підвищені вимоги до знань і умінь працівників, і ситуація, коли підготовка кадрів не відповідає вимогам ринку праці, ще більше загострюється. Існують суттєві труднощі з працевлаштуванням для таких ключових груп, як випускники коледжів і сільські трудові мігранти. Навчання у межах професійної підготовки недостатньо адаптовано до вимог розвитку цифрових технологій. Існує суттєва невідповідність між масштабами та якістю професійного навчання й потребами суспільства (14th Five-Year Plan for Vocational Skills Training, 2022).

Основними принципами розвитку професійної освіти визначено:

- Популяризувати престижність праці і професійної майстерності, дотримуватись інтеграції практики та навчання, інтеграції знань та дій, зосереджуватись на вдосконаленні кваліфікації та якості працівників, а також приділяти увагу вихованню професійної етики.

- Дотримуватись орієнтації на працевлаштування, покращувати якість і розширювати потенціал майбутніх фахівців. Керуватись концепцією професійного навчання, яке спрямоване на працевлаштування, постійно покращувати якість навчання, розширювати масштаби навчання, зберігати професійні навички для працівників, сприяти працевлаштуванню та підприємництву.

- Посилювати загальне планування та використання ресурсів для формування професійних умінь, повноцінно використовувати державні навчальні бази і професійні коледжі (включаючи політехнічні коледжі), залучати провідні підприємства та соціальні ресурси до участі у професійній підготовці фахівців.

- Реагувати на вимоги ринку і дотримуватись державної політики. Об'єднувати ресурси підприємств, закладів професійної освіти, соціальні інституції у систему для якісної підготовки фахівців відповідно до суспільних і особистих потреб.

До основних цілей, яких необхідно досягти до завершення п'ятирічки, віднесено:

- Вдосконалення системи професійного навчання протягом усього життя. Впровадження заходів з удосконалення професійної кваліфікації, формування системи професійної підготовки протягом усього життя, яка охоплює всю кар'єру працівників, адаптується до потреб зайнятості, підприємництва, а також потреб економічного та соціального розвитку і сприяє організації та здійсненню професійного навчання впродовж життя.

- Підвищення оптимізації та інтеграції різних ресурсів уряду, підприємств і суспільства щодо забезпечення професійної освіти, покращення доступності навчання та підвищення якості професійної освіти.

- Масштабування професійної освіти, підвищення та вдосконалення її якості, розширення можливостей працевлаштування та підприємництва. Скасування обмежень у вигляді академічної кваліфікації, вдосконалення диверсифікованих методів оцінювання випускників, рівнів кваліфікації та встановлення оплати праці.

- Посилення зв'язку між навчанням і працевлаштуванням, формування механізму інвестування, корпоративної підтримки та державних субсидій для професійної освіти, заохочення інвестицій соціального капіталу, створення диверсифікованої системи забезпечення закладів професійної освіти.

Значну роль у досягненні визначених цілей будуть відігравати політехнічні коледжі та спеціальні проєкти професійного розвитку, особливо в контексті стратегії відродження сільської місцевості та подолання там бідності. Стосовно цього деталізовано такі завдання:

- Побудувати низку політехнічних коледжів. Підтримувати округи з достатньою кількістю студентів і умовами для розвитку професійної та технічної освіти, які сприяють відродженню сільської місцевості, шляхом створення політехнічних коледжів, оптимізації їх планування та структури.

- Створити низку баз підготовки кадрів високої кваліфікації та студій майстерності. Впроваджувати політику підтримки створення баз підготовки

висококваліфікованих кадрів у ключових галузях, які сприяють відродженню сільської місцевості в країні, враховуючи потреби регіонального розвитку.

– Раз на два роки проводити Всекитайський конкурс професійної майстерності «Відродження села». Підтримувати ключові округи країни у відродженні сільської місцевості та організовувати аналогічні регіональні конкурси з урахуванням місцевих особливостей на основі розвитку типових для регіону галузей економіки.

1.4 Коледжі у системі професійної освіти Китайської Народної Республіки

Попри зростання інтересу науковців до вивчення організації освітньої діяльності у Китайській Народній Республіці, варто відзначити, що здебільшого предметом їхньої уваги є такі рівні освіти: шкільний і університетський (Шпарик, 2021; Choi, et al., 2019; Wu, et al., 2021). Зважаючи на розбудову мережі політехнічних коледжів і недостатню дослідженість їх специфіки, доцільно розглянути це питання.

У багатьох країнах функціонують такі системи освіти, невід’ємним складником яких є професійна підготовка молоді. З огляду на світову тенденцію посилення актуальності прикладного спрямування програм підготовки фахівців у закладах освіти, доцільно розглянути досвід країн, які здійснюють цілеспрямований курс визначеного напрямку, зокрема, й з державною підтримкою. Однією з таких країн є КНР, де значна увага у цей час спрямовується на професійну підготовку молоді у межах спеціальних державних програм, зокрема, для подолання бідності. У цьому процесі суттєву роль відіграють політехнічні коледжі, система яких вже зараз є дуже розгалуженою і продовжує розвиватись.

Як уже зазначалось вище, праці українських науковців, предметом досліджень яких були окремі аспекти освітньої системи Китайської Народної Республіки, присвячені переважно шкільній освіті. Зазначаючи, що, відповідно до Закону про освіту Китайської Народної Республіки освіта в

Китаї здійснюється на дошкільному, початковому, середньому і вищому рівнях, колектив дослідників детально висвітлює історію й сьогодення державних і приватних шкіл, рішення щодо поступового забезпечення рівного доступу до базової освіти, яка може відкрити шлях до подальшого навчання. Спираючись на праці китайських учених, автори акцентують на ролі шкіл у підготовці випускників до майбутніх професійних завдань і суспільного життя: «І хоча високі академічні досягнення та успішне опанування учнем різних навчальних предметів досі є найбільш явною метою системи освіти, цілком очевидно, що сьогодні розуміння концепції змінюються, і шкільна освіта вже не обмежується тільки трансляванням конкретних знань і навичок, а покликана формувати загальні уміння та якості, необхідні для розвитку учня в цілому» (Локшина, 2021).

Особливості розвитку професійно-технічної освіти в КНР в останній чверті XX ст. і економічні передумови реформування професійно-технічної освіти Китаю вивчала Н.В. Пазюра. Дослідження розвитку професійно-технічної освіти в КНР в останній чверті XX – на початку XXI століття показало, що модернізацію системи підготовки виробничого персоналу було здійснено шляхом трансформації професійно-технічної освіти у систему професійної освіти відповідно до національної стратегії та світових тенденцій неперервної професійної освіти (Пазюра, 2008).

Р.М. Іщенко, Д.Ю. Манько відзначають таку особливість вищої освіти КНР як значне переважання вишів технічних і природничих спеціальностей (близько 60% студентських місць). Держава здійснює суворий контроль за дотриманням сформованих пропорцій між освітніми установами різного рівня і профілю, а також змістом навчальних програм (Іщенко, 2016).

Вивчаючи тенденції розвитку вищої педагогічної освіти в КНР (70-ті рр. XX ст. – початок XXI ст.), О. Шацька відзначає, що в Китаї, як і в багатьох інших країнах світу, перевага надається технічним вишам шляхом більшого обсягу ресурсів та фінансової підтримки для розвитку та вдосконалення. Для них створюються спеціальні лабораторії, дослідні інститути,

експериментальні майданчики. Технічні університети становлять більшість серед тих закладів вищої освіти, які беруть участь у «Проекті 211» і «Проекті 985». Ці проекти були створені на рівні держави для підтримки ключових вишів, щоб вони стали одними з кращих у світовому масштабі (Шацька, 2011).

Розглядаючи професійну підготовку сільської молоді у китайських коледжах, важливо встановити місце професійної освіти в цілому у загальній системі освіти країни. У таблиці 1.2 представлена генеза розвитку професійної освіти КНР, яка унаочнює зростання уваги до професійної освіти і державної підтримки цієї освітньої галузі.

Схема системи освіти Китаю, розроблена ЮНЕСКО, представлена на рисунку 1.5. Очевидно, що загальна (академічна) й професійна освіта співіснують як два паралельні напрями. Це не виключає можливостей переходу з одного напрямку підготовки на інший на різних рівнях.

За даними ЮНЕСКО, китайська система вищої освіти значно зросла з середини 1990-х років: загальна кількість регулярних закладів вищої освіти (Regular Higher Education Institutions (HEI)) збільшилася з 1 020 у 1997 році до 2 956 у 2019 році. Близько половини з них складають університети, що пропонують регулярні освітні програми, а половину – професійні коледжі (Vocational Colleges).

Заклади, що надають професійну освіту в Китаї, в основному поділяються на дві категорії.

Одна з них – це державні академічні професійні заклади освіти, рівень від низького до високого, такі як технічні школи (професійні середні школи), молодші професійні коледжі, професійні університети бакалаврського рівня. На навчання до таких закладів студенти вступають через відбірковий іспит; вони складають кожне домашнє завдання, щоб успішно закінчити навчання. Після закінчення навчання держава видає свідоцтво про закінчення відповідного рівня, водночас студенти також отримують свідоцтво про професійну кваліфікацію, склавши відповідний іспит під час навчання у закладі освіти.

Таблиця 1.2

Нормативні документи у сфері освіти

Рік	Закони і постанови
1980	<i>Керівні принципи стандартизації академічних ступенів</i> (зі змінами, внесеними у 2004 році): модернізація, професіоналізація та збільшення автономії освітньої сфери за зразком системи США.
1986	<i>Закон про обов'язкову освіту</i> (зі змінами від 2006 року): Закріплення 9-річної обов'язкової школи, обов'язкова шкільна освіта (тимчасово обмежена територіями, на яких проживає 80% населення). 2006 р. – Зміни щодо можливих санкцій у зв'язку з: - категоризацією пріоритетних і непріоритетних шкіл; - (частковим) перетворенням державних шкіл на приватні; - використанням дитячої праці; - відмовою у навчанні дітям, які живуть не за місцем постійного проживання. Підтримка малозабезпечених сімей заохочується, але без конкретних законодавчих положень.
1995	<i>Закон про освіту</i> : утвердження моральних та ідеологічних цілей (патріотизм, колективізм і соціалізм, ідеали, етика, дисципліна, законслухняність, національна оборона та етнічна єдність); принципи рівності перед законом незалежно від етнічної приналежності, статі, професії, майнового стану, віросповідання тощо. Оновлене заохочення до допомоги бідним/віддаленим регіонам без конкретних цілей. Вперше сформульовано заохочення недержавних шкіл. Дозволено стягнення спеціальних зборів органами місцевої влади.
1996	<i>Закон про професійну освіту</i> : підвищення рівня професійної освіти для боротьби з дефіцитом кваліфікованої робочої сили; спрямування учнів, які прагнуть отримати академічний ступінь, на професійну освіту. Заохочення децентралізованого функціонування закладів професійної освіти (наприклад, місцевими міністерствами, бізнес-асоціаціями тощо).
1998	<i>Закон про вищу освіту</i> : модернізація, сприяння автономії та творчості при збереженні ідеологічних принципів; сприяння приватним ініціативам щодо розширення третинного сектору (за виключенням прибутку); встановлення критеріїв якості; заохочення фандрейзингу.
2002	<i>Закон про розвиток недержавних шкіл</i> : Реакція на зростаючий попит на школи, який держава більше не може задовольнити. Вперше згадується можливість отримання «розумного прибутку»; відсутність субсидій з боку держави; чітка позиція проти релігійних шкіл. Заохочення до створення державних шкіл у віддалених регіонах.
2003	<i>Постанова про китайсько-іноземне співробітництво у створенні шкіл та університетів</i> : реакція на зростаючий інтерес іноземних університетів до створення нових шкіл/університетів або філій існуючих закладів (міжнародних кампусів) у Китаї.
2007	<i>Декрет про приватні університети</i> : регулювання та забезпечення мінімальних стандартів, щоб зупинити розповсюдження так званих приватних «університетів»; водночас інституціоналізація цих важливих інструментів для «масовізації» сфери вищої освіти.

Джерело: (Schulte, 2014)

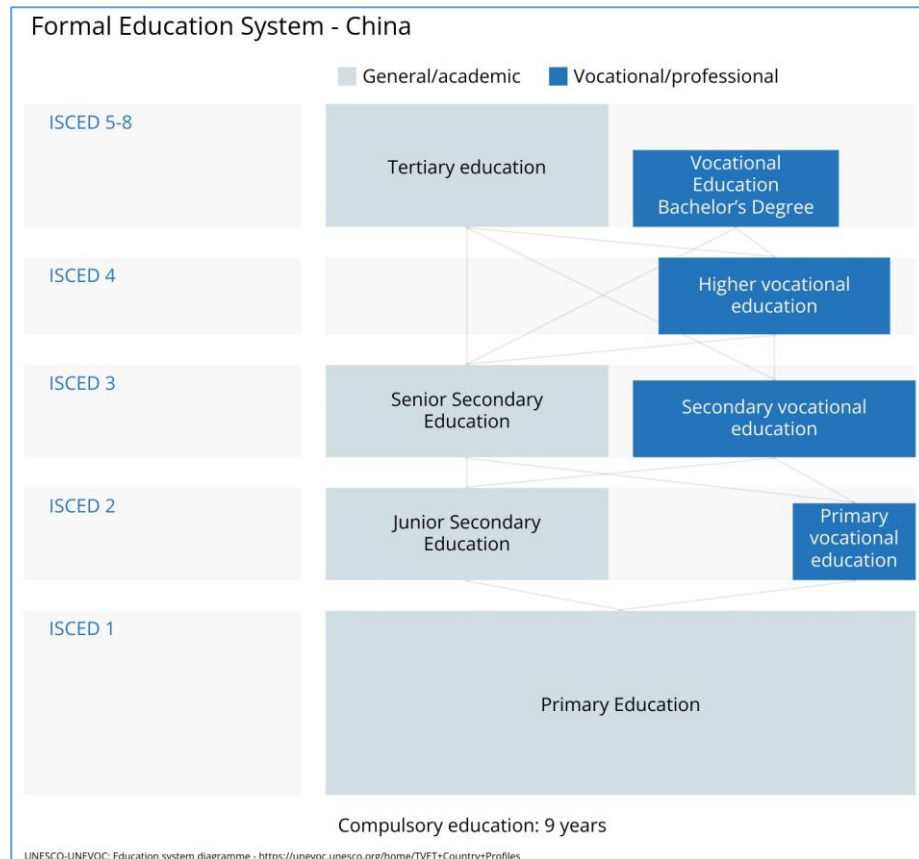

Рис. 1.5 Система професійної освіти у загальній системі освіти КНР
(Джерело: UNESCO-UNEVOC)

Інший тип – це неакадемічні професійні заклади освіти, організовані приватними особами, такі як навчальні кулінарні курси. Студентам закладів освіти цього типу зазвичай не потрібно складати іспити. Тривалість навчання складає від 3 місяців до 3 років, а метою навчання є переважно отримання спеціальних умінь, пошук роботи, пов'язаної з цими вміннями, або започаткування власної справи. Після завершення виконання навчальних завдань видається лише сертифікат про досвід навчання, ці сертифікати не мають юридичної сили. Однак деякі державні професійні заклади освіти також проводять короткострокові курси професійної підготовки відповідно до реальних потреб.

У 2019 році Державна рада Китаю ухвалила «План реалізації реформи національної фахової освіти». Згідно з цим планом, до 2020 року частина університетів була перетворена на університети прикладних наук, де студенти можуть отримати як ступінь бакалавра, так і низку професійних кваліфікацій.

Професійні коледжі в Китаї все ще вважаються місцем навчання для тих, хто не зміг вступити до класичного університету. Однак у майбутньому це має змінитися. Згідно з принципами освітньої реформи, політехнічні коледжі повинні надавати пріоритет випускникам середніх професійно-технічних навчальних закладів. Переорієнтація учнів з академічної на професійну освіту спрямована на зменшення дефіциту кваліфікованих кадрів (Ling, et al., 2023; Zha, et al., 2017).

Варто зазначити, що при цьому найбільшим структурним недоліком, з яким стикаються великі групи населення у китайській системі освіти, є нинішня система реєстрації місця проживання. Йдеться, перш за все, про проживання у міській і сільській місцевості (Schulte, 2014).

Одним із шляхів подолання нерівності, а відтак і бідності у сільській місцевості, є функціонування нових політехнічних коледжів, які з'являються повсюдно, часто мають приватний характер і займають проміжне місце між професійними коледжами та професійними школами. Ці заклади освіти набувають дедалі більшої популярності. Вони вважаються більш орієнтованими на практику, але все одно можуть надати своїм випускникам омріяну вищу академічну освіту, навіть якщо вона, звісно, не еквівалентна диплому відомого університету. Під час навчання ці коледжі співпрацюють з місцевими компаніями, які беруть на роботу багатьох студентів після закінчення навчання. Ця тенденція є також позитивною, оскільки зазвичай роботодавці мало зацікавлені в своїй участі у професійному навчанні. Китайські компанії вважають за краще інвестувати безпосередньо та індивідуально у своїх працівників, наприклад, через програми навчання та підвищення кваліфікації після прийому на роботу (навчання на робочому місці). Завдяки такому індивідуальному навчанню роботодавці хочуть запобігти переходу своїх працівників до конкурентів і, таким чином, втраті цінних знань та досвіду.

Політехнічні коледжі є відносно новим типом закладів освіти, який виник у процесі реформування й модернізації професійно-технічної освіти.

Історію професійно-технічної освіти в Китаї можна розділити на три окремі періоди:

Перший період (1949 – 1978 рр.). На цьому етапі технічна освіта нижче університетського рівня в Китаї була переважно орієнтована на підготовку робітників до промислового виробництва. Система професійно-технічної освіти була централізованою і перебувала під контролем держави.

Другий період (1978 – 1990 рр.). У цей період професійно-технічна освіта в Китаї зазнала значних реформ. Була створена нова система професійно-технічної освіти, що характеризується більшою диверсифікацією і орієнтацією на ринок.

Третій період (1990 р. – дотепер). У цей період професійно-технічна освіта в Китаї продовжує розвиватися. Система TVET (Technical and Vocational Education and Training) стала більш відкритою та конкурентоспроможною.

На нинішньому етапі державні підприємства наполегливо заохочуються співпрацювати з професійно-технічними університетами чи університетами прикладних наук. Дедалі більш значну роль відіграє також приватний сектор, який зростає. Приватні професійно-технічні коледжі й університети прикладних наук мають сильний стимул забезпечити своїх випускників працевлаштуванням, інакше вони не залучатимуть студентів. Ця динаміка означає, що обидві сторони навчаються, а державний і приватний сектори впливають один на одного. Характерною рисою цих закладів є сертифікація умінь. Студенти отримують кредити за уміння, які вони набувають. Це дозволяє студентам з часом накопичувати їх, узгоджуючи свою освіту з потребами у робочій силі.

Варто зазначити, що попит на освіту в Китаї є досить високим. Це глибоко вкорінене в китайській цивілізації, у якій освіта високо цінується. Дипломи мають значуще культурне значення, і батьки та студенти вбачають у них велику цінність. Тому у державних професійно-технічних університетів чи коледжів немає проблем із зарахуванням, оскільки це програми для

отримання дипломів. Ситуація у приватному секторі є зовсім іншою. Приватні заклади не отримують державного фінансування; вони покладаються на студентські внески, інвестиції та пожертви. Деякі приватні професійно-технічні коледжі є надзвичайно успішними та добре конкурують з державними, але вони повинні досягати результатів. Це досягається, головним чином, за рахунок хорошого працевлаштування, інакше вони не залучатимуть студентів. У свою чергу, державна система вчиться у приватного сектора. Щоб вижити, приватні коледжі повинні реагувати на ринок праці, і їх успіх у цій сфері може вплинути на державні заклади. Державні заклади освіти пропонують можливість додаткового навчання. Наприклад, якщо у людини є ступінь бакалавра, а вона вважає, що потрібні ще певні уміння для ринку праці, вона може взяти «підвищений» рік, щоб отримати необхідну підготовку. Це гнучка система, яка адаптується до потреб ринку праці (Postiglione, 2024).

Варто зазначити, що професійно-технічна освіта у КНР охоплює різні сфери – від механіки до охорони здоров'я, інформаційних технологій, сільського господарства. Її основною метою є навчити студентів необхідним навичкам, технічним знанням та професійним умінням. Така освіта зазвичай поєднує навчання в аудиторії з практичним навчанням і об'єднує з реальним застосуванням теорії. Тому важлива роль у системі професійної підготовки належить політехнічним коледжам. Вони спеціалізуються на наданні практичних навичок та знань у галузі техніки, інженерії, комп'ютерних технологій, будівництва та інших технічних спеціальностей.

Студенти політехнічних коледжів у Китаї отримують широкий спектр практичних навичок, які дозволяють їм відразу після закінчення навчання вступати на ринок праці. Крім теоретичних знань, студенти отримують можливість проходити стажування в провідних компаніях та підприємствах, що допомагає їм отримати цінний досвід роботи в реальних умовах.

До 2014 року студентам дозволялося складати вступний іспит до коледжу лише за місцем їхньої реєстрації hukou. Ця політика мала величезні наслідки для дітей мігрантів, які змушені були повернутися до рідних

провінцій, щоб продовжити навчання. Починаючи з 2014 року, деякі органи місцевого самоврядування почали впроваджувати зміни, щоб діти мігрантів з довготривалим терміном перебування могли скласти вступні іспити до коледжів у провінціях, які вони приймають (Education, 2016).

Політехнічні коледжі у Китаї також активно співпрацюють з промисловими підприємствами та урядовими органами для забезпечення актуальності навчальних програм та підготовки кваліфікованих фахівців, які відповідають потребам сучасного ринку праці (Гобова, 2018; Іщенко, 2016). Стажування та навчання на виробництві є елементами професійно-технічних освітніх програм, що дозволяє студентам відчувати рівень реальних вимог майбутньої професійної діяльності. Крім набуття технічних знань і умінь, професійно-технічна освіта також зосереджується на розвитку комунікативних умінь здатності до командної роботи. Такі уміння і навички необхідні в будь-якому робочому середовищі й значною мірою впливають на працевлаштування. Деякі програми професійно-технічної освіти створені в результаті співпраці з партнерами на виробництві, щоб навчальний план відображав передові тенденції в галузі. Загалом професійно-технічна освіта служить для подолання розривів між закладами освіти і робочими місцями. Це прямий шлях для людей з практичною орієнтацією до професійної діяльності у різних сферах (TVET, 2023).

Відповідно до плану дій щодо підвищення якості професійно-технічної освіти (2020 – 2023 рр.), система оцінювання включає професійну етику, професійну якість, технічні навички, якість працевлаштування та підприємницькі здібності як важливі змістові сфери для оцінювання якості підготовки талантів, що слід посилити. Цей план опублікували Міністерство освіти та дев'ять інших державних відомств. На прикладі вищого професійного коледжу в Гуандуні показано важливість якісної підготовки талантів у нову еру, а також запропоновано метод покращення якості навчання талантів у професійно-технічних коледжах. Цей розділ покликаний служити моделлю для інших вищих професійних коледжів, які прагнуть покращити якість

підготовки талантів, а також сприяти модернізації та інтернаціоналізації високоякісної професійної освіти.

Як відзначає Xiangying Hu, у сучасному суспільстві зростає акцент Китаю на професійно-технічній освіті, і професійно-технічна освіта в Китаї також відкриває нові можливості для розвитку. Вищі політехнічні коледжі є невід'ємною складовою системи професійної освіти. Адміністратори та викладачі коледжу повинні правильно розуміти важливість розвитку студентів, зосереджуватися на вихованні студентів різними засобами, зміцнювати їхні інноваційні та практичні здібності та сприяти всебічному розвитку їхніх якостей (Xiangying Hu, 2024).

Щоб практичне викладання зайняло своє належне місце у вищих політехнічних коледжах, Fengmei Liu, R.C. Lai вважають, що коледжі мають створити команду «подвійних викладачів» («dual-teacher»), ефективно підтримувати педагогічні здібності викладачів, направляти їх для навчання у фірми та залучати висококваліфікованих практиків із бізнесу до викладання. Крім того, вищі професійно-технічні заклади повинні бути відкритими для експериментів із новими форматами навчання, щоб зацікавити студентів як навчанням, так і працевлаштуванням. Коледжі й підприємства повинні тісно співпрацювати, щоб розробити навчальні ресурси, зміст навчання і стандарти оцінювання, які є актуальними та відповідними поточним вимогам галузі й ринку праці, а також органічно інтегрувати навчальний зміст і стандарти оцінювання у роботу підприємства (Liu, 2023). Наприклад, Пекінський політехнічний коледж (Beijing Polytechnic College) пропонує інтегроване навчання, яке поєднує аудиторні та практичні заняття в різних галузях, включаючи інженерні технології, дизайн продукції та технології. Випускники навчаються завдяки вдалому поєднанню теорії і практики. Вони володіють теоретичними знаннями і добре орієнтуються в критично важливих даних галузі. Політехнічні коледжі здатні швидко реагувати на зміни потреб роботодавців. Наприклад, Шеньчженьський політехнічний коледж (Shenzhen Polytechnic) переробив свою навчальну програму, щоб скористатися позицією

регіону як інформаційно-технологічного центру. Він пропонує такі курси, як штучний інтелект, робототехніка та інші новітні технології. Таким чином, випускники політехнічних коледжів набувають умінь, які тісно пов'язані з потребами галузі.

Розглянемо роль, місце і функції політехнічних коледжів на прикладі кількох з них.

Політехнічний коледж «Політехніка Нінбо» (Ningbo Polytechnic (NBPT)) є закладом вищої освіти з державним фінансуванням і одним із перших зразкових закладів TVET у Китаї, а в 2019 році цей коледж був обраний до «Плану створення вищих професійних коледжів вищого рівня та спеціальностей за китайською специфікою». Коледж має тісні зв'язки з різними галузевими кластерами, розташованими у місті Нінбо, які стали міцною основою для розвитку коледжу у сферах дослідження реформи TVET і залучення приватного сектору до розвитку умінь студентів, допомоги місцевим промисловим підприємствам у науково-дослідних роботах та інноваціях, оновленні навчальних програм разом із підприємствами шляхом поглибленої співпраці з особливою увагою на інтеграції теорії з практикою.

«Політехніка Нінбо» проголосила своєю місією прагнути до досконалості TVET і докладає зусиль для досягнення поставлених цілей – здійснювати професійну підготовку кваліфікованих працівників, брати участь у прикладних дослідженнях, підтримувати соціальну економіку і місцеву спільноту та виходити на глобальний рівень. Протягом багатьох років коледж досліджував нові моделі TVET, надаючи можливість викладачам випробувати й реалізувати нові методи. Для цього планується тісна співпраця з партнерами в Китаї і за кордоном. Керівництво «Політехніки Нінбо» наголошує на тому, що у глобалізованому світі освіта зростає за масштабами і глибиною. Тому коледж пропонує також навчання в інших країнах, дотримується міжнародних стандартів і створює платформи для співпраці між галузями економіки і освітою (Message from President, 2020).

Структура політехнічних коледжів охоплює кілька шкіл, які, у свою чергу, пропонують різні освітні програми. Наприклад, у складі коледжу «Політехніка Нінбо» функціонують такі школи.

«Школа хімічної інженерії» (the School of Chemical Engineering) тісно інтегрована з провідною зеленою нафтохімічною промисловістю Нінбо та новою біофармацевтичною промисловістю. Завдяки співпраці з місцевими підприємствами школа здійснює підготовку висококваліфікованих кадрів, які володіють інноваційними можливостями в управлінні виробництвом й контролі якості. Школа пропонує такі освітні програми: «Прикладна хімічна інженерна технологія», «Технології моніторингу навколишнього середовища» і «Фармацевтична біотехнологія». Всі вони є частиною національного кластера розширених програм. Школа очолює розробку Інноваційного плану дій Міністерства освіти, Спільного інноваційного центру застосування технологій, сприяючи технологічним інноваціям серед студентів. Тісна співпраця школи з підприємствами-лідерами галузі, такими як Formosa Plastics Group і Zhenhai Refining & Chemical, покращує її освітні пропозиції. Цей спільний підхід забезпечує постійне постачання кадрів для регіональної зеленої нафтохімічної промисловості.

«Школа механіки та електротехніки» (the School of Mechanical and Electrical Engineering) стала першим закладом у Китаї, де розміщено центр сертифікації EAL. У рамках співробітництва з провідними промисловими підприємствами, технологічними парками і кластерами малого й мікробізнесу впроваджено три сучасні моделі професійної підготовки на регіональному рівні. Партнерство з Haitian Group щодо спільної підготовки студентів, спільного використання ресурсів і спільної відповідальності за працевлаштування стало класичним прикладом співпраці професійної освіти з економікою. Велика кількість випускників була прийнята на роботу відомими компаніями, такими як Haitian Group, Shanghai Volkswagen, Ningbo CRRC, Geely Automobile і Minth Group. Рівень працевлаштування випускників досягає 99%, а рівень задоволеності роботодавців перевищує 96%.

«Школа архітектури та мистецтв» (the School of Architecture and Arts) пропонує сім спеціалізованих програм: «Технологія архітектурного проєктування», «Технологія збірного будівництва», «Управління будівельними проєктами», «Архітектурний дизайн інтер'єру», «Візуальний дизайн», «Цифровий медіа-дизайн» і «Ремісничий дизайн». Школа має власний «Парк творчості» та відзначається своєю корпоративною моделлю наставництва для підготовки студентів. Він пропонує практико-орієнтовані програми, такі як «Культурний креативний дизайн», «Дизайн і виробництво лакових виробів», «Дизайн реклами електронної комерції», «Цифрові медіа, кіно та анімація». Школа активно використовує високоякісні навчальні ресурси з-за кордону, співпрацюючи з коледжами й університетами Сполучених Штатів, Австралії, Тайваню (Китай), Гонконгу (Китай) та інших регіонів.

«Школа міжнародного бізнесу та управління туризмом» (the School of International Business and Tourism Management) має партнерські стосунки з більш ніж десятьма університетами в таких країнах і регіонах, як Австралія, Канада, Південна Корея, Японія, Гонконг (Китай) і Тайвань (Китай). Багато випускників здобувають ступінь бакалавра та магістра за кордоном. У партнерстві з компаніями зі Сполучених Штатів, Японії та інших країн школа пропонує студентам можливість оплачуваного стажування за кордоном. Школа є уповноваженим Центром мовної освіти та співпраці при Міністерстві освіти Китаю, членом Керівного комітету з викладання іноземних мов для політехнічних коледжів при Міністерстві освіти, центром тестування на знання китайської мови (HSK), центром тестування Кембриджського сертифікату ділової англійської мови (BEC). Випускники користуються високим попитом на ринку праці, стабільний рівень працевлаштування становить понад 98%. Крім того, понад 95% студентів, які подали документи на університетські програми, успішно складають вступні іспити та продовжують навчання в престижних університетах Чжецзяна.

«Школа менеджменту ланцюгів поставок» (the School of Supply Chain Management) має стратегічне положення для узгодження з основними секторами розвитку Нінбо, використовуючи ресурси із зони економічного розвитку Нінбо, портової зони Нінбо, зони вільної торгівлі Нінбо та парку цифрових технологій зони економічного та технологічного розвитку Нінбо. Вона пропонує шість спеціалізованих програм: «Сучасне управління логістикою», «Електронна комерція», «Транскордонна електронна комерція», «Великі дані і бухгалтерський облік», «Маркетинг» і «Операції з ланцюгом поставок». Рівень зарплати випускників перевищує середній рівень по провінції Чжецзян.

«Школа штучного інтелекту» (the School of Artificial Intelligence) пропонує п'ять програм: «Комп'ютерні технології», «Технології комп'ютерних мереж», «Технології електронної інформаційної інженерії», «Застосування технологій штучного інтелекту» і «Застосування технологій безпеки даних». Ці програми створені для уважного моніторингу останніх технологічних досягнень. Кожна робоча програма дисциплін освітніх програм має структуру «платформа + модулі».

Завдяки співпраці й спільним зусиллям коледжу «Політехніка Нінбо» і народного уряду округу Юяо (Yuyao) у 2010 році був заснований «Коледж Янмін» (Yangming College). Він створений у межах стратегії забезпечення потреб у фахівцях високого класу, що виникають у результаті промислової трансформації та модернізації округу. Коледж є частиною національної ініціативи як демонстраційний проєкт співпраці професійно-технічної освіти й економіки. Це також один із перших національно визнаних модельних політехнічних коледжів.

Керуючись концепцією інтеграції навчання в реальному світі з навчанням в аудиторії, сприяння співпраці з бізнесом та об'єднання знань і дій, «Коледж Янмін» використовує роль Нінбо як першого пілотного міста країни для ініціативи «Зроблено в Китаї – 2025». Коледж дозволяє студентам отримати як диплом, так і кваліфікаційний сертифікат. Випускники, які

намагаються скласти національний іспит на отримання професійної кваліфікації старших працівників, мають успішні результати. Багато з цих випускників стали основними працівниками на своєму робочому місці, демонструючи значний вплив коледжу на розвиток громади.

На прикладі «Коледжу Янмін» можна спостерігати стратегічну діяльність держави, провінцій, округів із залученням політехнічних коледжів щодо розвитку громад і створення умов для розширення доступу до професійної освіти для випускників шкіл.

Кілька нових державних стратегій спрямовують ресурси в сільські або неблагополучні регіони з метою регулювання, зазвичай запобігання, відтоку населення у міста. Як і у випадку з системою реєстрації, саме випускники з сільської місцевості повертаються назад у село. Однак, отримавши освіту у одному з коледжів, вони мають можливість працювати за фахом, отримувати вищу зарплатню і досягти більш високого рівня благополуччя для себе і своєї сім'ї.

Висновки до першого розділу

На основі проведеного аналізу праць китайських і зарубіжних дослідників щодо проблеми подолання бідності констатовано, що одним із головних чинників, який суттєво впливає на наявність бідності в загальному розумінні – це відсутність у певної частини населення, переважно віддалених або сільських районів, доступу до якісної освіти.

У працях науковців розглядалися, зокрема, такі аспекти проблеми подолання бідності в Китаї завдяки розвитку освіти: вплив соціальних і фінансових факторів на професійну підготовку сільської молоді, взаємозв'язок між тривалістю навчання і рівнем бідності, інвестування в освіту в межах цілеспрямованого процесу подолання бідності в країні, подолання бідності шляхом розвитку професійної освіти, розвиток професійної освіти в контексті реалізації стратегії відродження сільської місцевості та подолання бідності, вплив здобутого рівня освіти на подальший рівень заробітної плати, специфічні виклики розвитку професійної освіти в

Китаї. Більшість із них вважає, що саме професійна освіта є ключовим фактором впливу на подолання бідності, особливо для мешканців віддалених і сільських районів.

З метою більш чіткого розуміння проблеми дослідження були проаналізовані й уточнені ключові поняття з теми. Згідно із «Законом про професійно-технічну освіту» Китайської Народної Республіки, термін «професійно-технічна освіта» (Technical and Vocational Education and Training (TVET)) означає підготовку висококваліфікованих технічних фахівців, які володіють професійною етикою, науковою культурою і професійними знаннями, технічними вміннями та іншими комплексними професійними якостями і діями, необхідними для того, щоб займатися певною професією або досягти кар'єрного зростання. Часто професійно-технічну освіту вважають альтернативою традиційній академічній освіті. До важливих термінів у контексті дослідження належить «професійна орієнтація сільської молоді», яка є процесом допомоги молоді з сільських районів у визначенні їхніх професійних цілей, виборі навчальних шляхів та розвитку необхідних навичок для успішної кар'єри в аграрному секторі або інших галузях, доступних у сільській місцевості.

У реалізації професійно-технічної освіти велику роль відіграють коледжі. Коледж – це державний або приватний заклад, що здійснює професійно-технічну підготовку. Політехнічний коледж – це навчальний заклад, який надає професійно-технічну освіту в різних галузях, таких як техніка, технології, бізнес, інформаційні технології тощо. Політехнічні коледжі зазвичай поєднують теоретичні знання з практичними навичками, що дозволяє випускникам успішно вступати на ринок праці.

Завдяки можливості для молодих людей із сільських районів отримати професійну освіту зростають їхні перспективи знайти гідну роботу з досить високим рівнем оплати, що у свою чергу створює передумови для вирішення проблеми подолання бідності на рівні держави.

У Китайській Народній Республіці реалізується кілька державних стратегій і програм для усунення нерівності між доступом до освіти випускників міських і сільських шкіл. Однією з них є запровадження Національного тесту для вступу до коледжів. Надзвичайно важливу роль у цьому процесі, а також у боротьбі з бідністю відіграє професійна освіта, посилена увага до якої задекларована у низці документів державного рівня: закон «Vocational Education Law of the People's Republic of China» (Закон про професійну освіту Китайської Народної Республіки), «Повідомлення Міністерства людських ресурсів та соціального захисту, Міністерства освіти, Комісії розвитку та реформ та Міністерства фінансів про видання плану професійної освіти на 14-ту п'ятирічку». Особлива увага в законі приділяється підтримці професійної освіти в сільській місцевості, поверненню приватного підприємництва, сприянню працевлаштуванню, а також підготовці кадрів для відродження села. Держава також вживає заходів для підтримки розвитку професійної освіти в регіонах проживання етнічних меншин, віддалених та слаборозвинених районах.

Політехнічні коледжі Китаю надають сільській молоді можливість отримати освіту, концентруючись на розвитку професійних здібностей. Після завершення навчання фахівці мають кращі шанси щодо працевлаштування, а відтак зайнятість стає дієвим засобом для того, щоб позбутися бідності. Завдяки цій особливості професійна освіта стала певною гарантією для бідних груп населення Китаю.

Мережа політехнічних коледжів у Китаї є результатом ретельного планування і відповідає сучасним потребам ринку праці. Ці коледжі функціонують при різних державних установах та місцевих органах управління освітою. Політехнічні коледжі є важливими структурними елементами сучасної системи професійної освіти Китайської Народної Республіки. Їх особливістю, а відтак і перевагами, є поєднання теорії з практикою, швидке реагування на ситуацію на ринку праці й запити роботодавців, можливість прямого виходу випускників на ринок праці,

залучення практиків до викладання й широка пропозиція практик і стажування на виробництві.

Список використаних джерел до першого розділу

Ван Хунмін. (2024). Політехнічні коледжі в системі професійної освіти Китайської Народної Республіки. Мистецька освіта та розвиток творчої особистості, (4), 123-126.

Гобова Є. В. (2018). Сорок років розвитку науки та освіти в Китаї. Україна – Китай. № 14. 2018. URL: <https://sinologist.com.ua/gobova-ye-v-sorok-rokiv-rozvytku-nauky-ta-osvity-v-kytayi/>

Ищенко Р.М., Манько Д.Ю. (2016). Вища технічна освіта в Китаї на сучасному етапі. Актуальні проблеми педагогіки, психології та професійної освіти. №1. С. 3-8.

Наливайко Н., Наливайко О., Харченко А. (2023). Рівні освіти у Китайській Народній Республіці. Scientific notes of the pedagogical department. 2023. Вип. 51. С. 47-53

Пазюра Н.В. (2008). Особливості розвитку професійно-технічної освіти в Китаї (остання чверть ХХ століття): автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04. Ін-т пед. освіти і освіти доросл. АПН України. К., 2008. 22 с.

Тарасенко Р., Амеліна С., Хунмін В. (2023). Система професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки. Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія, 14(4), 127-133.

Тенденції розвитку шкільної освіти в країнах ЄС, США та Китаї: монографія (2021). За заг. ред. О.І. Локшиної. К., КОНВІ ПРІНТ. 350 с.

Чиж Б. І. (2021). Поняття та особливості професійної освіти. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 9. С. 389-391

Шацька О.П. (2011). Тенденції розвитку вищої педагогічної освіти в КНР (70-ті рр. ХХ ст. – початок ХХІ ст.). Порівняльно-педагогічні студії. №2(8). С. 54-63.

Шпарик О.М. (2021). Тенденції розвитку шкільної освіти у Китаї
Тенденції розвитку шкільної освіти в країнах ЄС, США та Китаї: монографія.
Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2021. С. 219-349.

14th Five-Year Plan for Vocational Skills Training. (2022).
https://www.mohrss.gov.cn/xxgk2020/fdzdgknr/ghtj/fzgh/202201/t20220104_432182.html

17 Goals to Transform Our World. (2015).
<https://www.un.org/sustainabledevelopment/>

Aboyade, O. (1983). *Integrated Economies: A Study of Developed Economies*. London. Addison-Wesley. 568 p.

Beijing Polytechnic. https://www.bpi.edu.cn/wwwz/About_BP.htm

Bossert, W., Chakravarty, S.R. & D'Ambrosio, C. (2013). Multidimensional poverty and material deprivation with discrete data, *Review of Income and Wealth* 59, 29-43.

Branigan, T. (2014), China reforms hukou system to improve migrant workers' right. *The Guardian*, 31 July 2014, www.theguardian.com/world/2014/jul/31/china-reform-hukou-migrant-workers

Cedefop, Glossary. Terminology of European education and training policy.

Chakravarty, S., Lundberg, M., Nikolov, P., & Zenker, J. (2019). Vocational training programs and youth labor market outcomes: Evidence from Nepal. *Journal of Development Economics*, 136, 71-110.

Chen, J., Ma, G. (2018). Analysis of principle orientation and entry point of higher vocational education in rural revitalization strategy. In: 2018 3rd international conference on modern management, education technology, and social science. Atlantis Press, pp. 369-373.

Chen, J., Pastore, F. (2024). Dynamics of returns to vocational education in China: 2010–2017. *Humanities And Social Sciences Communications* 11, 118 (2024). <https://doi.org/10.1057/s41599-024-02616-2>.

Cheng, C. H., Wang, Y. C., & Liu, W. X. (2019). Exploring the related factors in students' academic achievement for the sustainable education of rural areas. *Sustainability*, 11(21), 5974. <https://doi.org/10.3390/su11215974>.

China: Bildung und Wissenschaft.
<https://www.daad.de/de/laenderinformationen/asien/china/ueberblick-bildung-und-wissenschaft/>

Choi, S.J., Jeong, J.C., Kim, S.N. (2019) Impact of vocational education and training on adult skills and employment: an applied multilevel analysis. *Int J Educ Dev* 66: 129-138.

COL website. About us. <https://en.col.com/about.html>

Das, S., Chatterjee, A. (2023). Impacts of ICT and digital finance on poverty and income inequality: A sub-national study from India. *Inf Technol Dev*. 29(2-3): 378-405.

Education in China. (2016). A Snapshot. OECD.

Ekhalia, B. J., Kareem, W. B., Abubakar, H. O., Onuh, J. & Ekele, O. A. (2021). Technical Vocational Education And Training (Tvet): A Viable Strategy For Poverty Alleviation In Nigeria. *International Journal of Vocational Education & Training*, 26(3). p. 36-46.

Eryong, X., & Xiuping, Z. (2018). Education and anti-poverty: Policy theory and strategy of poverty alleviation through education in China. *Educational Philosophy and Theory*, 50(12), 1101-1112. <https://doi.org/10.1080/00131857.2018.1438889>.

Flynn P. (2022). Challenges Associated with Formal Education in Rural Areas. Belgium: COST, 2022. 61 p.

Gu Xin & Yang Shiyan. (2009). A review of foreign agricultural vocational education research. *World Agriculture*, 2009 (12): 62-64. [Chinese].

Guo, Z. & Lamb, S. (2010). Education and Training in China. In Z. Guo, & S. Lamb (Eds), *International Comparisons of China's Technical and Vocational Education and Training System*. Technical and Vocational Education and Training:

Issues, Concerns and Prospects. p. 11-29. https://doi.org/10.1007/978-90-481-8743-0_4.

Hansen, Mette Halskov (2014): Recent Trends in Chinese Rural Education: The Disturbing Rural-Urban Disparities and the Measures to Meet Them, in: Florence, Eric/Defraigne, Pierre (Hrsg.): Towards a New Development Paradigm in Twenty-First Century China. Economy, Society and Politics. S. 165-178.

Hao, X., Yang, X., Kou, K., Zhang, Y., Guo, C. (2023). Research on the contribution mechanism of vocational human capital characteristics to income. *Educ Sci.* 13(3). 246.

Hassan, S. T., Batool, B., Zhu, B., & Khan, I. (2022). Environmental complexity of globalization, education, and income inequalities: New insights of energy poverty. *Journal of Cleaner Production*, 340, 130735. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2022.130735>.

Hayyat, Asghar & Chughtai, Sajjad Hussain. (2015). The Impact of Vocational Training on Poverty Alleviation through Moderation Role of Foreign Funds: Evidence from Southern Punjab. *Management Studies and Economic Systems (MSES)*, 2 (2), 157-171. https://www.msae.org/article_11576.html.

Hollander, A., & Mar, N.Y. (2009). Towards Achieving TVET for All: The Role of the UNESCO-UNEVOC International Centre for Technical and Vocational Education and Training. In *International Handbook of Education for the Changing World of Work*. pp. 41-57. Springer, Dordrecht. https://doi.org/10.1007/978-1-4020-5281-1_3.

Household Office, National Bureau of Statistics of the People's Republic of China. (2019) *China Rural Poverty Monitoring Report*, Beijing: China Statistics Press. [Chinese].

Howley, C. B., Clifton, J., & Howley, A. (2018). Corporatizing rural education: Neoliberal globalization and reaction in the United States. *Journal of Research in Rural Education*, 33(6), 1-11. <https://doi.org/10.18113/P8JRRE3306>

Hu, M.Y. (2022). Equity in higher education opportunities in China. *Contemporary Studies in Education (Paktu)*, 2022, 6(10), 109-114.

Hu Xiangying. (2024). Exploration of Talent Training Models in Higher Vocational Education. *Frontiers in Educational Research*. Vol. 7, Issue 5: 175-179.

Huai Jinpeng. (2025). Working together: Prioritizing education development and transformation for a better future. <https://www.unesco.org/sdg4education2030/en/articles/working-together-prioritizing-education-development-and-transformation-better-future#:~:text=As%20of%202023%2C%20the%20gross,been%20effectively%20ensured%20for%20all>

Huang Siyuan, Liu Jiyang & Liu Jie. (2021). Experience and policy recommendations of agricultural vocational education serving the “three rural issues. *China Vocational and Technical Education*, 2021 (27): 72-80. [Chinese]

Ji, X., Wang, K., Xu, H., & Li, M. (2021). Has digital financial inclusion narrowed the urban-rural income gap: the role of entrepreneurship in China? *Sustainability*, 2021, 13.

Kapur, R. (2021). Significance of Technical and Vocational Education and Training. Researchgate. https://www.researchgate.net/publication/349108477_Significance_of_Technical_and_Vocational_Education_and_Training

Khan, M. Y., Alvi, A. K., & Chishti, M. F. (2019). An Investigation on The Linkages Between Poverty and Education: A Statistical Review. *Gomal University Journal of Research*, 35(1), 44-53.

Klar, H. W., Huggins, K. S., Andreoli, P. M., & Buskey, F. C. (2020). Developing rural school leaders through leadership coaching: A transformative approach. *Leadership and Policy in Schools*, 19(4), 539-559. <https://doi.org/10.1080/15700763.2019.1585553>.

Koo, A. (2016). Expansion of vocational education in neoliberal China: Hope and despair among rural youth. *Journal of Education Policy*, 31(1), 46-59. <https://doi.org/10.1080/02680939.2015.1073791>.

Kromydas, T. (2017). Rethinking higher education and its relationship with social inequalities: past knowledge, present state and future potential. *Palgrave Commun.* 3(1). 1-12.

Kuang, Z. H. (2022). Analysis on the current situation of human vocational education serving rural economy revitalization. *Rural Economy and Science.* 33(8). 240-242.

Lakhiani, K. (2022). Eradicating Poverty through Vocational Education. *BORGEN*. <https://www.borgenmagazine.com/vocational-education/>

Le, M.A. (2023). The discrepancies in educational equipment between urban and rural areas in Chinese compulsory education. *The Journal of Educational Research*, 2023, 28, 11-20.

Leichty, R. (2021). Online learning for rural students. *State Education Standard*, 21(1), 12-17.

Ling, Y., Chung, S.J., Wang, L. (2023). Research on the reform of management system of higher vocational education in China based on personality standard. *Curr Psychol* 42(2):1225-1237.

List of 38 poor townships under China's special programme in 2023, 21 June 2023.

https://www.baidu.com/link?url=j1K82qkoAVWIwsjxffnvxHuyvyMWqv9Agd2ZvLOL8uFeCjZPCEdNN4cTICPfu9_9&wd=&eqid=fea263200008cb070000000664d1f525.

Liu Baomin & Zhang Zhizeng (2023). The policy basis, connotation and guarantee of vocational education in promoting rural revitalization. *China Vocational and Technical Education*. <https://www.civte.edu.cn/info/1079/3521.htm>

Liu F. & Lai R.C. (2023). Research on Improving the Quality of Talent Training in Higher Vocational Colleges in China. *Strategies and Opportunities for Technology in the Metaverse World*. January 23. 130-143.

Liu Lixin & Liu Jie. (2015). Research on agricultural education system abroad. *China Vocational and Technical Education*, 2015 (12): 20-29. [Chinese]

Liu, M. (2016) *Research on Poverty Alleviation and Development Strategy in Contemporary China's Rural Areas*. Changchun: Jilin University. [Chinese]

Liu, M., Feng, X., Wang, S. & Qiu, H. (2020). China's poverty alleviation over the last 40 years: Successes and challenges. *Australian Journal of Agricultural and Resource Economics*, 64(1), 209-228.

Liu, Y., Liu, J. & Zhou, Y. (2017). Spatio-temporal patterns of rural poverty in China and targeted poverty alleviation strategies, *Journal of Rural Studies* 52, 66-75.

Liu, Y. & Xu, Y. (2016). A geographic identification of multidimensional poverty in rural China under the framework of sustainable livelihoods analysis, *Applied Geography* 73, 62–76.

Liu, Z., Liu, S., Jin, H., Qi, W. (2017). Rural population change in China: spatial differences, driving forces and policy implications. *J Rural Stud* 51:189-197.

Marquez-Ramos, L., Mourelle, E. (2019). Education and economic growth: an empirical analysis of nonlinearities. *Appl Econ Anal*. 27(79). 21-45.

McGrath, S., Ramsarup, P., Zeelen, J., Wedekind, V., Allais, S., Lotz-Sisitka, H., ... & Russon, J. A. (2020). Vocational education and training for African development: a literature review. *Journal of Vocational Education & Training*, 72(4), 465-487.

Message from President. Welcome to Ningbo Polytechnic (NBPT). (2020). <https://en.nbpt.edu.cn/2020/0903/c1503a88545/page.htm>

Miao Xiaodan, Liu Lixin & Liu Jie. (2015). German agricultural vocational education system and its main characteristics. *Chinese Rural Economy*, 2015 (6): 85-95. [Chinese]

Ministry of Finance. (2014). “农村义务教育经费保障制度” [Fund assurance system of rural compulsory education], www.mof.gov.cn/zhengwuxinxi/caijingshidian/zgcjb/201407/t20140715_1113083.html

Ministry of Education of the People's Republic of China. (2021). Statistical Bulletin on the Development of China's Education in 2020. http://www.moe.gov.cn/jyb_sjzl/sjzl_fztjgb/202108/t20210827_555004.html

Ministry of Education of the People's Republic of China. (2007). Looking at reform from the 30-year survey on the restoration of the college entrance examination: institutional innovation is the key. Retrieved 2022 from: https://hudong.moe.gov.cn/jyb_sjzl/moe_364/moe_2732/moe_2750/tnull_47659.html.

Nachtigal, P. M. (2019). Rural education: In search of a better way. New York: Routledge.

National Migrant Workers to Total 295.62 Million in 2022. Workers Daily set up, 4 May 2023.

<https://www.baidu.com/link?url=y8mGIZ71UwaPnAHmZSZ5hdSQwkP1Ft1zGYywtKm1vAXSoTXmx9oycfg8XI7YZ8NiS9P43KQzSnTfHn16qOvP9Jg2HfHuhj6AA7zPuqqLvFO&wd=&eqid=f7b0dc420003035b0000000664d1f392>

Nordholm, D., Nihlfors, E., & Arnqvist, A. (2022). Perceptions on the local school and further education: A rural school leader's perspective. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 66(1), 150-162. <https://doi.org/10.1080/00313831.2020.1865447>.

Nwachukwu, P., (2014). Poverty Reduction through Technical and Vocational Education and Training (TVET) in Nigeria. *Developing Country Studies*. Vol.4, No.14, p.10-13.

<https://www.iiste.org/Journals/index.php/DCS/article/viewFile/14053/14361>

Oswald-Egg, ME., Renold, U. (2021). No experience, no employment: the effect of vocational education and training work experience on labour market outcomes after higher education. *Econ Educ Rev*. 80:102065.

Pan, D., Yu, Y., Ji, K. (2024). The impact of rural living environment improvement programs on the subjective well-being of rural residents in China. *Humanit Soc Sci Commun*. 11(1). 1-17.

Pan, H., Weng, X. (2021). A study on the coupling relationship between higher vocational education and economic and social development in China: based on the panel data of 31 provinces from 2006 to 2018 (Chinese). *J High Educ Manag.* 14(2). 12-23.

Peng, F. X. (2022). From targeted poverty alleviation to rural revitalization: Task transformation and role orientation of vocational education. *Forum on Contemporary Education.* 21(5). 23-29.

Pilz, M., & Regel, J. (2021). Vocational education and training in India: Prospects and challenges from an outside perspective. *Margin: The Journal of Applied Economic Research*, 15(1), 101-121.

Postiglione G. (2024). Skilled for the Future: How China is Transforming Vocational Education. <https://www.linkedin.com/pulse/skilled-future-how-china-transforming-2iuwe>.

Reed, K., Reed, B., Bailey, J., Beattie, K., Lynch, E., Thompson, J., Vines, R., Wong, K. C., McCrossin, T., & Wilson, R. (2021). Interprofessional education in the rural environment to enhance multidisciplinary care in future practice: Breaking down silos in tertiary health education. *Australian Journal of Rural Health*, 29(2), 127-136. <https://doi.org/10.1111/ajr.12733>

Schröder, T. (2019). A regional approach for the development of TVET systems in the light of the 4th industrial revolution: the regional association of vocational and technical education in Asia. *International Journal of Training Research*, 17(sup1), 83-95.

Schulte, B. (2014): Chinas Bildungssystem im Wandel: Elitenbildung, Ungleichheiten, Reformversuche. в D. Fischer, & C. Müller-Hofstede (Ред.), *Länderbericht China [Country Report China]* (1501. 499-541).

Sher, J. P. (2019). *Education in rural America: A reassessment of conventional wisdom.* New York: Routledge.

Shinga, A. J., Bappah, A., & Ahmad, S. M. (2021). Vocational and technical education towards curbing unemployment for national development. *Sapientia Foundation Journal of Education, Sciences and Gender Studies*, 3(3), 327-337.

Solstad, K. J., & Karlberg-Granlund, G. (2020). Rural education in a globalized world. In C. Gristy, L. Hargreaves, S. R. Kuerová (Eds.), *Educational Research and Schooling in Rural Europe: An Engagement with Changing Patterns of Education, Space and Place* (pp. 49-76). Charlotte: Information Age Publishing.

Su, G. (2021). Exploration of innovation and entrepreneurship education model in higher vocational colleges based on rural revitalization strategy. In: SHS web of conferences. EDP Sciences, 96, 03003.

Szekely, E. (2023): The National College Entrance Examination in China (Gaokao): A Discreet Driver for Global Social Change. *The Palgrave Handbook of Global Social Change*. DOI: 10.1007/978-3-030-87624-1_244-1.

Tabbron, G., Yang, J. (1997). The interaction between technical and vocational education and training (TVET) and economic development in advanced countries. *Int J Educ Dev*. 17(3). 323-334.

Tang, D. (2012). China's Universities Admit More Rural Students, in: *Xinhua News* vom 25. Juli.

Technical and vocational education and training (TVET). <https://unevoc.unesco.org/home/TVETipedia+Glossary/lang=en/show=term/term=technical+and+vocational+education+and+training>

The glossary of Education Reform, Great Schools Partnership: Glossary of Education Reform.

The CPC Central Committee and the State Council issued the Outline of China's Rural Poverty Alleviation and Development (2011-2020). (2011). https://www.gov.cn/gongbao/content/2011/content_2020905.htm

The General Office of the CPC Central Committee and the General Office of the State Council issued the «Opinions on Innovating Mechanisms and Solidly Promoting Rural Poverty Alleviation and Development Work». (2014). https://www.gov.cn/zhengce/2014-01/25/content_2640104.htm

Tian Jing, Ellen Chung & Margaret Lucy Gregory. (2022). Vocational Education in China: Its History, Roles, Challenges and the Way Forward. *Journal of Cognitive Sciences and Human Development*. 8 (1): 112-121.

TVET. (2023). The Benefits of TVET: Why Technical and Vocational Education and Training is a Smart Choice. TVET Journal. January 23.

TVET Journal 2021, «TVET definition: the TVET meaning and what it stands for».

UNESCO 2015: Recommendation concerning technical and vocational education and training (TVET).

UNESCO-UNEVOC. <https://unevoc.unesco.org/home/TVETipedia+Glossary/lang=en/show=term/term=technical+and+vocational+education+and+training>

Vocational Education Law of the People's Republic of China. (2022). https://www.pkulaw.com/chl/e5164083e8d52ebdbdfb.html#tiao_16.0

Wang, H. (2023). Vocational Training Programs Among Marginalized Youth in Southeast Asia. International Symposium on International Education, Technology and Management Development 2023 (ISIETM 2023), 17-19 May, New Western University, West Covina, California, 540-556.

Wang, M., Zheng, Y., Ma, S. & Jun Lu. (2024). Does higher vocational education matter for rural revitalization? Evidence from China. *Humanities And Social Sciences Communications*. 11, 963 (2024).

Wang, R. (2023). Education in China: Educational Equity and Access. *Journal of Education, Humanities and Social Sciences*. Volume 23 (2023), 217-226.

Ward, P.S. (2016). Transient poverty, poverty dynamics, and vulnerability to poverty: an empirical analysis using a balanced panel from rural China, *World Development* 78, 541-553.

World Bank. (2000). *World Development Report 2000/2001: Attacking Poverty*. The World Bank.

Wu, J. (2020). Research on the performance assessment mechanism of accurate poverty alleviation in vocational education. *Journal of Finance Research* (4) 2, 1-7.

Wu, N., Liu, Z. (2021) Higher education development, technological innovation and industrial structure upgrade. *Technol Forecast Soc Change* 162:120400.

Wu, X. (2019). Independent Admissions and the challenge of «Gaokao» reform. *Sixth Tone*. <https://www.sixthtone.com/news/1004096/independent-admissions-and-thechallenge-of-gaokao-refor>.

Xi Jinping. *Escaping Poverty*. Fuzhou: Fujian People's Publishing House, 2014: 129.

Xiangying Hu. (2024). Exploration of Talent Training Models in Higher Vocational Education. *Frontiers in Educational Research*. Vol. 7, Issue 5: 175-179.

Xue, E. & Li, J. (2021). Educational equity between urban and rural areas in China. 2021.

Xue, E. & Li, J. (2022). Vocational Education in China's Rural Areas. In: Xue E, Li J (eds) *Rural Education Reform in China: A Policy Mapping Perspective*. Springer Nature, Singapore, pp. 53-76.

Xue, E., Li, J., Li, X. (2021). Sustainable development of education in rural areas for rural revitalization in China: a comprehensive policy circle analysis. *Sustainability* 13(23):13101.

Yang, H. H., Zhu, S., & MacLeod, J. (2018). Promoting education equity in rural and underdeveloped areas: Cases on computer-supported collaborative teaching in China. *Eurasia Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, 14(6), 2393-2405. <https://doi.org/10.29333/ejmste/89841>.

Yeap, C. F., Suhaimi, N., & Nasir, M. K. M. (2021). Issues, challenges, and suggestions for empowering technical vocational education and training education during the COVID-19 Pandemic in Malaysia. *Creative Education*, 12(8), 1818-1839.

Yi Hongmei, Liu Huidi, Deng Yang, & Liang Xiao. (2023). Vocational education and agricultural labor productivity improvement: current situation, challenges and policy recommendations. *China Vocational and Technical Education*. [Chinese] <https://www.civte.edu.cn/info/1079/3526.htm>

Yousaf, M., Bhatti, A. A. (2022). Impact of Technical and Vocational Education and Training on Poverty alleviation through Skill Acquisition: Evidence from Developing Countries. *NICE Research Journal*, Vol.15 No.2. p. 64-86.

Yuan, Y. (2013) The “troika” of secondary vocational education. *Henan Education (Vocational and Adult Education Edition)*. 9. 12-13.

Yu, F. L., Ma, H. Y., & Ning, Y. H. (2022). Review of rural vocational education research in the perspective of rural revitalization in the recent five years. *Vocational Education Research in Xinjiang*. 13(2). 8-15.

Zamfir, A. M. (2017). Urban-rural educational inequalities and human capital polarization in Romania. *Revista Rom. Pentru Educație Mult*. 9(3), 156-164.

Zhang, D., Li, X., Xue, J. (2015). Education inequality between rural and urban areas of the People’s Republic of China, migrants’ children education, and some implications. *Asian Dev Rev*. 32(1). 196-224.

Zhang, L. (2020). Overview of the Poverty-Alleviation by Supporting Education in China. *Science Insights Education Frontiers*, 6(2), 631–651. <https://doi.org/10.15354/sief.20.re010>

Zhang, X. Juan. (2021). Equality in Education: An Exploration Based on State, Market and Society.

Zhao, J. & Liu, Y.B. (2021). Bourdieu's cultural capital and educational equity. 2021, 267-268.

Zhao, Z., Wang, P. & Yu, B. (2005). Foreign farmer training models and characteristics. *World Agriculture*, 2005 (6): 51-54 [Chinese]

Zha, Q., Guangfen, Y., Shiming, Z. (2017). Higher vocational education reform and development in China. *Chin Educ Soc* 50(5-6):425-428.

Zheng, L., Weng, Q. & Gong, X. (2021). Does preschool attendance affect the urban-rural cognition gap among middle school students? Evidence from China education panel survey. *Chinese Journal of Sociology (English)*, 2021, 8(1), 22.

Zhu, D. Q. (2020). Integrated development of rural “five revitalizations” and vocational education. *J. of Research on Education for Ethnic Minorities*. 31(3). 10.

РОЗДІЛ 2. НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ В КОЛЕДЖАХ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

2.1 Інноваційні системи організації професійної освіти в коледжах КНР для відродження сільської місцевості

У 2018 році Китай прийняв Стратегічний план відродження сільської місцевості, метою якого є відродження села, досягнення процвітаючої промисловості, екологічно придатного для життя середовища, цивілізованих сільських звичаїв, ефективного управління та заможного життя. Його реалізація полягає в сприянні модернізації сільського господарства, інтегрованому розвитку сільських первинних, вторинних і третинних галузей промисловості, зміцненні захисту екологічного середовища в сільській місцевості, підвищенні рівня сільської цивілізації, удосконаленні системи сільського управління та постійному підвищенні рівня життя фермерів. Будучи невід'ємною частиною вищої освіти Китаю, вища професійна освіта виконує важливу місію щодо підготовки висококваліфікованих фахівців. Вона відіграє провідну роль у розширенні можливостей для відродження села (Qi Zou, 2024).

Важливим етапом продовження стратегії відродження села стало запровадження «Плану комплексного відродження сільських районів (2024-2027 роки)» (Plan for Comprehensive Rural Revitalization, 2025). Головним завданням цього плану є забезпечення національної продовольчої безпеки та запобігання бідності сільського населення, закріплення та розширення результатів боротьби з бідністю, зосередження на підвищенні рівня розвитку сільської промисловості, сільського будівництва та управління сільськими районами, зміцнення поєднання науки і техніки та реформ. Реалізація зазначеного плану має концентруватись на п'яти напрямках відродження: сільської промисловості, фахівців, культури, екології та організацій.

Аналізуючи цей документ у контексті ролі професійної освіти та професійної підготовки фахівців у коледжах для реалізації стратегії відродження сільських регіонів, варто відмітити, що однією з ключових цілей є необхідність сприяння розвитку людського капіталу, включаючи професійну освіту, підвищення кваліфікації фермерів, а також залучення фахівців після коледжів до роботи в сільських регіонах. Для їхньої ефективної діяльності потрібна така професійна підготовка, яка надає знання, вміння й компетентності, зокрема у сфері агротехнологій, управління та новітніх методів ведення господарства. Потрібні фахівці такого рівня, щоб могли розвивати «розумне» сільське господарство, впроваджувати високотехнологічні рішення, що вимагає навчання новим цифровим та технічним умінням.

Спрямованість на інтеграцію науки, технологій та виробництва з метою удосконалення системи поширення та обслуговування сільськогосподарських технологій передбачає професійну підготовку кадрів, здатних впроваджувати, обслуговувати й розвивати нові технології в аграрному секторі. В свою чергу, для роботи у селі необхідна адаптивна підготовка кадрів, що потребує запровадження гнучких програм їхньої професійної підготовки в коледжах.

Згідно з положеннями Плану, профілактика бідності полягає у працевлаштуванні та розвитку людського капіталу, що неможливо без зміцнення внутрішніх рушійних сил розвитку сільських районів. У свою чергу це передбачає розвиток системи професійної освіти, інвестиції у майбутні кадри, створення доступу до сучасної освіти вихідців із сільської місцевості. З цим тісно пов'язана також проблема повернення молоді у село. Сприяти цьому можна за рахунок створення умов для реалізації професійного потенціалу у селі, спрямованості підготовки фахівців різного профілю до роботи у сільських умовах (наприклад, агроінженерів, ветеринарів, соціальних працівників).

Відродження села буде базуватися на реформуванні таких суб'єктів, як кооперативи, агроуправління, кредитні інституції, меліоративні системи тощо,

а для цього потрібні фахівці з агрономії, земельного кадастру, юриспруденції у земельних питаннях, менеджменту у сільському господарстві, агрофінансів і страхування. Це означає, що успішне втілення реформ неможливе без розвиненої системи професійної освіти та підготовки кадрів.

Інновації на селі зумовлюють потребу у цифровій підготовці, зокрема для розширення цифрових можливостей сільського управління. Це потребує ІТ-компетентних кадрів та використання цифрових інструментів (Hans et al., 2019; Ilić et al., 2022; Kormos et al., 2021; Lechman et al., 2022; Vuorikari et al., 2016; Wang et al., 2019; Wang et al., 2021; Welser et al., 2019; Wu et al., 2022).

Отже, ключовим фактором для відродження сільської місцевості є людський потенціал. Велика кількість висококваліфікованих працівників потрібна для забезпечення сільськогосподарського виробництва, вдосконалення технологічних процесів, розвитку переробної промисловості, функціонування сільської державної служби і органів місцевого управління тощо. Тому вища професійна освіта спрямована на формування професійних знань і умінь у майбутніх фахівців для роботи в сільській місцевості з акцентом на практичний зміст навчання. Відповідно до потреб відродження сільської місцевості, заклади професійної освіти можуть гнучко реагувати на сучасні виклики та відповідно коригувати професійні програми навчання студентів, щоб підготувати тих, хто розуміється на сільському господарстві й любить сільську місцевість. Таким чином, вища професійна освіта забезпечує потужну підтримку підготовки фахівців для розвитку сільськогосподарського виробництва, сільського управління та сільського культурного будівництва (Chongqing Daily, 2019)

У Китайській Народній Республіці на рівні керівництва держави, відповідних міністерств та відомства значна увага приділяється розвитку професійної освіти як складової концепції розвитку сільської місцевості та відродження села (Meng, 2020; Xubao et al., 2019; Zhang, 2019; Zhu et al., 2022; Zhu et al., 2021).

Проте через значний дисбаланс розвитку сільської місцевості в країні існують суттєві відмінності в різних регіонах щодо стратегій діяльності професійно-технічних коледжів, які пов'язані з умовами організації освітнього процесу, кадровим забезпеченням, якістю підготовки студентів тощо. За результатами аналізу цих особливостей Tu Sanguang та Wang Zhe виокремили шість основних систем організації професійної освіти для відродження сільської місцевості, а саме: «Навчальний центр», «Забезпечення людськими ресурсами», «Кругообіг інтелекту», «Відрядження і супровід», «Диверсифіковане спільне управління», «Цифрове село» (Tu Sanguang & Wang Zhe, 2023).

Система «Навчальний центр» передбачає створення професійними коледжами навчальних і тренувальних центрів у сільській місцевості. Це місця, де коледжі проводять культурно-просвітницьку роботу, здійснюють професійно-технічну підготовку та інші види діяльності у сільській місцевості для відродження сільських регіонів і облаштування сіл із сучасною інфраструктурою. Це сполучна ланка між коледжами і сільськими територіями. Організація професійної освіти для відродження сільської місцевості за системою «Навчальний центр», в першу чергу, має на меті повною мірою використати ресурс кадрового потенціалу і матеріальної бази професійних коледжів, а також допомогти у розбудові сільської культури та духовної цивілізації через просвітництво, навчання, збереження традицій та інші заходи. Перевагою такої системи є можливість здійснювати професійну підготовку великої кількості нових фермерів, які будуть освіченими, технічно грамотними та здатними до управлінської діяльності. Крім того, у межах цієї системи реалізується дослідницька місія і провадяться розробки новітніх аграрних технологій, що сприяє відродженню науки і техніки та модернізації виробництва в сільській місцевості. Крім того, система «Навчальний центр» може бути реалізована у вигляді таких модельних форм, як громадські коледжі, польові коледжі, сільські лекторії, промислові коледжі тощо. Вони спрямовані на п'ять основних аспектів відродження сільської місцевості,

включаючи підготовку фахівців, розвиток виробництва, збереження культурної спадщини, вдосконалення організації та управління, а також екологічну безпеку. Прикладом реалізації такої системи може бути створення сільського громадського коледжу Чжучен Вейфанським професійним коледжем промисловості і торгівлі. Він скоординував свої ресурси на підготовку фермерів за чотирма навчальними програмами.

Основою системи «Забезпечення людськими ресурсами» є тісна взаємодія уряду і коледжів. В її межах коледжі здійснюють професійну підготовку кваліфікованих фахівців для сільської місцевості з урахуванням потреб сільських регіонів, необхідних для їх відродження. Така система забезпечує найкоротший шлях до підготовки нових професійних фермерів та інших кваліфікованих фахівців для сільської місцевості. Тому система «Забезпечення людськими ресурсами» є сьогодні основою у професійній освіті КНР, спрямованій на відродження сільських територій. Фахівці, підготовлені за такою системою, можуть брати участь в індустріальній розбудові місцевих сіл і сприяти збереженню традиційної ремісничої культури. Сутність такої системи можна продемонструвати на прикладі Цзясінського професійно-технічного коледжу, який створив Цзясінський фермерський коледж та Цзясінський коледж відродження сільської місцевості. Зіткнувшись з нагальною потребою в різних фахівцях для регіонального відродження сільської місцевості, він створив професійні групи на основі інтеграції аграрної вищої освіти та сформував модель підготовки фахівців «фермерство та основи навчання, рівний акцент на виробництво та навчання» з концепцією підготовки фахівців «освіта + навички + підприємництво». Коледж запровадив комплекс навчальних планів «поєднання основних і допоміжних, самостійно обраних модулів». Він також реалізував модель навчання «співпраця в цільових групах, кооперативна освіта», здійснюючи підготовку фахівців, інтегрованих у процес відродження сільських територій. Випускники таких програм спрямовані на зайнятість у сільському господарстві, розуміють технології, добре знають бізнес, вміють управляти і

можуть розпочати власний бізнес. Таким чином Цзясінський коледж продемонстрував іншим професійним коледжам приклад реалізації стратегії відродження сільських територій, подолання бідності та досягнення мети спільного процвітання.

Особливість системи «Кругообіг інтелекту» полягає в тому, що професійна освіта допомагає подолати закритість сільських територій і дозволяє сільському населенню «виходити і повертатися» через освіту й навчання, щоб на якісно іншому рівні брати участь у сільському будівництві. На відміну від системи «Забезпечення людськими ресурсами», яка має односторонню спрямованість професійної освіти, система «Кругообіг інтелекту» є двостороннім каналом і моделлю «подвійної циркуляції», за якою створюється логічний взаємозв'язок між професійними коледжами та сільськими територіями. Це передбачає, що професійні коледжі набирають студентів із сільського населення, цілеспрямовано готують групу фахівців, які відповідають потребам відродження сільських територій, а також заохочують і сприяють тому, щоб випускники, вихідці із сільської місцевості, поверталися на роботу в рідні місця. Також, в межах системи «Кругообіг інтелекту», професійні коледжі організовують навчання сільського населення, сприяючи формуванню сільськогосподарських підприємців з точки зору посилення розвитку навичок підприємництва. Основні форми реалізації системи включають індивідуальне навчання, співпрацю між різними регіонами, інтеграцію новітніх знань у професійну підготовку тощо. Головним практичним результатом є те, що студенти коледжів, які повертаються, стають значущою силою сільських громад і важливим чинником розвитку аграрного виробництва, опосередковано сприяючи також організаційному та культурному відродженню села. Свідченням ефективності такої системи є реалізація Хубейським професійним коледжем проєкту «Одне село, кілька студентів коледжу» для навчання сільської молоді. Після закінчення навчання студенти повертаються до своїх рідних сіл, щоб розпочати бізнес, стати

опорою громади в різних аспектах її життєдіяльності, сприяти подоланню бідності та досягненню процвітання.

Ще однією із дієвих систем організації професійної освіти для відродження сільської місцевості є «Відрядження і супровід». Вона реалізується шляхом направлення викладачів та студентів коледжів у сільську місцевість для надання короткострокових та довгострокових освітніх і консультаційних послуг. Це можуть бути відрядження окремих студентів або студентських груп певної спеціальності для налагодження зв'язків із сільськими промисловими підприємствами, проходження практик і надання послуг для відродження сільських районів. Також, коледжі відряджають в села викладачів спеціальних дисциплін в села для надання цільових професійних послуг, проведення досліджень, надання консультацій та інших послуг. Супровід більше відображається у використанні ресурсів професійних коледжів для допомоги фермерам в реалізації конкретних проєктів, організації та розвитку сільського будівництва та економіки разом з фермерами, а також надання короткострокових або довгострокових систематичних та цілісних послуг для сіл. Коледжі професійної освіти направляють викладачів, студентів та спрямовують ресурси для того, щоб інтегруватися в сільську місцевість і розвиватися разом з нею. Це проявляється у формі інтеграції промисловості з освітою, запровадження електронної комерції, реалізації результатів професійної освіти в сільській місцевості, вивчення агропромислових технологій тощо. Основними практичними результатами є промислова, організаційна та культурна ревіталізація. Прикладом функціонування системи «Відрядження і супровід» є те, як Чжецзянський комерційний професійно-технічний коледж співпрацював з урядом для вивчення культурних і туристичних ресурсів гірського села Тунгун. Він допоміг йому подати заявку на класичний туристичний об'єкт матеріальної культурної спадщини, а також реалізувати проєкт «Жити в горах і долинах» - проєкт дизайну і реконструкції гірського пансіонату «Тунгун». Це підвищило популярність села серед туристичних об'єктів і збільшило прибутки від туристичної галузі.

Професійна освіта для відродження села реалізується також через систему «Диверсифіковане спільне управління», яка діє за принципом мультиуправління. За цим принципом професійні коледжі координують діяльність багатьох суб'єктів, таких як промислові підприємства, аграрні об'єднання, великі сільськогосподарські домогосподарства тощо. Під загальним керівництвом уряду та сільськогосподарських асоціацій вони доповнюють сильні сторони один одного, органічно інтегруються та координують спільне управління навколо основних потреб фермерів, щоб досягти взаємопов'язаного спільного управління та симбіозу багатьох суб'єктів. У цій структурі функціонують центри професійної освіти, сільські кооперативи, альянси закладів професійної освіти, об'єкти змішаної власності тощо. Ця система спрямована на підвищення ролі професійних коледжів у відродженні сільської місцевості, сприяння місцевому розвитку та використання можливостей професійної освіти для підготовки фахівців відповідного профілю. Професійний коледж Цін'юань демонструє приклад дієвості такої системи. Зокрема, він разом з робочою групою з відродження села Цін'юань, аналітичним центром Цін'юань, дослідницькою асоціацією Цін'юань та іншими суб'єктами реалізували проєкт інтеграції агропромислових підприємств, закладів освіти та сільської громади у формі дослідницького містечка екологічного сільського господарства. З точки зору розробки механізмів підтримки професійних груп, використання освітніх та наукових ресурсів, розробки дослідницьких проєктів та систем обслуговування тощо, він надає послуги з підтримки фахівців та розширення ринку для розвитку місцевої екологічної сільськогосподарської галузі, а також допомагає відродженню та розвитку сільської місцевості.

Система «Цифрове село» є новітньою формою організації професійної освіти для відродження села. Зважаючи на те, що упродовж останніх років відбувається постійне впровадження сучасних інформаційних технологій, таких як Інтернет, хмарні обчислення, великі дані та штучний інтелект, сільське суспільство отримало новий рушійний механізм розвитку.

Центральний комітет КПК та Державна рада прийняли Концепцію стратегії цифрового розвитку сільських територій, в якій чітко запропонували повною мірою використовувати переваги сучасних технологій та прагнути до підвищення ефективності відродження сільських територій (The General Office, 2019). Система «Цифрове село» передбачає, що уряд, професійні коледжі, постачальники цифрових послуг та села є основними суб'єктами, які застосовують цифрові технології, щоб сформувати модель взаємодопомоги, взаємозв'язку, спільного створення і використання інфраструктури, а також її спільного розвитку, з метою розширення та підвищення ефективності професійної освіти для відродження сільських територій. Зокрема, за допомогою інтернет-технологій є можливість поширювати інформацію про потреби щодо розвитку сіл і агровиробників не тільки в межах регіонів, а й по всій країні. З іншого боку, для розвитку сіл і потреб фермерів можуть бути використані наявні зовнішні цифрові ресурси професійної освіти засобами мережових технологій. Крім того, така система допомагає втілити план «цифрові технології + малі фермери», використовуючи професійну освіту для стимулювання різних факторів і ресурсів у сільському суспільстві, розширити можливості кар'єрного розвитку власників малих фермерських господарств, підвищити зайнятість та підприємництво в сільській місцевості. Вона також сприяє сталому розвитку сільських територій. Зважаючи на це найбільш важливими формами реалізації системи «Цифрове село» є цифрові сервісні платформи, цифрова професійна освіта, розумне фермерське господарство, сільські наукові та технологічні парки тощо. Систему «Цифрове село» вдало реалізовує Пекінський професійний коледж Чанпін, який використовує ресурси професійної освіти для співпраці між закладами освіти та підприємствами, за підтримки провідних ІТ-компаній, для створення цифрової платформи послуг сільськогосподарського туризму в регіоні. Коледж також проводить навчальні курси для фермерів, розробляє маршрути сільського туризму, здійснює консультування та допомогу в дистанційному режимі, а також реалізовує інші плани, сприяючи розвитку місцевої

сільськогосподарської галузі, забезпечуючи підготовку фахівців та інтелектуальну підтримку відродження сільських територій.

Розглянуті системи організації професійної освіти для відродження сільської місцевості мають стати основою реалізації «Плану прискореного будівництва сильної сільськогосподарської країни (2024-2035)» (Plan for Accelerating the Construction of a Powerful Agricultural Country, 2025), нещодавно запровадженого Центральним Комітетом КПК та Державною радою. Ключові положення цього документу передбачають акцентування на науково-технологічних інноваціях у сфері аграрних наук та технологій; посилення фундаментальних досліджень з метою розвитку провідних науково-технічних підприємств та створення системи сільськогосподарських науково-технічних інновацій; розробку та впровадження інтелектуальної сільськогосподарської техніки, модернізацію обладнання та інтеграцію цифрових технологій у сільське господарство; вдосконалення системи управління, розвиток сільських аграрно-виробничих об'єднань та підтримка сімейних фермерських господарств. Таким чином, реалізація цих положень Плану безпосередньо залежить від якісної підготовки кваліфікованих кадрів та системи організації професійної підготовки в коледжах.

Професійна освіта є також невід'ємною складовою Плану розвитку сильної нації шляхом освіти (2024-2035). (Plan for Building a Powerful Nation through Education (2024-2035), 2025) у якому чітко визначено роль освіти, і особливо професійної, у подоланні бідності. Професійна освіта розглядається як інструмент для вирішення конкретних економічних та соціальних завдань, що є значущими для подолання бідності. Зокрема, план передбачає, що випускники системи професійної освіти мають стати основою для розвитку економіки та забезпечення стабільного доходу населення. План наголошує на створенні системи професійної освіти, що інтегрує промисловість та освіту. Це означає, що професійна освіта має бути тісно пов'язана з реальними потребами ринку праці, що збільшить шанси випускників на

працевлаштування та отримання гідної зарплати. Крім того, це дозволить зруйнувати соціальні бар'єри, досягти успіху і вийти з бідності.

2.2 Потенціал освітніх програм коледжів КНР у системі професійної підготовки фахівців для відродження села та подолання бідності

Політика відродження села та подолання бідності, задекларована на рівні стратегії уряду КНР, буде успішною, зокрема, коли в межах професійної підготовки сільської молоді в коледжах здійснюватиметься забезпечення високого рівня фаховості випускників. При цьому йдеться про інноваційність професійної підготовки та спрямованість її на майбутнє працевлаштування молоді в сільській місцевості (Li et al., 2019; Müller, 2017; Roggow, 2014; Xu et al., 2022; Wu et al., 2018). Насамперед для цього потрібно, на нашу думку, повною мірою використати наявний потенціал освітніх програм, виявити їх нові можливості у контексті дослідження для реалізації основної мети.

Для унаочнення потенціалу наявних освітніх програм пропонуємо здійснити таку класифікацію: перша група – ті освітні програми, які безпосередньо спрямовані на підготовку фахівців для аграрного виробництва; друга група – ті програми, за якими навчаються фахівці для галузей, що є суміжними до аграрного виробництва або належать до інших сфер, але є важливими для сільської місцевості; третя група – ті програми, випускники яких раніше не були затребувані у сільській місцевості, але наразі у зв'язку із появою нових та розвитком існуючих сфер зайнятості почали користуватися попитом на ринку праці і мають перспективи успішного працевлаштування.

Розглянемо деякі освітні програми, які можна віднести до першої групи. Зокрема, у Сіньянському сільськогосподарському і лісівничому коледжі до таких програм належать «Агрономія», «Технології захисту та карантину рослин», «Зоотехнія», «Аквакультура» (Xinyang Agriculture and Forestry College, 2025), у Хенанському сільськогосподарському професійному коледжі – «Садівничі технології», «Тваринництво та ветеринарна медицина» (Henan Vocational College of Agriculture, 2025) тощо.

Освітня програма «Агрономія» Сінъянського сільськогосподарського і лісівничого коледжу спрямована на підготовку студентів з ґрунтовними теоретичними знаннями та практичними навичками з агрономії. Випускники цієї освітньої програми можуть працювати в сільському господарстві та суміжних галузях, займатися трудовою діяльністю та підприємництвом у сільськогосподарських галузях, таких як вирощування сільськогосподарських культур, селекція нових сортів, боротьба з хворобами та шкідниками рослин, переробка сільськогосподарської продукції та контроль її якості, впровадження сучасних технологій аграрного виробництва. Основними навчальними дисциплінами за цією освітньою програмою є «Вирощування сільськогосподарських культур», «Обробка ґрунту», «Селекція сільськогосподарських культур», «Насіннезнавство», «Захист рослин», «Розумне сільське господарство».

За освітньою програмою «Технології захисту та карантину рослин» здійснюється підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних адаптуватися до потреб будівництва та розвитку соціалізму з китайською специфікою в нову епоху, працювати задля відродження сільських районів. Вони опановують знання та навички у сфері технологій захисту та карантину рослин, здобувають навички в дослідженні шкідників та хвороб, прогнозуванні запровадження карантину. Такі фахівці можуть бути працевлаштовані в сільськогосподарських та лісогосподарських підприємствах, відділах захисту рослин, інспекції та карантину, центрах впровадження сільськогосподарських технологій а також у нових сільськогосподарських підприємствах, що задіяні у відродженні сільських районів. В межах цієї освітньої програми вивчаються такі основні курси: «Загальна ентомологія», «Загальна фітопатологія», «Сільськогосподарська ентомологія», «Сільськогосподарська рослинна патологія», «Технологія застосування пестицидів», «Технологія карантину рослин», «Використання і обслуговування машин та обладнання для захисту рослин», «Ідентифікація та боротьба з бур'янами».

Ще однією освітньою програмою, яку ми віднесли до першої групи і функціонує в Сіньянському сільськогосподарському і лісівничому коледжі є «Зоотехнія». У межах цієї освітньої програми у студентів формуються стійкі ідеали та переконання, адаптовані до потреб розвитку зеленого екологічного циклу сучасного тваринництва. Вони набувають ґрунтовних теоретичних знань і практичних навичок із зоотехнії, у них формується інноваційне мислення і здатність працювати в галузі розведення тварин, виробництва та маркетингу кормів і ветеринарних препаратів. Підготовка студентів-зоотехніків передбачає вивчення таких дисциплін, як «Годівля тварин», «Генетика тварин», «Кормовиробництво», «Розведення тварин», «Розмноження тварин», «Розведення великої рогатої худоби», «Вівчарство», «Птахівництво та свинарство».

До традиційних освітніх програм для забезпечення аграрної галузі належить «Аквакультура». Ця програма дозволяє випускникам адаптуватися до потреб соціально-економічного розвитку і модернізації сільського господарства та сільських районів, на основі ґрунтовної теоретичної підготовки, практичних умінь, інноваційного мислення та підприємницьких здатностей. Випускники можуть займатися виробництвом риби і рибних кормів, технічними послугами, розробкою технологій в галузі аквакультури, діагностикою та профілактикою водних захворювань, управлінням бізнесом у сфері водних продуктів та суміжних галузей. Основними навчальними курсами цієї освітньої програми є: «Гідробіологія», «Іхтіологія», «Водна мікробіологія», «Хімія водного середовища аквакультури», «Харчування та кормознавство водних тварин», «Патологія водних тварин та розведення риб».

Освітня програма «Садівничі технології» Хенанського сільськогосподарського професійного коледжу також може бути прикладом традиційної підготовки фахівців для села. Вона передбачає вивчення технологій вирощування плодкових дерев, фруктів; збору насіння садівничих культур; захисту садівничих культур; зберігання, транспортування та переробки садівничої продукції, а також її маркетинг і контроль якості. Набуті

знання і уміння випускники можуть застосувати для роботи в сільськогосподарських підприємствах, садівничих кооперативах, сільськогосподарських бюро, відділах інспекції та випробування садівничої продукції, підприємствах з фасування та продажу садівничої продукції.

У цьому ж коледжі також здійснюють підготовку фахівців за освітньою програмою «Тваринництво та ветеринарна медицина», яка без сумніву була і є основою підготовки кадрів для однієї із провідних галузей сільськогосподарського виробництва. Студенти у процесі навчання опановують такі курси, як: «Розмноження тварин», «Патологія тварин», «Фармакологія та токсикологія тварин», «Селекція тварин», «Годівля та переробка кормів для тварин», «Ветеринарні клінічні методи діагностики та лікування», «Профілактика епідемій та карантин тварин», «Розведення великої рогатої худоби та профілактика її захворювань», «Свинарство та профілактика захворювань свиней», «Птахівництво та профілактика захворювань птиці», «Вівчарство та профілактика захворювань овець», «Діагностика та лікування хвороб домашніх тварин», «Гігієна тварин» тощо.

Спектр місць працевлаштування випускників цієї освітньої програми є досить широким і передбачає роботу на підприємствах, які займаються тваринництвом. Крім того вони можуть бути задіяні на станціях профілактики та інспекції тварин, у центрах контролю хвороб тварин, на бойнях, у великих компаніях з розведення племінних тварин.

Важливими для сільської місцевості у контексті реалізації концепції відродження села та подолання бідності є не тільки традиційні освітні програми підготовки фахівців у професійних коледжах, а й програми, за якими навчаються фахівці для галузей, що є суміжними до аграрного виробництва або належать до інших сфер. Такі програми ми розглянемо у межах другої групи.

Прикладом можуть бути освітні програми «Сестринська справа» та «стоматологія», які викладаються у Наньянському медичному коледжі (Nanyang Medical College, 2025), а також «Технології огляду та технічного

обслуговування автомобілів» у Піндіншанському політехнічному коледжі (Pingdingshan Polytechnic College, 2025).

Освітня програма «Сестринська справа» Наньянського медичного коледжу забезпечує підготовку висококваліфікованих фахівців з високими гуманістичними якостями, сформованою цифровою грамотністю, дотриманням професійної етики, інноваційною свідомістю, повагою до життя.

Відповідно до стратегії «Здоровий Китай» та розвитку суспільства, що старіє, а також потреб цифрового та інтелектуального розвитку медсестринства, програма інтегрує концепції, знання та уміння медсестринства, специфічну для традиційної китайської медицини медсестринську справу та успадкування нематеріальної культурної спадщини. Випускники можуть отримати професійний диплом, ліцензію медсестри, сертифікат про професійний рівень кваліфікації, сертифікат про успадкування нематеріальної культурної спадщини та спеціалізовані сертифікати професійних умінь (догляд за порожниною рота, медсестринство в стилі Чжунцзін та управління будинками для людей похилого віку). Вони можуть обіймати такі посади, як медсестри внутрішньої медицини, хірургічні медсестри, медсестри акушерства та гінекології, дитячі медсестри, медсестри невідкладної допомоги, медсестри громади в медичній справі та охороні здоров'я, а також можуть займатися сестринською справою та профілактичною медичною допомогою. На цих посадах випускники коледжу можуть працювати лікарнях усіх рівнів, центрах охорони здоров'я громади, закладах профілактичного медичного обслуговування, реабілітаційних установах та будинках для людей похилого віку.

Програма базується на опануванні таких курсів: «Анатомія людини», «Гістологія та ембріологія», «Фізіологія», «Патологія», «Фармакологія», «Біохімія», «Патогенна біологія та імунологія», «Вступ до медсестринства», «Оцінка стану здоров'я», «Базова медсестринська справа», «Медсестринська справа з внутрішньої медицини», «Хірургічна медсестринська справа»,

«Медсестринська справа в акушерстві та гінекології», «Медсестринська справа в педіатрії», «Медсестринська справа в інтенсивній терапії».

Ще однією перспективною для працевлаштування молоді у сільській місцевості освітньою програмою у Наньянському медичному коледжі є «Стоматологія». Це підтверджується тим, що випускники цієї програми оволодівають професійними знаннями та технічними вміннями, набувають важливих професійних якостей і здатності до мережевої взаємодії в галузі стоматологічної медицини, а також вони зорієнтовані на гуманістичні ідеали та втілення в життя актуальних національних ідей і концепцій. Працевлаштування випускників цієї програми на посадах асистентів лікарів-стоматологів у первинній медичній допомозі розширить спектр надання стоматологічних послуг у сільській місцевості і дозволить займатися базовою діагностикою, лікуванням та профілактикою поширених захворювань порожнини рота.

Професійні курси, які забезпечують належний фаховий рівень випускників в межах цієї освітньої програми, є такими: «Анатомія та гістологія людини», «Фізіологія», «Біохімія», «Патогенна біологія та імунологія», «Патологія та патофізіологія», «Фармакологія», «Профілактична медицина», «Огляд клінічних захворювань та оториноларингологія», «Анатомія та фізіологія ротової порожнини», «Гістопатологія ротової порожнини», «Медична візуалізаційна діагностика ротової порожнини та щелепно-лицевої артерії», «Ортодонтія», «Профілактична стоматологія», «Внутрішня стоматологія», «Хірургія ротової порожнини та щелепно-лицева хірургія», «Протезування».

Зважаючи на нові тенденції розвитку галузі в освітню програму було додано такі курси, як «Цифрові стоматологічні технології» та «Стоматологічна естетика та стоматологічні матеріали». Це дозволяє студентам знайомитися з передовими галузевими технологіями ще під час навчання в коледжі, закладаючи міцну основу для їхнього професійного становлення та здатності діяти з урахуванням тенденцій розвитку галузі.

У контексті зростання добробуту сільського населення та розширення інфраструктурних і логістичних зв'язків спостерігається суттєве збільшення автомобільного транспорту у сільській місцевості. Тому дедалі більшої актуальності набувають питання створення інфраструктури для його обслуговування і ремонту. А це у свою чергу потребує фахівців цього профілю, які можуть реалізувати себе започаткувавши власний бізнес у цій сфері, або займати відповідні до своєї кваліфікації посади. Зважаючи на це, освітня програма «Технології огляду та технічного обслуговування автомобілів» у Піндіншанському політехнічному коледжі розглядається нами у складі програм другої групи.

Ця програма орієнтована на підготовку фахівців з технічного, сервісного та електромеханічного обслуговування автомобілів, їх технічного огляду, проведення консультацій з обслуговування автомобілів тощо. Для забезпечення цієї підготовки у програмі передбачено такі дисципліни: «Освіта в галузі інновацій та підприємництва», «Прикладна математика для вищих професійних навчальних закладів», «Інформаційні технології та штучний інтелект», «Механічне креслення», «Основи автомобільної механіки», «Основи автомобільної електротехніки та електроніки», «Конструкція та обслуговування автомобільного двигуна», «Конструкція та технічне обслуговування шасі автомобіля», «Будова та обслуговування автомобільного електрообладнання», «Технологія автомобільного електронного керування», «Огляд автомобіля та діагностика несправностей», «Характеристики та випробування автомобілів», «Використання та обслуговування автомобіля», «Ремонт автомобільних кондиціонерів».

Особливо важливо у контексті нашого дослідження проаналізувати освітні програми, які ми віднесли до третьої групи. Це ті програми, випускники яких отримують нові можливості працевлаштування завдяки появі нових та розвитку існуючих сфер зайнятості у сільській місцевості. Значною мірою це стало можливим через реалізацію державної політики Китаю, спрямованої на відродження сільської місцевості та подолання

бідності. Така політика, підкріплена низкою законів, стратегічних планів, концепцій, які окреслюють конкретні напрями її реалізації. А відтак, освітня галузь, зокрема професійна освіта в коледжах, отримала чіткі орієнтири для розвитку та модернізації в контексті нових суспільних трансформацій.

Проаналізуємо найбільш цікаві приклади освітніх програм, які ми класифікували як програми третьої групи. Так, у Хенанському сільськогосподарському професійному коледжі (Henan Vocational College of Agriculture, 2025) до них можна віднести програми «Електронна комерція», «Технології квітникарства»; у Наньянському медичному коледжі (Nanyang Medical College, 2025) це програма «Технологія вирощування та переробки китайської фітотерапевтичної продукції»; Хебейський туристичний професійний коледж (Hebei Tourism College, 2025) пропонує програму «Менеджмент туризму», а Сіньянський сільськогосподарський і лісівничий коледж (Xinyang Agriculture and Forestry College, 2025) – «Чайне мистецтво і чайна культура» тощо.

Однією з таких освітніх програм, пропонованих у багатьох професійних коледжах є програма «Електронна комерція». Більш детально цю програму розглянемо на прикладі її реалізації у Хенанському сільськогосподарському професійному коледжі. Перелік навчальних дисциплін, які вивчаються в межах цієї програми, свідчать, з одного боку, про потенційно високий рівень підготовки фахівців, а, з іншого боку, про значний потенціал програми щодо запровадження її випускниками високотехнологічних форм господарської діяльності і ведення бізнесу в сільській місцевості. Зокрема, основними з них є «Вступ до електронної комерції», «Онлайн-маркетинг», «Управління та ведення інтернет-магазинів», «Веб-дизайн та виробництво для електронної комерції», «Транскордонна електронна комерція», «Мобільна комерція», «Логістика електронної комерції» тощо.

Незважаючи на те, що випускники цієї програми традиційно працевлаштовуються в адміністративних установах, державних і бізнесових структурах, пов'язаних здебільшого з онлайн обслуговуванням клієнтів, що

практично не було представлено в сільських регіонах, останнім часом, у світлі втілення стратегічних рішень уряду Китаю, вони отримали можливості працевлаштування в сільській місцевості з реалізацією потенціалу здобутого фаху для розвитку сільських територій.

Близькою за потенціалом, який може бути реалізований в нових умовах для досягнення визначених цілей подолання бідності та відродження села, є освітня програма «Технології квітництва» в Хенанському сільськогосподарському професійному коледжі. Про це можна стверджувати, спираючись на перелік потенційних місць працевлаштування випускників, а саме: сучасні сільські парки, установи у сфері екотуризму, студії флористичного дизайну, об'єкти культурного та креативного призначення, сфера вирощування та догляду за квітами, центри флористичної культурної творчості, фірми з дизайну парків та зелених насаджень, підприємства з виробництва бонсай, компанії з маркетингу квітів тощо, значна частина яких може бути розташована у сільських регіонах або у безпосередній близькості до них. Грунтовність професійної підготовки за цією програмою забезпечується шляхом вивчення таких дисциплін: «Технологія вирощування квітів», «Квіткові композиції та флористичний дизайн», «Дизайн квіткових аплікацій», «Технологія виробництва сухоцвітів та пресованих квітів», «Аплікація квітів ручним розписом», «Технологія декорування квітами», «Вирощування та виробництво бонсай», «Вирощування та догляд за садовими рослинами», «Технологія безґрунтового вирощування квітів», «Маркетинг квітів» тощо.

На окрему увагу заслуговує освітня програма «Технологія вирощування та переробки китайської фітотерапевтичної продукції», яка розроблена у Наньянському медичному коледжі і дає потенційну можливість сільській молоді здобути цікавий, перспективний і важливий фах. За цією програмою здійснюється підготовка висококваліфікованих фахівців, які можуть займатися селекцією унікальних сортів китайських трав'яних лікарських засобів у сільському господарстві, управлінням цього процесу, заготівлею та

первинною переробкою китайських трав'яних лікарських засобів у місцях їх природнього росту, перевіркою якості китайських трав'яних лікарських засобів та їх продажами.

Специфікою програми «Технологія вирощування та переробки китайської фітотерапевтичної продукції» є те, що вона об'єднує навчання за подвійною спеціальністю – «Фермери трав + працівники травництва». В ній вдало поєднані теоретична і практична підготовка. Зокрема, теоретична підготовка передбачає опанування низки важливих професійних курсів, а саме: «Технологія селекції китайських фітопрепаратів», «Технологія вирощування китайських фітопрепаратів», «Технологія боротьби з хворобами та шкідниками китайських фітопрепаратів», «Заготівля та первинна обробка китайських фітопрепаратів у місці їх природнього росту», «Технологія тестування якості китайських фітопрепаратів», «Технологія ідентифікації китайських фітопрепаратів», «Маркетинг китайських фітопрепаратів».

Практична складова професійної підготовки студентів формується завдяки їх участі у всьому технологічному ланцюжку вирощування та переробки автентичних лікарських матеріалів, що надає їм також додаткових можливостей отримати професійний сертифікат «1+X», який розширює спектри подальшого працевлаштування.

У контексті відродження села та подолання бідності значний потенціал має освітня програма «Менеджмент туризму», яку пропонує Хебейський туристичний професійний коледж. Вона є національною демонстраційною програмою з туризму для професійних коледжів, базою професійної освіти, що підтримується центральним урядом, та національною демонстраційною базою для співпраці шкіл та підприємств у сфері професійної освіти в галузі туризму, а також однією з опорних програм в Плані дій з інновацій та розвитку провінції Хебей. Варто відзначити, що у Рейтингу конкурентоспроможності фахівців професійної освіти за 2022 рік ця програма посіла третє місце серед 690 коледжів країни.

За освітньою програмою «Менеджмент туризму» здійснюється підготовка висококваліфікованих фахівців для роботи в сфері надання туристичних послуг, зокрема, зустріч і розміщення туристів, громадське харчування, робота гідів, планування та координація діяльності туристичних агентств, продаж туристичних продуктів, екскурсії у мальовничих районах, послуги оздоровчого туризму, продаж чайної продукції та електронна комерція в туризмі.

Основними курсами, які опановують майбутні фахівці з туризму є: «Вступ до туризму», «Китайська туристична культура», «Вступ до розумного туризму», «Туристичний етикет», «Основи бухгалтерського обліку для туристичних підприємств», «Організація роботи екскурсоводів», «Діяльність туристичних агентств», «Обслуговування та управління офісом реєстрації», «Обслуговування готельних номерів», «Кейтеринг», «Туризм в мальовничих місцевостях», «Планування оздоровчого туризму», «Чайне мистецтво», «Барне обслуговування», «Маркетинг та планування туризму», «Електронна комерція в туризмі» тощо.

У Сіньянському сільськогосподарському і лісівничому коледжі однією із базових освітніх програм є «Чаєзнавство», яка є традиційною для Китаю. Випускники цієї програми володіють знаннями і уміннями в галузі сільськогосподарської біології, харчових технологій, а також можуть займатися застосуванням технологій, пов'язаних з вирощуванням чаю у сільському господарстві.

Популяризація китайської чайної культури зумовила появу у цьому коледжі нової освітньої програми «Чайне мистецтво і чайна культура» і забезпечила підготовку фахівців, які здатні адаптуватися до нових реалій, зумовлених реалізацією державного Плану комплексного відродження сільських районів та Концепції боротьби з бідністю в сільських районах Китаю. Такі фахівці набувають професійних знань і умінь у сфері чайного мистецтва, чайної культури, маркетингу чаю, управлінні чайними будинками, визначенні якості чаю, обробці чаю тощо. У них формується дух

підприємництва, спрямованого на обслуговування чайного мистецтва, навчання чайній культурі, її демонстрацію і просування, організацію та планування чайних заходів, маркетинг чаю та нових чайних напоїв, розвиток чайного туризму та іншу діяльність в чайній індустрії. Це відкриває перед ними різноманітні кар'єрні шляхи – від технічних до управлінських, від традиційних до сучасних галузей, пропонуючи широкий спектр кар'єрних можливостей. Серед них посади майстра чайного мистецтва; дегустатора чаю; менеджера в чайній культурі; менеджера з продажу та маркетингу чаю; фахівця з виробництва та обробки чаю; співробітника в галузі туризму, пов'язаного з чайною культурою; розробника медіа ресурсів та рекламної продукції з чайної культури; менеджера з міжнародного обміну чайною культурою; тренера з чайного мистецтва; менеджера з управління чайним брендом; фахівця з імпорту та експорту чаю; консультанта з чайної культури; менеджер електронної комерції чаю.

Формування відповідних знань та умінь досягається за рахунок вивчення таких дисциплін: «Базові знання про чай», «Виробництво та переробка чаю», «Чайний етикет», «Аналіз психології споживачів», «Чаювання та здоров'я», «Китайська чайна культура», «Чайне мистецтво», «Оцінка чаю», «Маркетинг чаю», «Менеджмент», «Експлуатація та управління чайними будинками», «Дизайн чайного столу та організація чайних вечірок», «Туризм чайної культури».

2.3 Організаційно-педагогічні умови забезпечення професійної підготовки сільської молоді в коледжах КНР

Здійснення цілеспрямованого впливу на професійну підготовку сільської молоді в коледжах КНР потребує визначення комплексу організаційно-педагогічних умов, за яких цей процес буде максимально ефективним, а його результати сприятимуть вирішенню проблеми подолання бідності. Для обґрунтування вибору у нашому дослідженні організаційно-педагогічних умов звернемося до праць науковців.

О. Пономаренко розглядає організаційно-педагогічні умови як «сукупність обставин процесу підготовки, які стосуються його організації, форм, методів й змісту і є необхідними та достатніми для забезпечення ефективності підготовки майбутніх магістрів психології до професійної діяльності в умовах неформальної освіти» (Пономаренко, 2020). При цьому «організаційно-педагогічні умови» виступають обставинами, які можна добирати відповідно до особливостей досліджуваного феномену, а за допомогою їх сукупності можна впливати на перебіг процесу підготовки майбутніх фахівців і сприяти його дієвості й успішності.

Багато науковців вважають, що «організаційно-педагогічними умовами дистанційного навчання в умовах війни та після пандемії будуть виступати структурні оболонки педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій чи педагогічних моделей, які повинні забезпечувати формування не лише готовності майбутніх фахівців до здійснення навчальної діяльності, але й формування в них готовності до професійної діяльності та формування в них професійної компетентності для здійснення такої діяльності; це комплекс дій та взаємодій між учасниками освітнього процесу, які забезпечують внесення прогресивних змін у цілісне функціонування професійної підготовки у вищих навчальних закладах, дають змогу підвищити рівень сформованості визначених компетентностей студентів» (Мельник та ін, 2022).

Організаційно-педагогічні умови Т. Павлиш тлумачить як сукупність об'єктивних можливостей змісту, форм, методів і прийомів, спрямованих на досягнення поставленої освітньої мети (Павлиш, 2022).

Р. Тарасенко під організаційно-педагогічними умовами розуміє сукупність зовнішніх і внутрішніх обставин, взаємопов'язаних з визначеним комплексом організаційних, педагогічних, методичних заходів та вимог у освітньому процесі закладу вищої освіти, які сприяють формуванню визначеного феномена як головного об'єкта професійної діяльності і розумінню відповідних засобів при вирішенні професійних задач (Тарасенко, 2017).

У нашому дослідженні під організаційно-педагогічними умовами будемо розуміти сукупність спеціально створених обставин, заходів, вимог освітнього процесу професійного коледжу з метою сприяння ефективній професійній підготовці сільської молоді для подолання бідності шляхом подальшого її працевлаштування.

З метою визначення комплексу організаційно-педагогічних умов, які б сприяли професійній підготовці сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності, було застосовано метод експертних оцінок, який пов'язаний із залученням до оцінки об'єктів та явищ, що вивчаються, найбільш компетентних людей у визначеній галузі. При застосуванні зазначеного методу дослідження необхідно було виконати низку дій та операцій, які на підготовчому етапі передбачали визначення експертів, проведення з експертами відповідного інструктування, що включало обумовлення порядку розподілу рангів, призначених для оцінювання значущості кожного фактора у сформованості досліджуваного компонента. Під факторами у нашому дослідженні визначено низку організаційно-педагогічних умов, сформульованих нами на основі аналізу публікацій (Liang Zhang, 2024; Qi Zou, 2024; Shi Ruixin, 2023) і практичної діяльності професійних коледжів. Вони, на нашу думку, могли б відповідати поставленій меті. Було прийнято, що найвищий ранг експерт має надавати найбільш значущому, з його точки зору, фактору.

До складу експертної групи були запрошені науково-педагогічні працівники коледжу, на базі якого проводився експеримент. Експерти, які були включені до складу експертної групи, обирались за такими критеріями: 1) стаж роботи у професійних коледжах не менше 7 років; 2) досвід роботи на керівних посадах різного рівня в професійних коледжах не менше 1 року; 3) стаж викладацької роботи не менше 5 років; 4) досвід роботи в проєктних групах з розробки навчальних планів або освітніх програм; 5) проходження стажування за профілем спеціальності, за якою здійснюється підготовка студентів; 6) наявність публікацій чи пропозицій щодо вдосконалення системи

професійної підготовки в коледжах КНР. Зважаючи на необхідність забезпечення у наукових дослідженнях точності результатів, яка при застосуванні методу експертних оцінок може бути досягнута за рахунок вивчення думок максимально можливої, обґрунтованої кількості експертів (Донець, 2012), за визначеними критеріями була сформована експертна група у складі 5 осіб.

За участю експертів сформованої експертної групи на початковому етапі їхньої роботи було здійснено рангове оцінювання факторів, які для полегшення ідентифікації отримали такі номери:

- Фактор 1 – врахування потреб сільських регіонів у фахівцях за певними спеціальностями;
- Фактор 2 – спрямування зусиль коледжів на професійну орієнтацію сільської молоді щодо набуття професійної освіти у коледжах;
- Фактор 3 – організація співпраці ключових соціальних суб'єктів для мотивування сільської молоді до здобуття професійної освіти актуальної для відродження сільських регіонів;
- Фактор 4 – посилення практичного навчання студентів коледжів для забезпечення їхньої якісної підготовки до майбутньої професійної діяльності у сільській громаді;
- Фактор 5 – підвищення цифрової компетентності студентів для застосування цифрових технологій у процесі майбутньої професійної діяльності;
- Фактор 6 – розвиток системи консультування та посилення ролі консультантів у коледжах з метою надання допомоги студентам у плануванні кар'єри та успішному працевлаштуванні;
- Фактор 7 – пропагування серед студентів успішного досвіду працевлаштування випускників коледжів у сільській місцевості відповідно до отриманої спеціальності та кваліфікації з високим рівнем доходів та кар'єрними досягненнями.

Результати оцінювання були занесені в таблицю 2.1.

Подальші дії передбачали обчислення суми рангів, середнього значення рангу для кожного фактора та рангу фактора. Визначене числове значення рангу фактора слугувало показником значущості фактора і відображало узагальнену оцінку експертів (табл. 2.2).

Таблиця 2.1

Ранги оцінювання факторів

Фактори Експерти	1	2	3	4	5	6	7
1	3	2	6	1	4	5	7
2	3	2	7	1	6	5	4
3	3	1	5	2	4	6	7
4	2	3	7	1	4	5	6
5	2	1	6	3	4	7	5

Узгодженість думок експертів про розподіл значущості факторів, які впливають на професійну підготовку сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки, визначали за допомогою коефіцієнта конкордації Кендалла (W). Оскільки цей коефіцієнт може набувати значення від 0 до 1, то у разі, коли його значення дорівнює 1 – думки експертів повністю співпадають, і навпаки, коли коефіцієнт дорівнює 0 – думки експертів неузгоджені. Однак, на практиці граничні значення коефіцієнта конкордації за результатами розрахунків зустрічаються досить рідко. Зазвичай вважається, що думки експертів узгоджені, якщо $W \geq 0,7$, а якщо $W \geq 0,9$ – сильно узгоджені (Яшкіна, 2013).

Таблиця 2.2

Розрахункові значення рангових показників факторів

Фактори	1	2	3	4	5	6	7
Сума рангів	13	9	31	8	22	28	29
Середній ранг	2,6	1,8	6,2	1,6	4,4	5,6	5,8
Ранг фактору	5	6	1	7	4	3	2

Але для більш гнучкої оцінки рівня узгодженості думок експертів при отриманні проміжних значень коефіцієнта конкордації доцільно користуватись відповідною шкалою (табл. 2.3) (Донець, 2012).

Таблиця 2.3

Шкала значень коефіцієнта конкордації

Величина коефіцієнта	Градація рівня узгодженості
0 – 0,2	думки практично неузгоджені
0,2 – 0,4	слабка узгодженість думок
0,4 – 0,6	помітна узгодженість думок
0,6 – 0,8	хороша узгодженість думок
0,8 – 0,9	сильна узгодженість думок
0,9 – 1	дуже висока узгодженість, думки практично співпадають

Якщо значення коефіцієнта конкордації досить високі, тобто прослідковується узгодженість думок експертів, то можна робити висновок про найбільш впливові фактори і про фактори, які здійснюють найменший вплив. Отримання значень коефіцієнта конкордації, близьких до нуля, коли узгодженість думок експертів є слабкою, зумовлює необхідність перегляду визначених факторів або коригування кількості експертів у експертній групі. Однак, незалежно від отриманих значень коефіцієнта конкордації, обов'язковим елементом експертної оцінки є перевірка його статистичної значущості. Для цього, як правило, використовується критерій Пірсона.

Розрахунок значення коефіцієнта конкордації Кендалла здійснювали за формулою (Донець, 2012):

$$W = \frac{12}{m^2 \cdot (n^3 - n)} \cdot \sum_{j=1}^n \left[\sum_{i=1}^m x_{ij} - \frac{1}{2} m \cdot (n+1) \right]^2, \quad (2.1)$$

де m – кількість експертів;

n – кількість факторів;

x – ранг фактора, визначений експертом;

i – номер експерта;

j – номер фактора.

Значення коефіцієнта конкордації для наведених вихідних даних було визначено таким: $W = 0,72$.

Для перевірки значущості отриманого коефіцієнта конкордації при заданому рівні значущості $\alpha = 0,05$ визначали фактичне (χ^2_{ϕ}) і критичне ($\chi^2_{кр}$) значення критерія Пірсона. Фактичне значення критерія Пірсона визначали за формулою:

$$\chi^2_{\phi} = m \cdot (n - 1) \cdot W \quad (2.2)$$

У результаті проведених розрахунків отримали фактичне значення критерія Пірсона $\chi^2_{\phi} = 22,55$.

Критичне значення критерія Пірсона обраховувалося за допомогою вбудованої функції табличного процесора MS Excel, який для вказаних параметрів рівня значущості ($\alpha = 0,05$) і числа ступенів свободи ($\nu = n - 1 = 6$) дорівнює $\chi^2_{кр} = 12,59$. Оскільки $\chi^2_{\phi} > \chi^2_{кр}$, то це дозволяє зробити висновок про значущість отриманого значення коефіцієнта конкордації Кендалла і дає підстави вважати узгодженими думки експертів щодо значущості факторів, які сприяють професійній підготовці сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки, як складника стратегії подолання бідності. При цьому, використовуючи таблицю 2.3, рівень узгодженості думок експертів можна вважати хорошим.

Проведене експертне оцінювання зазначених факторів і статистично підтверджена узгодженість думок експертів дозволила визначити найбільш вагомі з них. Згідно з ранговою оцінкою найбільш впливовими виявилися фактори 3, 7, 6, 5 оскільки сума рангів по кожному з них є досить високою і знаходиться в межах від 22 до 31. Такий результат свідчить про те, що експерти, аналізуючи зміст зазначених факторів, надали, в першу чергу, перевагу тим організаційно-педагогічним умовам, які передбачають узгодженість діяльності соціальних суб'єктів на всіх етапах професійної підготовки сільської молоді у професійних коледжах. При цьому акцент зроблено на професійних коледжах, в яких має бути посилена увага до консультативної допомоги та формуванню цифрових компетентностей.

Менш впливовими виявилися фактори 1, 2 та 4, сума рангів яких склала від 8 до 13. На думку експертів, фактор 1 є менш важливим, тому що процес подолання бідності у сільських регіонах, в першу чергу, залежить від бажання молоді, здобувши освіту, працевлаштуватися з більш високим рівнем заробітної плати, що має спонукати коледжі враховувати цю обставину у виборі стратегії своєї роботи, а не підлаштовуватись безпосередньо під задоволення потреб регіонів у фахівцях. І саме 3 фактор більше відповідає стратегії подолання бідності. Фактор 2 отримав низьку оцінку через те, що досвід експертів свідчить про малоефективність профорієнтаційних заходів, якщо вони не пов'язані із комплексним підходом щодо надання сільській молоді доступу до навчання. А така умова як посилення гуманітарної складової у змісті підготовки майбутніх фахівців для села, хоч і є важливою з точки зору більш глибокого розуміння внутрішньої політики уряду КНР і процесів відродження села й подолання бідності, але отримала низькі бали. Це пояснюється тим, що акцент на посиленні цифрової компетентності дозволить студентам ефективно використовувати мережеві інформаційні ресурси та сервіси для гуманітарної самоосвіти.

Таким чином, до комплексу організаційно-педагогічних умов, які сприяють професійній підготовці сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності віднесено:

- організація співпраці ключових соціальних суб'єктів для мотивування сільської молоді до здобуття професійної освіти, актуальної для відродження сільських регіонів;
- розвиток системи консультування та посилення ролі консультантів у коледжах з метою надання допомоги студентам у плануванні кар'єри та успішному працевлаштуванні;
- підвищення цифрової компетентності студентів для застосування цифрових технологій у процесі майбутньої професійної діяльності;
- пропагування серед студентів успішного досвіду працевлаштування випускників коледжів у сільській місцевості відповідно до отриманої

спеціальності та кваліфікації з високим рівнем доходів та кар'єрними досягненнями.

Організація співпраці ключових соціальних суб'єктів для мотивування сільської молоді до здобуття професійної освіти актуальної для відродження сільських регіонів є важливою організаційно-педагогічною умовою, оскільки в сучасних умовах фахівці для сільської місцевості є ключовим елементом у відродженні села та модернізації аграрного виробництва Китаю. Вищі професійні коледжі, які здійснюють підготовку таких фахівців, не можуть бути єдиним суб'єктом, що забезпечує цей процес. Їхнє навчання є тривалим процесом інвестування в людський капітал і вимагає спільної участі багатьох соціальних суб'єктів, таких як уряд, суспільство, коледжі та університети, сім'ї, громади, адміністрація провінцій тощо. Якщо коледжі будуть єдиним суб'єктом для сприяння комплексному відродженню села, ефект буде короткочасним і обмеженим. Водночас, працевлаштування фахівців у сільській місцевості також є довготривалим процесом розвитку та управління людськими ресурсами, у якому коледжі вже не відіграють головну роль. Тому, як зазначає L. Zhang, державі необхідно дотримуватися визначеної політики в цій сфері, використовувати ринкові стимули, соціальну громадську думку та публічність, а також підтримувати сім'ї, які прагнуть надати дітям освіту у коледжах, щоб повною мірою використовувати ресурси сільських мешканців (Zhang, 2024). Зокрема, йдеться про прийняття урядом низки конкретних стратегій для забезпечення підтримки зайнятості та підприємництва випускників коледжів у сільській місцевості. Для фінансового забезпечення цих процесів створюються спеціальні фонди, за рахунок яких можуть бути надані стартові кошти для проєктів сільського підприємництва студентів коледжу. Наприклад, одноразова підприємницька субсидія передбачена для випускників коледжів, які розпочинають бізнес у сільській місцевості протягом трьох років після закінчення навчання та стабільно працюють понад шість місяців. З іншого боку, з метою заохочення підприємств у сільській місцевості для прийняття на роботу випускників коледжів, їм надаються

податкові пільги. Для випускників вищих навчальних закладів, зайнятих у сільській місцевості, для збільшення фактичного рівня доходу на певний період можуть бути надані пільги з оподаткування доходів фізичних осіб.

В контексті першої організаційно-педагогічної умову важливо відмітити необхідність зміцнення співпраці професійних коледжів з сільськогосподарськими підприємствами та науково-дослідними інститутами, створення практичних баз навчання для опанування студентами нових технологій в аграрному секторі. Як зазначає Н. Yang до 2020 року кількість фермерів нової генерації досягне у Китаї 20 мільйонів і стане провідною силою в розвитку сучасного сільського господарства. Опанувавши нові сільськогосподарські технології у професійних коледжах, їх випускники внесуть нову життєву силу у відродження села (Yang, 2024).

Оскільки молоді фахівці відіграють ключову роль у відродженні села та розвитку сільського господарства, для залучення випускників коледжів до роботи в сільській місцевості адміністрації провінцій необхідно дбати про розвиток транспортної, комунікаційної та іншої інфраструктури в сільській місцевості, а також медичного обслуговування. Зокрема це стосується посилення будівництва сільських автомагістралей, покращення якості доріг та транспортних зв'язків для створення хороших умов економічного розвитку сільської місцевості та працевлаштування молоді, розробки науково обґрунтованих планів розвитку села з урахуванням потреб молодого покоління. На окрему увагу заслуговує розбудова мережевої інфраструктури в сільській місцевості та розширення зони охоплення сіл мережами 5G. Зрештою, невід'ємною сферою є розширення будівництва житла та покращення комфорту проживання у сільській місцевості. Важливого значення набуває покращення освітньої бази в сільській місцевості, підвищення якості навчання в сільських школах і створення хороших освітніх умов для дітей випускників коледжів. Для задоволення культурних потреб випускників коледжів необхідно посилити будівництво сільських закладів культури, бібліотек, будинків культури, стадіонів тощо. Перспективним є

будівництво комплексних сервісних об'єктів, спрямованих на надання населенню послуг онлайн і офлайн, щоб створити для молодих людей, які повертаються в село, можливості для працевлаштування та підприємницької діяльності.

У взаємодії соціальних суб'єктів, що сприяє професійній підготовці сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки а аспекті подолання бідності, важливу роль відіграє сім'я. Закладений в сім'ї з дитинства так званий «сільський комплекс», має важливий вплив на вибір місця роботи випускниками коледжів. Випускники з сильним «сільським комплексом» охоче повертаються до рідних сіл і сприяють їх відродженню. Вони відчують глибокі почуття до рідних місць і прагнуть змінити їх на краще власними зусиллями. Незважаючи на те, що деякі студенти коледжу є вихідцями із досить бідних сіл, вони все одно вирішують повернутися додому для працевлаштування. Натомість для випускників із слабшим «сільським комплексом» сільська місцевість може бути не в пріоритеті щодо вибору місця працевлаштування.

На прийняття рішення випускниками коледжів щодо працевлаштування в сільській місцевості також впливає рівень достатку їхніх сімей. У сім'ях з кращими економічними умовами батьки зазвичай сподіваються, що їхні діти зможуть шукати стабільну роботу в містах і мати там кращі умови життя. У бідніших сім'ях деякі батьки можуть підтримувати своїх дітей у намірах повернутися в сільську місцевість. Вони вважають, що витрати на проживання в сільській місцевості нижчі, і є можливості досягти економічного покращення стану сім'ї через підприємництво та інші засоби. Наприклад, деякі випускники з бідних сільських сімей вирішують повернутися до своїх рідних сіл, оскільки бачать нові можливості вивести свої сім'ї з бідності та стати багатими, розвиваючи традиційні сільськогосподарські галузі завдяки національній стратегії відродження села. Важливою є також психологічна атмосфера в сільських родинах, зумовлена традиційними уявленнями про те, що освіта у коледжі надасть їхнім дітям шанс виїхати з сільської місцевості та отримати

краще життя у містах. Батьки часто створюють психологічний тиск на дітей. Тому деякі студенти коледжу, які спочатку були сповнені ентузіазму щодо сільського підприємництва, через спротив своїх сімей відмовлялися від своїх намірів і вибирали роботу в містах. Крім того, у суспільстві існують певні упередження щодо повернення молоді з освітою у сільську місцевість на роботу, що сприймається як втрата шансу стати успішним і заможним, що ще більше впливає на вибір працевлаштування студентів коледжу.

Розглядаючи першу організаційно-педагогічну умову щодо організації співпраці ключових соціальних суб'єктів, одним з яких є уряд, не можливо переоцінити прийняту ним національну стратегію відродження села, яка надає студентам коледжу широкі можливості для відкриття бізнесу. Країна та уряд надають великого значення інтеграції підприємництва випускників коледжів та сільського будівництва. Вони сформулювали та впровадили низку відповідних стратегій, які надають такій молоді більше можливостей щодо участі у сільському будівництві, інноваціях та підприємстві. З розвитком сільської економіки постійно зростає попит на переробку сільськогосподарської продукції, сільську електронну комерцію, сільський туризм та інші сфери в сільській місцевості. Проте сільське підприємництво може стикатися з певними ризиками: обмеженість сільського ринку збуту та нестабільність попиту на продукцію, недосконалість технічної та комунікаційної інфраструктури необхідної для ведення бізнесу в сільській місцевості, відсутність стартового капіталу та обмежені джерела фінансування.

Логічним, на нашу думку, був вибір такої організаційно-педагогічної умови, як розвиток системи консультування та посилення ролі консультантів у коледжах з метою надання допомоги студентам у плануванні кар'єри та успішному працевлаштуванні. Працевлаштування випускників коледжів має велике значення для розвитку країни та реалізації стратегії відродження села і є актуальною темою для мільйонів майбутніх фахівців та їхніх сімей. Розширення привабливості професійної освіти, здобутої у коледжах, в

сучасних умовах стикається зі зростаючими вимогами ринку праці, складнощами кар'єрного розвитку випускників коледжів та низкою невизначеностей у їхній роботі. Все це створює безпрецедентні виклики у сфері їхнього працевлаштування. Тому надзвичайно важливу роль у працевлаштуванні випускників коледжів та у плануванні ними кар'єри відіграє система консультування та функціонування інституту консультантів. Консультанти – це люди, з якими студенти коледжів мають найбільший контакт і найтісніші стосунки під час навчання (Han, Ji, 2023).

Актуальність діяльності консультантів зумовлена тим, що багатьом студентам коледжів бракує чіткого розуміння планування кар'єри, яка б корелювала із усвідомленим вибором місця працевлаштування. Деякі студенти розглядають роботу лише як засіб заробітку та не мають розуміння важливості та навичок довгострокового планування. Одним із наслідків цього є сліпе наслідування інших та надмірна і необґрунтована амбітність (Huang, 2024). Вони не завжди розуміють свої особистісні якості та рівень професійних навичок, що ускладнює їм можливість зорієнтуватися у виборі місця працевлаштування. Деяким студентам бракує відчуття необхідності планування своєї кар'єри упродовж навчання в коледжі, і вони залишають вирішення цього питання та вибору місця працевлаштування до кінцевих етапів навчання. Коли наближається випуск, вони потрапляють у напружену ситуацію і намагаються швидко знайти роботу (Gao, 2023). Інші студенти зосереджують свою увагу лише на найбільш популярних галузях економіки та розвинених регіонах і не мають широкого бачення перспектив, у тому числі й у сільській місцевості.

Ще одним із аспектів важливості роботи консультантів є необхідність надання психологічної підтримки студентам коледжу у підготовці до працевлаштування. Психологічна підготовка є важливою гарантією для студентів коледжу щодо адаптації до робочого місця та готовності долати виклики. На жаль, характерною ознакою для сучасних студентів коледжів є слабка психологічна витривалість. Вони схильні пасивно відступати,

стикаючись з невдачами. Деякі студенти мають завищені очікування щодо своєї кар'єри, і не бажають працювати на нижчих посадах або у складних сферах занятості. Певні студенти мають завищену самооцінку та схильність до прояву власних амбіцій. Вони не вміють слухати думки інших, а коли стикаються з перешкодами, то часто впадають у депресію. Частина студентів не може оговтатися після невдач у процесі пошуку роботи, і їхній психологічний стан може бути неврівноважений (Huang, 2024).

Означені проблеми вимагають цілеспрямованої системної роботи коледжів щодо підготовки та діяльності консультантів та пошуку нових напрямів їхньої роботи. До інновацій такої роботи можна віднести:

- персоніфіковане навчання з планування кар'єри;
- організацію різноманітних заходів з практики зайнятості у сільській місцевості;
- створення платформи для стажування та навчання в контексті співпраці між коледжами та підприємствами.

Зважаючи на те, що планування кар'єри є основою для покращення працевлаштування студентів коледжів, та з огляду на проблему низької обізнаності студентів коледжів щодо планування кар'єри, консультанти повинні проводити персоніфіковане керівництво та чітку політику. Вони мають базуватися на врахуванні професійних та особистісних якостей студентів, щоб підвищити ефективність навчання з планування кар'єри. Акцент варто робити на важливості особистості студентів, зосередженні на максимальному задоволенні їхніх потреб у розвитку, спрямуванні студентів на формування концепції «навчання упродовж всього життя» та стимулювання ініціативи з планування кар'єри (Shi, 2023).

Лекції й семінари з планування кар'єри повинні поширювати знання про розвиток кар'єри; допомагати студентам зрозуміти професійне середовище, корпоративну культуру та вимоги до роботи; сприяти опануванню методів прийняття рішень щодо кар'єри та визначенню перспектив працевлаштування. Для студентів різних курсів навчання повинно здійснюватися

диференційовано та поетапно. Навчання студентів молодших курсів має бути зосереджене на когнітивній складовій, зі спрямуванням їх до об'єктивного розуміння себе, пізнання професійного світу та формування кар'єрних ідеалів. Для середніх та старших курсів більш актуальним є зосередження на розвитку здібностей, а також участь у конкурсах з планування кар'єри та симуляційному рекрутингу, покращують навички пошуку роботи. Робота з випускним курсом має концентруватися на профорієнтації шляхом проведення зустрічей, здійснення аналізу ситуації з працевлаштуванням, організації ярмарків вакансій. При цьому доцільно розробляти унікальні програми профорієнтації для студентів різних спеціальностей. Студенти природничих та інженерних спеціальностей повинні зосередитися на вдосконаленні своїх практичних навичок та розвитку інноваційної свідомості. Для студентів гуманітарних та соціальних спеціальностей актуальним буде приділення більше уваги навичкам міжособистісного спілкування та умінню публічних виступів. Посилити дієвість зазначених заходів можна, створивши студію планування кар'єри, відкривши гарячу лінію та онлайн-платформу для консультацій, а також надаючи студентам персоналізовані консультації та здійснюючи індивідуальне керівництво з питань кар'єри.

Ключем до покращення працевлаштування студентів коледжів є вдосконалення їхніх практичних навичок. Консультанти повинні розглядати практику на підприємствах як важливу частину цієї роботи. Необхідно інтегрувати внутрішні ресурси коледжів та підприємств, створити диверсифіковану та відкриту платформу практичної освіти, забезпечити студентам можливість розвинути почуття відповідальності та покращити свої професійні навички на практиці. Варто повною мірою реалізувати потенціал студентських об'єднань, підтримувати створення асоціацій зайнятості та підприємництва, проводити форуми інновацій, а також професійні марафони (Huang, 2024). Також необхідно проводити спеціальні заходи для створення атмосфери масового підприємництва та інновацій, яка б слугувала студентам

платформою для інтеграції підприємництва та об'єднання проєктів, а також підвищення їхньої обізнаності та практичних навичок в галузі інновацій.

Активна участь коледжів у визначенні потреб місцевого економічного та соціального розвитку має сприяти залученню студентів до соціальної практики. Організація літньої соціальної практики сприяє глибокому зануренню студентів в діяльність сільських громад та промислових підприємств, проведенню волонтерської роботи, поглибленню усвідомлення необхідності відродження села. Студентів варто заохочувати використовувати свої канікули для того, щоб вийти за межі коледжу та займатися громадською діяльністю, брати участь у практичній діяльності, такій як робота в сільському господарстві, надання соціальних послуг, навчання за програмою «work-study» (Yuan, 2023).

Консультанти мають використовувати ресурси випускників та запрошувати видатних випускників повернутися до своєї альма-матер для проведення лекцій з працевлаштування та підприємництва, а також сесій з обміну досвідом. Створення спеціальних умов для навчання та роботи у вільний час сприятиме заохоченню студентів використовувати його для участі в підробітках у коледжі та поза його межами, а також накопичувати досвід і вдосконалювати свої практичні навички. Організація відвідування кращими студентами ключових галузевих підприємств слугуватиме розширенню їхнього кругозору та підвищенню рівня знань.

Інтеграція освіти та виробництва шляхом створення платформи для стажування та навчання в контексті співпраці між коледжами та підприємствами є дієвим способом підготовки майбутніх фахівців до працевлаштування. У цьому випадку консультанти повинні брати на себе ініціативу щодо встановлення зовнішніх зв'язків, активно розвивати взаємодію та поглиблювати наявні відносини співпраці з підприємствами. Необхідно орієнтуватися на потреби регіонального економічного розвитку, промислової трансформації та модернізації села, зосереджуватися на стратегічних галузях, що розвиваються у сільській місцевості, передовому

виробництві та інших сферах. З цією метою доцільно залучати провідні підприємства до участі в навчанні майбутніх фахівців, знаходити нові шляхи для стажування і навчання, а також сприяти встановленню зв'язку між їхнім навчанням та стратегічними напрямками відродження села. Не менш важливим у діяльності консультантів є вміння заручитися підтримкою з боку місцевих органів влади та галузевих асоціацій, а також створювати багатогранний механізм спільної освіти за державного керівництва, участі підприємств та соціальної підтримки. Позитивною практикою може бути залучення інженерно-технічного персоналу підприємств та кваліфікованих майстрів до викладання в коледжах і консультування студентів на практиці. Варто також приймати участь у пошуку та ефективному використанні різних баз для стажування та навчання студентів з метою поглиблення їхніх практичних навичок.

Зважаючи на те, що для реалізації стратегії відродження села та подолання бідності на сучасному етапі розвитку Китайської Народної Республіки вирішальним є застосування цифрових технологій в усіх сферах життєдіяльності сільської громади, особливої ваги набуває організаційно-педагогічна умова, яка передбачає підвищення цифрової компетентності студентів для застосування цифрових технологій у процесі майбутньої професійної діяльності.

Зі стрімким розвитком інформаційних технологій національний проєкт «Інтернет+» став новим двигуном сприяння економічному та соціальному розвитку сільської місцевості у стратегії її відродження. У цьому контексті професійна освіта також може відігравати важливу роль щодо інтеграції сільськогосподарського виробництва та технологій, які базуються на ресурсах мережі Інтернет. Зокрема, коледжі можуть здійснювати підготовку фахівців у сфері електронної комерції, Інтернету речей, великих даних та інших сферах, тим самим сприяючи модернізації сільськогосподарського виробництва та покращуючи його конкурентоспроможність. Наприклад, як зазначає Qi Zou, повіт Шуян міста Суцзянь провінції Цзянсу спочатку був традиційним

сільськогосподарським повітом. Однак із розвитком Інтернету багато місцевих фермерів під керівництвом фахівців з електронної комерції, які здобули вищу професійну освіту в коледжі, поступово освоїли сферу електронної комерції та почали здійснювати продажі квітів та розсади через мережу в усі частини країни та навіть за кордон. Сьогодні Шуян став всесвітньо відомим містом квітів і дерев де процвітає індустрія електронної комерції, що значною мірою сприяло модернізації місцевого сільського виробництва (Qi Zou, 2024).

В контексті реалізації програми «Інтернет+» коледжі можуть сприяти розвитку інформатизації та інтелектуалізації сільського управління шляхом підвищення цифрової компетентності студентів. Прикладом важливості такого напрямку діяльності коледжів є зростаюча потреба у фахівцях, які мають забезпечувати функціонування цифрових платформ для сільського управління. Такі платформи можуть надати можливість місцевим жителям брати участь в управлінні справами села, повідомляти про наявні проблеми та отримувати необхідну інформацію. В свою чергу, сільське керівництво також може оперативніше оприлюднювати актуальну інформацію, гнучкіше керувати справами, швидше приймати рішення, значно підвищуючи ефективність і прозорість сільського управління.

«Інтернет+» створює умови для більш тісної інтеграції професійної освіти та сільської промисловості. Завдяки цьому коледжі поглиблюють співпрацю з сільськими підприємствами, кооперативами, фермерами для узгодження напрямів та вдосконалення підготовки фахівців. З іншого боку, метою такої співпраці є також надання представникам виробництва результатів досліджень та розробок, здійснених у коледжах, для технічної підтримки промислового розвитку сільської місцевості шляхом створення цифрових платформ аграрної науки та технологічних інновацій. Такі платформи дозволяють розширити канали продажу сільськогосподарської продукції; сприяють відкриттю інтернет-магазинів, проведенню онлайн-маркетингу, створенню системи логістики та розподілу сільськогосподарської

продукції, покращуючи ефективність реалізації сільськогосподарської продукції. Участь у таких процесах вимагає від випускників коледжів готовності до застосування цифрових технологій, що в свою чергу потребує посиленої уваги до формування цифрової компетентності під час навчання.

Не менш важливою, на нашу думку і на думку експертів, ніж усі попередні, є організаційно-педагогічна умова, яка полягає в пропагуванні серед студентів успішного досвіду працевлаштування випускників коледжів у сільській місцевості відповідно до отриманої спеціальності та кваліфікації з високим рівнем доходів та кар'єрними досягненнями.

Досвід працевлаштування студентів коледжу демонструє пошук ними місць роботи, які є стабільними та мають потенціал для розвитку. Таким запитам зазвичай відповідає робота в «системі», тобто в державних органах та установах, або крупних компаніях й промислових підприємствах, які здебільшого сконцентровані в містах. Натомість є й такі випускники коледжів, які мають чіткі плани розвитку кар'єри і пов'язують їх із працевлаштуванням у сільській місцевості. Вони вважають сільську місцевість ринком, що розвивається, який сповнений можливостей, що дозволить їм повною мірою реалізувати свої професійні переваги та особисті цінності в сільській місцевості. Наприклад, деякі випускники спеціальностей, пов'язаних із сільським господарством, планують займатися просуванням сучасних сільськогосподарських технологій, електронною комерцією аграрної продукції та іншою роботою в сільській місцевості і сприймають її як платформу для початку своєї кар'єри.

Складовою цієї організаційно-педагогічної умови є інтеграція у освітній процес коледжів просвітницької діяльності щодо державної політики, пов'язаної із концепціями працевлаштування. Сутність такої діяльності спрямована на акцентування вирішального значення сільського господарства в національному економічному та соціальному розвитку, демонстрацію залежності між розвитком села і майбутнім країни та долею нації, підкреслення зв'язку між розвитком особистості та національними і

суспільними потребами. Вона покликана допомогти студентам коледжу правильно зрозуміти важливість працевлаштування, підприємництва та активної участі у відродженні села. При цьому доцільно на основі фактів демонструвати переваги працевлаштування у сільській місцевості, наприклад, те, що сільська інфраструктура продовжує розвиватися, сучасні інформаційні мережі та транспортні сполучення стають більш зручними й швидкими. У той же час, необхідно підкреслювати величезний потенціал розвитку аграрної галузі, сільського туризму, переробної промисловості сільськогосподарської продукції та електронної комерції в сільській місцевості. Доцільно також розвивати у студентів інноваційне мислення, сприяти інноваціям у освітньому процесі, вдосконалювати практичну підготовку, сприяти поглибленню професійних знань.

Таким чином, ефективним способом вирішення проблеми розвитку сільських районів є повернення до них студентів коледжів, які є вихідцями із цих районів. Започаткування ними нових бізнесів може відіграти важливу роль у економічній розбудові сільських районів та внести нову енергію у цей процес. Коледжі мають стати стимуляторами повернення студентів до рідних місць, використовуючи власний потенціал, а також скоординовану підтримку шкіл, уряду, підприємств та суспільства (Research on supporting, 2022).

Позитивну роль у поверненні випускників коледжів до рідних місць для працевлаштування може також відігравати формування відповідної громадської думки. На жаль, результати аналізу анкет та соціологічних досліджень показують, що студенти коледжів, які повертаються до рідних сіл для започаткування бізнесу, стикаються з такими проблемами: брак стартового фінансування, недостатні державні «процесні послуги», складні умови для підприємництва, труднощі із соціальною інтеграцією, недостатня підготовка з боку коледжів та невідповідність спеціальностей, відсутність підтримки сім'ї та обмеження з точки зору традиційних цінностей, недостатня професійна та психологічна готовність самих випускників коледжів до такої діяльності тощо. Щоб заохотити студентів коледжів повертатися у сільську

місцевість для започаткування бізнесу, потрібно звернути увагу на вирішення таких питань: пропагувати державну політику щодо відродження села та посилювати «процесні послуги», враховувати регіональні особливості та сприяти соціальній інтеграції, посилювати консультування в коледжах та впроваджувати інновації в системах навчання студентів, змінювати упередження сімей та культивувати сучасні тенди у сільських громадах (Zhang et al., 2021).

Тільки, коли всі суспільні структури активно пропагуватимуть важливе значення відродження села та широкі перспективи зайнятості в сільській місцевості, це стимулюватиме інтерес майбутніх випускників до сільської місцевості. Зокрема, це можуть бути повідомлення у ЗМІ про успішний досвід відкриття бізнесу студентами коледжів у сільській місцевості. Наприклад, Ву Цзюньфен, випускник професійного коледжу сільського та лісового господарства Цзянсу, став генеральним менеджером компанії Jurong Ruoguo Ecological Agriculture Co., Ltd. Такі приклади можуть дозволити випускникам побачити можливість зайнятості у сільській місцевості, її перспективність і шанси на досягнення фінансового благополуччя, тим самим спрямовуючи їх до активної участі у розбудові села.

З іншого боку, щоб подолати негативні конотації суспільної громадської думки, необхідно сконцентрувати додаткові зусилля в багатьох аспектах. Зокрема, уряд і засоби масової інформації повинні посилити рекламні заходи щодо пропагування стратегії відродження села та активно оприлюднювати, як вже зазначалося вище, успішні приклади працевлаштування студентів коледжів та підприємницької діяльності в сільській місцевості, щоб змінити упередження суспільства щодо зайнятості студентів коледжів у сільській місцевості. Наприклад, через медіа-платформи, такі як телебачення, друковані видання та Інтернет-ресурси, повідомляти про кар'єрні і фінансові досягнення колишніх студентів коледжу, які працюють у сільській місцевості, щоб усі верстви суспільства могли переконатися, що випускники коледжу також можуть реалізувати свої життєві цінності в сільській місцевості.

Крім того, коледжі повинні посилити консультації щодо працевлаштування для своїх студентів і скеровувати їх на формування усвідомлених концепцій працевлаштування з розумінням перспектив зайнятості в сільській місцевості. Варто демонструвати, що деякі сільські райони почали запроваджувати конкурентоспроможну політику щодо заробітної плати та соціального забезпечення для залучення випускників коледжів. Інші сільські райони здійснюють політику підтримки підприємництва для студентів коледжу, включаючи фінансову підтримку та технічну підготовку, щоб заохотити їх розпочинати бізнес і розвиватися в сільській місцевості.

Випускників, які досягли успіху в працевлаштуванні та підприємстві в сільській місцевості, доцільно запрошувати на зустрічі із студентами у свої коледжі, щоб вони поділитися власним досвідом і стимулювали інтерес студентів до зайнятості в сільській місцевості. Не менш важливим є робота із сім'ями студентів коледжів, яка повинна бути спрямована на зміну уявлень про те, що працевлаштування в сільській місцевості є не найкращий варіант розвитку кар'єри їхніх дітей. Вони повинні підтримувати вибір роботи своїх дітей і поважати їхні життєві плани.

2.4 Структурно-функціональна модель процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах КНР

Процес професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності буде успішним і дозволить вирішити важливу національну проблему за умови, коли буде вибудована науково обґрунтована, методично забезпечена і ресурсно підкріплена цілісна вертикаль від постановки мети до отримання кінцевого результату. Цьому сприятиме застосування методу моделювання як одного з найбільш ефективних у педагогічних дослідженнях.

Як зазначає Є. Лодатко моделювання дозволяє формалізувати вивчення, змістову й технологічну інтерпретації якісно різних «сторін» педагогічних

явищ (об'єктів чи процесів), придатних для розробки механізмів впливу. Він вважає, що «розроблена модель педагогічного явища (об'єкта чи процесу) має шанс на апробацію і практичне «виживання» в умовах реального навчально-виховного процесу лише за умови достатньої загальності досліджуваних змістових і структурно-процесуальних компонентів, тобто достатньо високого рівня абстрагування» (Лодатко, 2022).

Етапи проєктування моделі визначила О. Потапчук. До них вона віднесла: «аналіз проблеми і формування концепції; визначення структури досліджуваного об'єкта і зв'язків між його компонентами; формулювання цілей і завдань моделі; проєктування педагогічної моделі як об'єкта дослідження; експериментальна перевірка, аналіз результатів, оптимізація педагогічної моделі» (Потапчук, 2024). На думку авторки, метою розробки педагогічної моделі є розкрити основні компоненти системи підготовки майбутніх фахівців комп'ютерного, взаємозв'язки між ними та їх функції. Вона стверджує, що «структура моделі системи визначає порядок розташування основних складових, їх взаємозв'язки та ієрархічність, а функції основних елементів визначають спрямованість та орієнтацію діяльності системи загалом» (Потапчук, 2024).

Окремі питання моделювання процесу професійної підготовки фахівців були предметом дослідження китайських і зарубіжних науковців (Arifin et al., 2020; European Commission, 2022; Li et al., 2021; Gaude et al., 1994; Silliman et al., 2022; McGrath et al., 2016; McGrath et al., 2023; Wang et al., 2022; Syauqi et al., 2020; Wang et al., 2023).

Розроблена нами модель процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності має на меті систематизувати його складники та взаємозв'язки з метою відображення послідовності етапів формування готовності студентів до роботи у сільській місцевості в контексті реалізації стратегії її відродження (рис. 2.1).

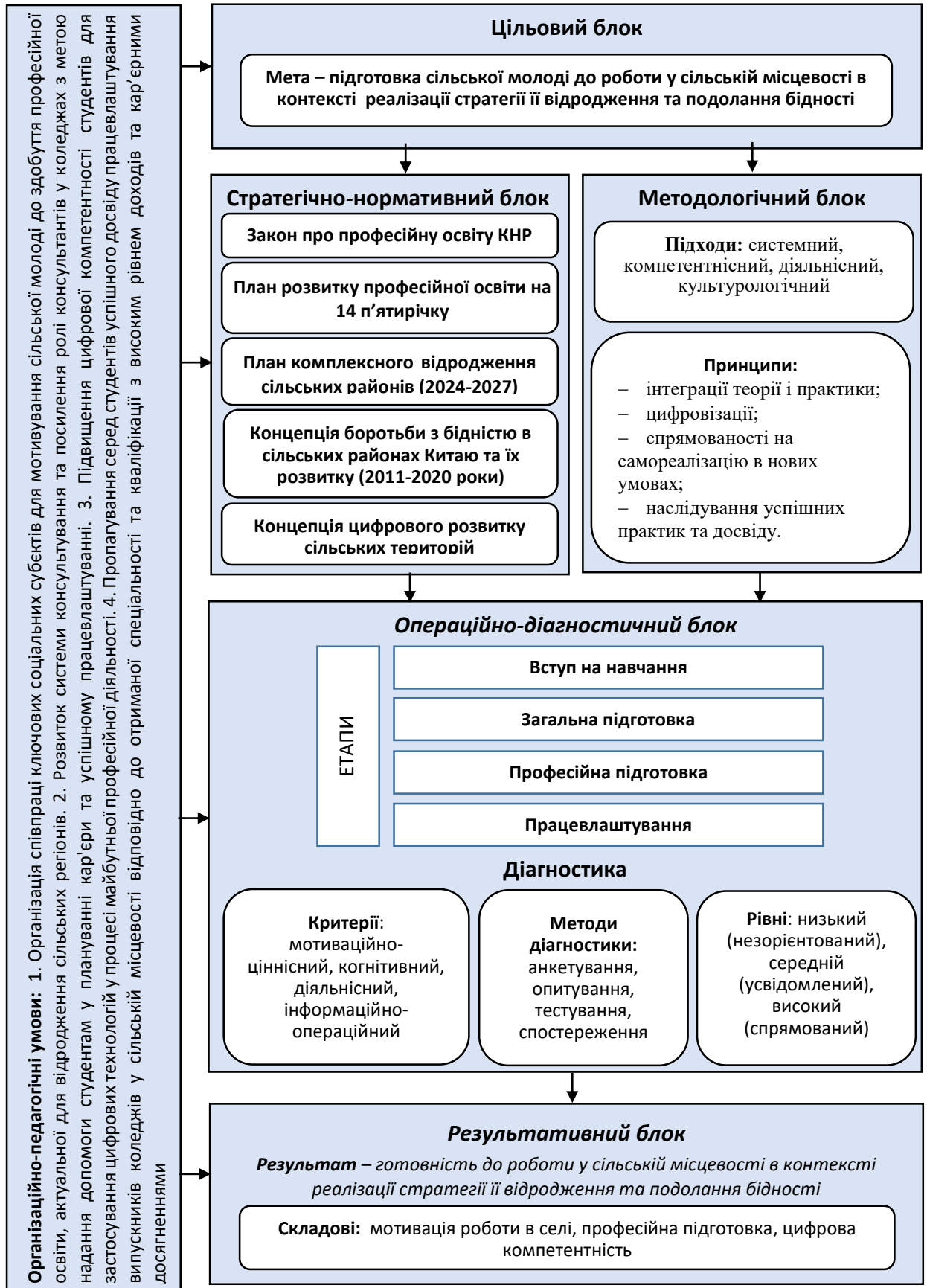

Рис. 2.1 Структурно-функціональна модель процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності

Структура розробленої моделі включає п'ять основних блоків: цільовий, стратегічно-нормативний, методологічний, операційно-діагностичний та результативний. Зазначені блоки моделі розташовані таким чином, щоб унаочнити логіку процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності, яка відображена у вертикальному напрямі згори до низу. Окремою складовою у структурі моделі є комплекс організаційно-педагогічних умов, які технологічно забезпечують весь процес досягнення поставленої мети та отримання запланованого результату.

У цільовому блоці моделі представлено мету, якою є підготовка сільської молоді до роботи у сільській місцевості в контексті реалізації стратегії її відродження та подолання бідності.

Зазначена мета є невід'ємною складовою професійної підготовки студентів у китайських коледжах, а її досягнення забезпечується виконанням низки організаційно-педагогічних умов, що відображено у моделі. Такими умовами є:

1. Організація співпраці ключових соціальних суб'єктів для мотивування сільської молоді до здобуття професійної освіти, актуальної для відродження сільських регіонів.

2. Розвиток системи консультування та посилення ролі консультантів у коледжах з метою надання допомоги студентам у плануванні кар'єри та успішному працевлаштуванні.

3. Підвищення цифрової компетентності студентів для застосування цифрових технологій у процесі майбутньої професійної діяльності.

4. Пропагування серед студентів успішного досвіду працевлаштування випускників коледжів у сільській місцевості відповідно до отриманої спеціальності та кваліфікації з високим рівнем доходів та кар'єрними досягненнями.

При розробці моделі ми спиралися на бачення Р. Тарасенка відносно того, що у ній необхідно врахувати стратегічно-нормативний блок (Тарасенко,

2017). Він забезпечує узгодженість процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності з національними законами, законодавчими актами, концепціями, програмами та планами, зокрема: Законом про професійну освіту Китайської Народної Республіки, Планом розвитку професійної освіти на 14 п'ятирічку, Планом комплексного відродження сільських районів (2024-2027), Концепцією боротьби з бідністю в сільських районах Китаю та їх розвитку (2011-2020 роки), Концепцією цифрового розвитку сільських територій. Цей блок також передбачає орієнтацію їхньої професійної підготовки на гармонізацію з напрямками державної політики у контексті відродження сільської місцевості.

Методологічний блок моделі охоплює підходи та принципи, на яких базується підготовка студентів у коледжах до роботи в сільській місцевості. В основу розробки моделі процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності були покладені системний, компетентнісний, діяльнісний та культурологічний підходи до організації педагогічних процесів, які у своїй сукупності складають методологічне підґрунтя формування готовності випускників коледжів до роботи у сільській місцевості в контексті реалізації стратегії її відродження та подолання бідності.

Орієнтація підготовки фахівців на компетентності стала ключовим елементом модернізації системи професійної освіти, тому компетентнісний підхід набуває дедалі більшого значення у порівнянні з іншими традиційними підходами, які зосереджені, головним чином, на набутті студентами освітньої кваліфікації і певного практичного досвіду. З іншого боку, підхід, заснований на компетенціях, зміщує фокус з кваліфікацій та досвіду на конкретні уміння й здатності майбутніх фахівців. Цей підхід означає також, що для успіху на сучасному робочому місці важливими є як професійні, так і міжособистісні компетентності.

Застосування компетентнісного підходу в закладах професійної освіти є доцільним з кількох міркувань. Зокрема, швидкий технологічний прогрес вимагає постійної адаптації знань та умінь фахівців, щоб вони могли залишатися конкурентоспроможними на ринку праці. Крім того, автоматизація і штучний інтелект змінюють спосіб роботи, і це також вимагає нових умінь.

Професійна підготовка фахівців для відродження села й подолання бідності буде, на наш погляд, більш ефективною за умови застосування культурологічного підходу, адже і сьогодні у діловому житті Китаю домінують конфуціанські цінності. Конфуціанство має значний вплив на китайську культуру та бізнес. Конфуціанські цінності вважаються добром, гармонією та повагою до традицій. Готовність до навчання та концепція людської здатності до навчання також завжди високо цінувалися в конфуціанській традиції. У китайській культурі поведінка людини завжди визначалася і часто досі визначається як стосунками, так і неписаними законами, а саме взаємними обов'язками та правилами пристойності та моралі. Ці закони повинні передаватися прикладом. Людям, вихованим під впливом китайської культури, притаманні ввічливість, доброта, працьовитість, самомотивованість, прагнення навчатися і схильність до розвитку нових ідей. Саме такі фахівці можуть розбудовувати китайське село, відроджувати сільську місцевість, поєднуючи традиції та інновації.

Системний підхід до проведення наукових досліджень передбачає вивчення об'єктів і зв'язків між ними у межах певної системи, зокрема, їх взаємовплив і взаємодію. Основою системного мислення є концепція, що область реальності або складна проблема розуміється як система. Це дозволяє, з одного боку, сприймати систему як цілісне утворення, а, з іншого, більш глибоко зрозуміти її структурні елементи.

Як зазначають Т. Levold і М. Wirsching, наукове обґрунтування системного підходу полягає в тому, що знання розуміють «не як єдиний, безсуперечний канон теоретичних і праксеологічних концепцій, а як соціальну

і комунікативну практика, що сама по собі піддається сумніву і розвивається у безлічі різних аспектів, зв'язків і напрямів розвитку» (Levold & Wirsching, 2016). Водночас, на думку науковців, цей підхід пропонує концептуальну основу, яка допускає розбіжності в поглядах. На основі системного підходу здійснюється висвітлення наявних підтверджень з використанням об'єктивних, надійних, ретельних і відтворюваних методів дослідження.

У своєму дослідженні ми спираємось на системний підхід з таких міркувань:

– аналіз законодавчої бази і наявних публікацій науковців надає можливість здійснити оцінку поточного стану проблеми, яка досліджується;

– врахування широкого кола ідей і результатів, досягнутих іншими науковцями, сприяє розробленню стратегії дослідження та інноваційних пропозицій;

– нові тенденції дозволяють визначити шляхи подальшого розвитку системи і сфери, де цього можна досягнути.

Системний підхід у нашому дослідженні означає вивчення системи професійної підготовки фахівців у коледжах, а також системних аспектів цього процесу, практики та методів системних дій. Крім того, важливим є вивчення реального стану з системно-теоретичної точки зору. Методи дослідження у своїй сукупності утворюють впорядковану систему. Отже, вивчення системної практики здійснюється за допомогою різних методів системного дослідження, які системно упорядковані один з одним.

Вибір системного підходу має на меті досягнути складність процесу формування готовності сільської молоді до роботи у сільській місцевості й, виходячи з цього, розробити відповідну модель. Для розуміння складних взаємозв'язків та взаємодій між елементами системи реальний процес змодельовано як систему, що складається із системно-значущих елементів та взаємозв'язків між ними. На основі цієї системної моделі можна передбачити майбутній розвиток системи, а також розробити цілеспрямовані зміни в системі.

Діяльнісний підхід до підготовки фахівців реалізується через створення завдань, ситуацій, видів діяльності та інших навчальних активностей, які допомагають студентам здобувати й застосовувати нові уміння, зокрема й на основі вже отриманих теоретичних знань. Крім того, це допомагає отримати цінний практичний досвід, адже практична робота є такою ж важливою, як і теоретична підготовка, й може допомогти здобути важливі уміння для майбутньої кар'єри. Студенти набувають також розуміння сутності різних галузей, що може надати їм явну перевагу в майбутньому пошуку роботи й працевлаштуванні. На думку науковців, «ключовою ідеєю діяльнісного підходу є те, що особистісний та професійний розвиток може ефективно здійснюється лише у процесі активної діяльності, яка передбачає розвиток умінь і навичок особистості на практиці» (Зубцова, 2022), а «продуктом професійного навчання з позиції діяльнісного підходу є формування особистісного та професійного самовизначення» (Вовчаста та ін., 2024).

У контексті нашого дослідження ми спираємось на діяльнісний підхід до підготовки сільської молоді в коледжах як розуміння навчання, орієнтованого на розвиток компетентностей в конкретних ситуаціях, і залучення студентів саме до таких практичних ситуацій дій, які знадобляться їм пізніше в професійному житті і які сприятимуть їхній успішній самореалізації в контексті подолання бідності.

До принципів, закладених в методологічному блоці моделі, віднесено такі: інтеграції теорії і практики, цифровізації, спрямованості на самореалізацію в нових умовах, наслідування успішних практик та досвіду.

У своєму дослідженні ми враховували, що для успішної реалізації усіх положень, закладених у «Концепцію боротьби з бідністю в сільських районах Китаю та їх розвитку», п'ятирічних та комплексних планів, а також інших документів щодо відродження сільської місцевості та боротьби з бідністю, важливим є набуття студентами не тільки теоретичних знань, а також їх практичне застосування в умовах реальної виробничої діяльності. Таке бачення ми поклали в основу вибору принципу інтеграції теорії і практики. У

контексті нашого дослідження це означає, що теоретична підготовка здійснюється у професійних коледжах, а певні завдання виконуються у центрах або базах практичної підготовки, створених на рівні регіонів, повітів, громад та інших сільських об'єднань.

Зважаючи на те, що Центральний комітет КПК та Державна рада прийняли Концепцію стратегії цифрового розвитку сільських територій, у нашому дослідженні логічно спиратися на принцип цифровізації. Цей принцип можна реалізувати у процесі підготовки сільської молоді в коледжах, з одного боку, шляхом побудови освітнього процесу на технологіях, що базуються на цифрових рішеннях, а з іншого боку, шляхом орієнтації на вивчення цифрових інструментів та інформаційних ресурсів, пов'язаних з майбутньою професійною діяльністю в сільських регіонах. Значення цього принципу зростає з огляду на те, що однією з новітніх форм організації професійної освіти є система «Цифрове село», впровадження якої покликане сприяти відродженню сільської місцевості.

Оскільки підготовка сільської молоді до роботи у сільській місцевості в контексті реалізації стратегії її відродження та подолання бідності здійснюється зі студентами на етапі їхнього навчання в коледжі, це потребує системного і цілеспрямованого впливу. Цей вплив має спонукати молодих фахівців до самореалізації в сільській місцевості, яка буде відбуватися в нових умовах. Зокрема, ці умови пов'язані із розвитком нових галузей, запровадженням інноваційних технологій, цифровізацією виробничих та комунікаційних процесів, розвитком соціальної інфраструктури тощо. З огляду на це, одним із принципів, який покладений нами в основу дослідження є принцип спрямованості на самореалізацію в нових умовах.

Ще одним принципом, який, на нашу думку, може забезпечити досягнення поставленої мети, є принцип наслідування успішних практик та досвіду. Він безпосередньо пов'язаний із принципом спрямованості на самореалізацію в нових умовах. Оскільки у нашому випадку мова йде про спрямування студентів на самореалізацію в сільській місцевості та

демонстрування їм можливостей успіху такого вибору, то найкращим варіантом переконання є наочний приклад. Дієвими засобами в цьому випадку є зустрічі з випускниками, які вже побудували успішну кар'єру в сільській місцевості. Їхні поради та рекомендації на основі власного досвіду здатні посилити мотивацію студентів до працевлаштування в сільській місцевості, стимулювати їхній інтерес до вивчення новітніх технологій та способів ведення бізнесу в сільській місцевості.

Операційно-діагностичний блок моделі відображає етапи формування готовності студентів до роботи у сільській місцевості в контексті реалізації стратегії її відродження та подолання бідності й діагностичні характеристики його результату. Згідно з моделлю процес формування здійснюється на чотирьох етапах, а саме: вступ на навчання, загальна підготовка, професійна підготовка, працевлаштування. Достовірні результати діагностики сформованості готовності досягаються завдяки чітко визначеним критеріям та адекватно підібраним методам діагностики, що дозволяють диференціювати рівні сформованості зазначеного феномену. До критеріїв віднесено такі: мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діяльнісний, інформаційно-операційний. Діагностування здійснювалось з використанням таких методів, як: анкетування, опитування, тестування, спостереження. В залежності від отриманих результатів діагностування учасники експерименту можуть бути розподілені за трьома рівнями: низький (незорієнтований), середній (усвідомлений), високий (спрямований).

У результативному блоці моделі сконцентровано складові готовності до роботи у сільській місцевості в контексті реалізації стратегії її відродження та подолання бідності як результат процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах КНР. Такими складовими є: мотивація роботи в селі, цифрова компетентність, професійна підготовка.

Мотиваційна складова включена до цього переліку з тих міркувань, що вибір роботи в сільській місцевості має бути зроблений випускниками коледжів усвідомлено, тому що тільки вмотивовані молоді фахівці зможуть

ефективно реалізовувати концепцію відродження села, Крім того, подолання бідності вимагає роботи у сільській місцевості на якісно іншому рівні розуміння можливостей та перспектив, шляхів досягнення успіху та благополуччя.

Для реалізації концепції відродження села необхідні фахівці з високим рівнем професійної підготовки, які зможуть реалізувати нові ідеї, розвивати нові галузі, здійснювати електронну комерцію тощо. Така підготовка має здійснюватися під час навчання в коледжі, зміст якого відповідав би сучасним тенденціям аграрного виробництва та супутніх галузей і поєднував би як ґрунтовну теоретичну підготовку, так і набуття практичного досвіду на сучасних базах. Зважаючи також на те, що в нашому дослідженні ми спираємося на роль освіти, як одного із ключових елементів подолання бідності, ми надаємо важливого значення професійній підготовці як сутнісному складнику досягнутого результату. Таке бачення базується на тому, що молоді люди з освітою, повернувшись в сільську місцевість можуть претендувати на посади більш високого рівня відповідно з вищою оплатою, або ж започаткувати власну справу з достойним доходом. Однак запорукою цьому може бути тільки відповідна професійна підготовка, яка дозволить їм саме в такий спосіб розірвати коло бідності.

Спираючись на нормативні документи щодо відродження та розвитку сільських територій, констатуємо, що у них задекларовано застосування цифрових технологій та ресурсів як основи якісних змін у цих процесах. Тому кожен випускник коледжу, який орієнтується на працевлаштування в сільській місцевості, має бути підготовлений до використання сучасних цифрових інструментів та ресурсів як у виробничій діяльності, так і комунікативних процесах, що свідчитиме про сформованість у нього цифрової компетентності.

Висновки до другого розділу

Професійна освіта виступає фундаментальною складовою успішної реалізації стратегії комплексного відродження сільських регіонів, зокрема, сприяє розвитку сільського людського капіталу, подоланню бідності,

модернізації аграрного виробництва, формуванню сильної місцевої економіки, забезпеченню сталого повернення кадрів для села після навчання у коледжах.

З метою виявлення ролі професійної освіти в коледжах Китаю для відродження сільської місцевості і подолання бідності, було проаналізовано шість основних систем її організації, виокремлених китайськими науковцями. Це системи «Навчальний центр», «Забезпечення людськими ресурсами», «Кругообіг інтелекту», «Відрядження і супровід», «Диверсифіковане спільне управління», «Цифрове село». Система «Навчальний центр» спрямована на створення професійними коледжами навчальних і тренувальних центрів у сільській місцевості. Перевагою системи «Забезпечення людськими ресурсами» є те, що вона передбачає тісну взаємодію уряду і коледжів. Особливістю системи «Кругообіг інтелекту» є те, що професійна освіта сприяє подоланню закритості сільських територій і поверненню сільського населення в рідні місця після отримання освіти, щоб на якісно іншому рівні брати участь у сільському будівництві. Дієвою системою організації професійної освіти є «Відрядження і супровід», яка реалізується шляхом направлення викладачів та студентів коледжів у сільську місцевість для надання короткострокових та довгострокових освітніх і консультаційних послуг. Система «Диверсифіковане спільне управління» функціонує на основі принципу мультиуправління, коли професійні коледжі координують діяльність багатьох суб'єктів, таких як промислові підприємства, аграрні об'єднання, великі сільськогосподарські домогосподарства тощо. У межах системи «Цифрове село» передбачається, що уряд, професійні коледжі, постачальники цифрових послуг та села є основними суб'єктами, які застосовують цифрові технології, щоб сформувати модель взаємодопомоги, взаємозв'язку, спільного створення і використання інфраструктури, а також її спільного розвитку, з метою розширення та підвищення ефективності професійної освіти для відродження сільських територій.

Для реалізації політика відродження села та подолання бідності, необхідною умовою є високий рівень професійної підготовки сільської молоді в коледжах. З метою виявлення можливостей освітніх програм підготовки фахівців у професійних коледжах було проведено аналіз їх потенціалу у контексті нашого дослідження. Ми запропонували класифікувати освітні програми за трьома групами, щоб продемонструвати їх особливості за спільними ознаками. Перша група об'єднує освітні програми, які безпосередньо спрямовані на підготовку фахівців для аграрного виробництва. До другої групи були віднесені освітні програми, за якими навчаються фахівці для галузей, що є суміжними до аграрного виробництва або належать до інших сфер, але є важливими для сільської місцевості. Третя група охоплює освітні програми, випускники яких раніше не були затребувані у сільській місцевості, але наразі у зв'язку із появою нових та розвитком існуючих сфер зайнятості почали користуватися попитом на ринку праці і мають перспективи успішного працевлаштування. Виявлено, що кожна група виокремлених нами освітніх програм має високий потенціал щодо інноваційності професійної підготовки та спрямованості її на майбутнє працевлаштування молоді в сільській місцевості.

Для реалізації освітніх програм необхідно створити відповідні організаційно-педагогічні умови. Під ними ми розуміємо сукупність спеціально створених обставин, заходів, вимог освітнього процесу професійного коледжу з метою сприяння ефективній професійній підготовці сільської молоді для подолання бідності шляхом подальшого її працевлаштування. До комплексу організаційно-педагогічних умов, які сприяють професійній підготовці сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності, ми віднесли такі:

- організація співпраці ключових соціальних суб'єктів для мотивування сільської молоді до здобуття професійної освіти, актуальної для відродження сільських регіонів;

– розвиток системи консультування та посилення ролі консультантів у коледжах з метою надання допомоги студентам у плануванні кар'єри та успішному працевлаштуванні;

– підвищення цифрової компетентності студентів для застосування цифрових технологій у процесі майбутньої професійної діяльності;

– пропагування серед студентів успішного досвіду працевлаштування випускників коледжів у сільській місцевості відповідно до отриманої спеціальності та кваліфікації з високим рівнем доходів та кар'єрними досягненнями.

Визначені нами організаційно-педагогічні умови стали ядром структурно-функціональної моделі процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності. Розроблена нами модель включає п'ять основних блоків: цільовий, стратегічно-нормативний, методологічний, операційно-діагностичний та результативний. Зазначені блоки моделі унаочнюють логіку процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності.

Список використаних джерел до другого розділу

Вовчата Н.Я., Рузьяк Т.І., Чернописька О.І. (2024). Діяльнісний підхід викладача до управління навчальною діяльністю у підготовці майбутніх соціальних працівників. Публічне управління та соціальна робота. № 1. С. 52-57.

Зубцова Ю.Є. (2022). Генеза методології діяльнісного підходу в освіті. Інноваційна педагогіка. Вип. 48. Т. 1. С. 28-31.

Єжова О. О. Сутність організаційно-педагогічних умов педагогічного процесу. Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Серія «Психолого-педагогічні науки». 2014. № 3. С. 39–43.

Лодатко Є. О. (2022). Педагогічне моделювання: монографія. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан. 206 с.

Мельник Н.І., Ковтун О.В., Лузік Е.В., Ладугбець Н.В. (2022). Організаційно-педагогічні умови дистанційної вищої освіти після пандемії та в умовах війни: моніторинговий зріз. Теорія і методика професійної освіти. Інноваційна педагогіка. Випуск 53. Том 2. С.93-103.

Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків : навч. посіб. / За заг. ред. Донець Л. І., К.: Центр учбової літератури. 2012. 472 с.

Павлиш Т. Г. (2022). Організаційно-педагогічні умови ефективності науково-методичної роботи у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Випуск 88. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. С. 161-165.

Пономаренко О.В. (2020). Поняття «організаційно-педагогічні умови в контексті дослідження професійної освіти майбутніх магістрів психології. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. № 70, Т. 3. С. 197-200.

Потапчук О. (2024). Педагогічне моделювання системи підготовки майбутніх фахівців комп'ютерного профілю в умовах цифрового суспільства. Вісник Національного університету "Чернігівський колегіум" імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки. Вип. 26. С. 74-79.

Тарасенко Р. О. (2017). Теоретичні і методичні засади формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів для аграрної галузі у вищих навчальних закладах : дис. на здобуття наук. ступеня доктора педагог. наук: 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти; 13.00.10 - інформаційно-комунікаційні технології в освіті. Національний університет біоресурсів і природокористування України.

Яшкіна О. І. (2013). Статистичні інструменти визначення узгодженості думок експертів в маркетингових дослідженнях. Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». № 10. С. 442-449.

Arifin, Z., Nurtanto, M., Warju, W., Rabiman, R., & Kholifah, N. (2020). The TAWOCK conceptual model at content knowledge for professional teaching in

vocational education. *International Journal of Evaluation and Research in Education*, 9(3), 697-703. 10.11591/ijere.v9i3.20561.

Chongqing Daily (2019). Promote coordinated development of urban and rural areas and regions through multiple efforts. *Chongqing Daily*, January 9, edition 005.

European Commission (2022). Vocational education and training: Skills for today and for the future. <https://op.europa.eu/webpub/empl/VET-skills-for-today-and-future/pdf/KE0621179ENN.pdf>.

Gao Ying. (2023). How do college counselors carry out entrepreneurship education for college students under the background of entrepreneurship promoting employment [J]. *Sichuan Labor and Social Security*, 2023(5):105-106.

Gaude, J., & Payne, J. (1994). *Vocational Education and Training: Definitions, Taxonomy, Measurement and Modelling with a View to Directing Policy*. Geneva: ILO.

Han Mengcheng, Ji Xiuzhi. (2023). A Study of the Enhancement of Employment Guidance Ability of College Counselors: Role Orientation, Problem Analysis and Path Selection [J]. *Journal of Anhui University of Technology (Social Sciences)*, 40(5): 105-107. DOI: 10.3969/j.issn.1671-9247.2023.05.028

Hans, V. B., & Crasta, S. J. (2019). Digitalization in the 21st century—Impact on learning and doing. *Journal of Global Economy*, 15(1), 12-24.

Hebei Tourism College <https://www.hbly.edu.cn/whlyxy/>

Henan Vocational College of Agriculture. (2025). <https://baike.baidu.com/item/%E6%B2%B3%E5%8D%97%E5%86%9C%E4%B8%9A%E8%81%8C%E4%B8%9A%E5%AD%A6%E9%99%A2/4719209>

Hongxia Yang (2024). Diverse Paths and Challenges of Employment Choices for College Graduates under the Rural Revitalization Strategy. *International Journal of Education and Humanities* Vol. 16, No. 3, 131-137.

Huang Guoli (2024). A study on the practical model of college counselors promoting college students' career planning and employment ability improvement. *Educational Theory Observation*. 7. 18-20.

Ilić Semiz, M., & Čutović, M. (2022). Self-assessment of student digital competences in Serbia. In D. Bjekić, N. Mitrović (Eds.), *Proceedings TIE 2022 9th International Scientific Conference Technics and Informatics in Education* (pp. 32-39). Čačak: University of Kragujevac. <http://dx.doi.org/10.46793/TIE22.032S>.

Kormos, E., & Wisdom, K. (2021). Rural schools and the digital divide: Technology in the learning experience. *Theory & Practice in Rural Education*, 11(1), 25-39. <https://doi.org/10.3776/tpre.2021.v11n1p25-39>.

Lechman, E., & Popowska, M. (2022). Harnessing digital technologies for poverty reduction. Evidence for low-income and lower-middle income countries. *Telecommunications Policy*, 46(6), 102313. <https://doi.org/10.1016/j.telpol.2022.102313>

Levold, T., Wirsching, M. (2016). Vorwort der Herausgeber. In: Tom Levold und Michael Wirsching, Hrsg. *Systemische Therapie und Beratung: das große Lehrbuch*. Heidelberg: Carl Auer, S. 9-12.

Li, F., Zhao, J. (2021). Practical Path and Policy Suggestions for Higher Vocational Precision Cultivation of Talents for Rural Revitalisation. *Education and Career*, 2021(22): 58-62. DOI: 10.13615/j.cnki.1004-3985.2021.22.009.

Li, X., Fan, X., Qu, X., Sun, G., Yang, C., Zuo, B., & Liao, Z. (2019). Curriculum reform in big data education at applied technical colleges and universities in China. *IEEE Access*, 7, 125511-125521. <https://doi.org/10.1109/ACCESS.2019.2939196>

Liang Zhang (2024). Study on the Issues and Optimizing Paths of Higher Vocational Colleges in Serving the Rural Talent Revitalization. *Journal of Management and Social Development* (ISSN: 3005-5741) Vol. 1 No. 2.

Meng Zhang. (2020). Exploring the development of higher vocational colleges and universities in the new era under the strategy of rural revitalisation. *Education and Career*, 2020(04): 41-46.

McGrath, S., Powell, L. (2016) Skills for sustainable development: transforming vocational education and training beyond 2015. *Int J Educ Dev*. 50. 12-19.

McGrath, S., Yamada, S. (2023) Skills for development and vocational education and training: current and emergent trends. *Int J Educ Dev* 102:102853.

Müller, A. (2017). Cooperation of vocational colleges and enterprises in China: Institutional foundations of vocational education and skill formation in nursing and mechanical engineering-Preliminary findings. No. 120/2017. Working Papers on East Asian Studies. Duisburg: University of Duisburg-Essen.

Nanyang Medical College. (2025). <https://www.nymc.edu.cn/index.htm>.

Pingdingshan Polytechnic College. (2025). <https://www.pzxy.edu.cn/>

Plan for Accelerating the Construction of a Powerful Agricultural Country (2024-2035). (2025). https://www.gov.cn/zhengce/202504/content_7017469.htm

Plan for Building a Powerful Nation through Education (2024-2035) , (2025). https://www.gov.cn/zhengce/202501/content_6999913.htm

Plan for Comprehensive Rural Revitalization (2024-2027), (2025). https://www.gov.cn/zhengce/202501/content_7000493.htm

Roggow, M. J. (2014). The vulnerability of China's vocational colleges: How the global economy is impacting vocational colleges in China. *Community College Journal of Research and Practice*, 38(8), 748-754. <https://doi.org/10.1080/10668926.2014.897086>

Qi Zou (2024). Research on the Linkage Development Strategy of Higher Vocational Education Empowering Rural Revitalization from the Perspective of "Internet +". *Journal of Social Science and Cultural Development*. Vol. 1. No. 2. DOI: <https://doi.org/10.70767/jsscd.v1i2.294>

Research on supporting factors for local college students to return to their hometowns to start businesses: Taking Taizhou as an example. *Rural Economy and Science and Technology*. 2022. 33(5). 230-232.

Shi Ruixin. (2023). Research on the role of ideological and political counselors in college students' career planning education [J]. *China Science and Technology Economic News Database Education*, 12: 64-67.

Silliman, M., & Virtanen, H. (2022). Labor market returns to vocational secondary education. *American Economic Journal*. 14(1), 197-224.

Siyao Wang, Ma Xiufeng. (2022). Role mechanism and practice path of vocational education empowering rural talent revitalisation under the perspective of field theory. *Education and Career*, 2022(03): 27-34. DOI: 10.13615/j.cnki.1004-3985.2022.03.004.

Syauqi, K., Munadi, S., & Triyono, M. B. (2020). Students' Perceptions toward Vocational Education on Online Learning during the COVID-19 Pandemic. *International Journal of Evaluation and Research in Education*, 9(4), 881-886.

The General Office of the CPC Central Committee and the General Office of the State Council issued the Outline of the Digital Rural Development Strategy. http://www.gov.cn/xinwen/2019-05/16/content_5392269.htm

Vuorikari, R., Punie, Y., Gomez, S. C., & Van Den Brande, G. (2016). *DigComp 2.0: The digital competence framework for citizens. Update phase 1: The conceptual reference model (No. JRC101254)*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Wang, G., Zhang, X., Xu, R. (2023). Does vocational education matter in rural China? A comparison of the effects of upper-secondary vocational and academic education: evidence from CLDS survey. *Educ Sci* 13(3):258.

Wang, J., Tigelaar, D. E., & Admiraal, W. (2019). Connecting rural schools to quality education: Rural teachers' use of digital educational resources. *Computers in Human Behavior*, 101, 68-76. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2019.07.009>

Wang, J., Tigelaar, D. E., & Admiraal, W. (2021). Rural teachers' sharing of digital educational resources: From motivation to behavior. *Computers & Education*, 161, 104055. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2020.104055>

Wang, W., Guo, M. (2023). The cultivation path of college students' employment and entrepreneurship ability in higher vocational colleges under the background of rural revitalization strategy [J]. *Education Progress*, 13(6): 3975-3979. <https://doi.org/10.12677/AE.2023.136632>.

Welser, H. T., Khan, M. L., & Dickard, M. (2019). Digital remediation: Social support and online learning communities can help offset rural digital

inequality. *Information, Communication & Society*, 22(5), 717-723.
<https://doi.org/10.1080/1369118X.2019.1566485>.

Wu, D., Yang, X., Yang, W., Lu, C., & Li, M. (2022). Effects of teacher-and school-level ICT training on teachers' use of digital educational resources in rural schools in China: A multilevel moderation model. *International Journal of Educational Research*, 111, 101910. <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2021.101910>

Wu, X., & Ye, Y. (2018). *Technical and vocational education in China*. Singapore: Springer.

Xinyang Agriculture and Forestry College. (2025). <https://www.xyafu.edu.cn/dwkjxy/>

Xu, C., Li, L. (2022). Research on the Value Pursuit and Functional Positioning of Vocational Education to Serve the Revitalisation of Rural Talents. *China Vocational and Technical Education*. 12. 32-37.

Xubao Lin, Jingbo Yu, Peng Zhou. (2019). Exploration of talent cultivation in higher vocational colleges under the background of rural revitalisation strategy. *Exploration of higher vocational education*. 18(03). 19-24.

Yuan Jingjing. (2023). Research on how college counselors can strengthen the career planning guidance of college students in vocational colleges [J]. *Think Tank Times*. 27. 182-185.

Zhang, X. (2019). A study on the rural revitalization function of vocational education. *Lifelong Educ*. 8(2). 44-46.

Zhang, X., Sun, K. (2021). Research on employment and entrepreneurship paths for rural college students returning to their hometowns under the rural revitalization strategy. *Education Review*. 3. 73-77.

Zhu, D., Shen, J. (2022). The economic logic of vocational education serving rural revitalization: new-endogenous kinetic energy and mechanism (Chinese). *Educ Econ*. 38(3). 25-34.

Zhu, D., Yang, L. (2021). The contribution rate of vocational education to rural revitalization – calculation and analysis based on the Cobb-Douglas production function (Chinese). *Educ Res*. 42(6). 112-125.

РОЗДІЛ 3. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ В КОЛЕДЖАХ КНР

3.1 Реалізація комплексу організаційно-педагогічних умов, спрямованих на забезпечення професійної підготовки сільської молоді в коледжах КНР

Експериментальна частина дослідження передбачала перевірку ефективності визначених нами організаційно-педагогічних умов, які сприяють професійній підготовці сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності. Такими умовами є: організація співпраці ключових соціальних суб'єктів для мотивування сільської молоді до здобуття професійної освіти, актуальної для відродження сільських регіонів; розвиток системи консультування та посилення ролі консультантів у коледжах з метою надання допомоги студентам у плануванні кар'єри та успішному працевлаштуванні; підвищення цифрової компетентності студентів для застосування цифрових технологій у процесі майбутньої професійної діяльності; пропагування серед студентів успішного досвіду працевлаштування випускників коледжів у сільській місцевості відповідно до отриманої спеціальності та кваліфікації з високим рівнем доходів та кар'єрними досягненнями.

Розглянемо реалізацію визначених організаційно-педагогічних умов у освітньому процесі підготовки фахівців за освітньою програмою «Комп'ютерні технології» в Піндіншанському політехнічному коледжі.

Цей коледж активно співпрацює з соціальними суб'єктами, які мають вагомий вплив на формування кадрової політики в регіоні, що може стати мотивуючим фактором для сільської молоді щодо здобуття освіти, яка сприятиме відродженню сільських територій. Така діяльність може сприяти

реалізації першої організаційно-педагогічної умови, визначеної в нашому дослідженні

Зокрема, у вересні 2025 року на базі коледжу відбулась церемонія заснування Регіонального альянсу стажування та працевлаштування дельти Перлинної річки (Xuexi Qiangguo, 2025). В цьому заході взяли участь представники уряду, керівники регіональних асоціацій по роботі з персоналом а також представники уряду та асоціацій, представники 20 компаній, включаючи Shenzhen Shizong, Shenzhen Zhongnuo Communications, ZTE, Guangdong Lianxing, Xiaopeng Motors та TCL, а також видатні випускники.

На церемонії були представлені досягнення коледжу у підготовці фахівців, які дозволили йому отримати статус національного зразкового професійного коледжу. На цьому шляху були пройдені етапи від практичного навчання у коледжі до співпраці з підприємствами, від організації освітнього процесу в межах кампусу до розвитку зв'язків з випускниками, що заклало міцну основу для подальшого вдосконалення практичної підготовки у співпраці з виробництвом.

Оскільки основа професійної освіти полягає в інтеграції виробництва і навчання, коледж завжди прагнув здійснювати підготовку висококваліфікованих кадрів, які відповідають забезпеченню потреб економіки та реалізації державної політики. Створення Регіонального альянсу стажування та працевлаштування є ключовою ініціативою коледжу для розширення можливостей стажування та працевлаштування студентів. Підтримка регіонального уряду у межах цього альянсу буде полягати у створенні платформи для співпраці між закладами освіти та підприємствами, сприянні узгодженню потреб місцевої економіки з підготовкою кадрового ресурсу, координації розвитку регіональної економіки та професійної освіти.

Зі свого боку, керівництво альянсу зосередиться на таких ключових сферах, як підготовка фахівців, їх стажування та працевлаштування, а також дослідженнях та розробках в галузі технологій. Крім того, буде розроблено

механізм регулярної комунікації та модель довгострокової співпраці з метою досягнення взаємної вигоди для коледжу, підприємств і студентів.

У свою чергу, представники бізнесу планують використовувати альянс для поглиблення співпраці з коледжем у таких сферах, як професійний розвиток фахівців, спільне створення навчальних баз, цільове навчання за контрактом, тим самим забезпечуючи підготовку більшої кількості висококваліфікованих кадрів для підприємств. Альянс також буде використовуватися як платформа для поширення досвіду успішних випускників коледжу.

Таким чином цей альянс ефективно інтегрує освітні ресурси коледжу з виробничими ресурсами підприємств, будуючи «міст» між підготовкою фахівців та потребами у працевлаштуванні. Цей альянс не лише надає студентам ширшу платформу стажування та працевлаштування, але й забезпечує підтримку коледжу з боку успішних випускників. Він має важливе значення для популяризації інтеграції закладів професійної освіти, підприємств, державних установ та регіональних інституцій, що сприятиме відродженню сільських територій шляхом залучення сільської молоді, яка здобула освіту.

З іншого боку, у коледжі не обмежуються тільки такими заходами, а працюють над розбудовою системи консультування студентів щодо питань планування кар'єри та працевлаштування, зокрема вихідців із сільської місцевості.

Сільська молодь у контексті глобальної трансформації та цифрового розвитку стикається з викликами, які потребують системного та комплексного підходу до їх вирішення. Зростаючий попит на висококваліфікованих фахівців у сільському господарстві та інших секторах економіки ставить перед молоддю завдання орієнтуватися на пошук оптимальних кар'єрних шляхів і забезпечення фінансової стабільності (Hassan et al., 2022).

Однією з критичних проблем, з якою стикається сільська молодь, є брак інформації про різні кар'єрні можливості та необхідні навички для різних

професій. Наукові зусилля, спрямовані на вирішення цього питання, підкреслюють необхідність розробки та впровадження комплексних програм профорієнтації, спрямованих на забезпечення сільської молоді інформацією, яка відповідає сучасним реаліям ринку праці (Nachtigal, 2019).

Водночас постає питання щодо стимулювання підприємницької діяльності та самозайнятості в сільських регіонах. Одним із наслідків глобалізації є загострення конкуренції на світовому ринку (Solstad & Karlberg-Granlund, 2020). Це призвело до того, що багато підприємств, які раніше розташовувалися в сільській місцевості, переїхали в міські центри, де є більша споживча база і більш рентабельна робоча сила. Отже, це призвело до зниження економічної активності в сільській місцевості та зростання безробіття (Nordholm et al., 2022). Для досягнення цієї мети вкрай важливо забезпечити сільську молодь навчанням бізнес-навичкам, полегшити доступ до мікрофінансування та запропонувати підтримку стартапам, що дозволить молоді стати справжніми лідерами у своєму економічному розвитку (Howley et al., 2018).

Зважаючи на зазначене, важливим є запровадження до навчального плану підготовки фахівців за освітньою програмою «Комп'ютерні технології» в Піндіншанському політехнічному коледжі дисципліни «Розвиток кар'єри та консультування з працевлаштування». Під час вивчення цього курсу студенти набувають знань щодо:

- характеристик, цілей та значення вищої професійної освіти, класифікацій та характеристик професій;
- кар'єри та її розвитку, елементів та процедур планування кар'єри;
- ситуації у сфері зайнятості, політики, нормативних актів та професійних стандартів, трудових прав та інтересів випускників, методів та навичок працевлаштування;
- базової інформації про ринок праці.

При цьому вони оволодівають такими вміннями:

- здатністю аналізувати та оцінювати власні здібності;

- пошуку та управління інформацією, навичками прийняття рішень щодо кар'єри, навичками пошуку роботи тощо;
- здатністю ефективно спілкуватися та співпрацювати з іншими;
- здатністю збирати, аналізувати, відбирати інформацію про працевлаштування та розробляти кар'єрні плани;
- здатністю готувати резюме, супровідні листи, проходити співбесіди та застосовувати інші методи самопрезентації.

У результаті вивчення курсу «Розвиток кар'єри та консультування з працевлаштування» у студентів формується почуття самостійності щодо розвитку кар'єри, розуміння необхідності наполегливої праці, новаторства та інновацій, а також позитивного ставлення до кар'єри та перспектив працевлаштування. Такі випускники здатні свідомо докладати позитивних зусиль для розвитку особистої кар'єри, активно брати участь у національному будівництві та робити свій внесок у національний розвиток. Цьому сприяє розуміння політики, запровадженої державою для сприяння працевлаштування студентів, та можливості поєднання власного кар'єрного розвитку з національним розвитком в контексті сьогодення.

З огляду на важливість системи консультування студентів щодо питань планування кар'єри та працевлаштування важливою є також дисципліна «Освіта в галузі інновацій та підприємництва». В межах цієї дисципліни є змога оволодіти знаннями про:

- сутність поняття «інновація» та зрозуміти методи її реалізації;
- шляхи здійснення інноваційної та підприємницької діяльності, пільгову політику для підприємництва;
- особливості розвитку та тенденції галузі;
- зміст бізнес-плану, підприємницькі методи та основні процеси, формування науково обґрунтованої підприємницької перспективи.

Крім того, формуються такі уміння:

- здатність до інноваційної підприємницької діяльності та складання бізнес-планів;

- здатність працювати в команді;
- здатність співпрацювати з іншими для пошуку конструктивних рішень;
- здатність використовувати інтернет-технології та набуті знання для започаткування бізнесу.

У цілому вивчення курсу дозволяє розвивати інноваційну та підприємницьку обізнаність і мислення студентів коледжів, а також покращувати їхні комплексні інноваційні та підприємницькі якості. Відбувається розвиток новаторства, здатності до прийняття рішень, економічної грамотності, власних сильних сторін для міжособистісного спілкування. Формується активна позиція щодо участі в інноваціях та підприємстві, а також пропагується лідерський стиль поведінки та здатність іти на ризик. Студенти спрямовуються на втілення науково-технічних досягнень у реальне виробництво та здійснення власного внеску до побудови інноваційної країни.

У контексті реалізації третьої організаційно-педагогічної умови – підвищення цифрової компетентності студентів для застосування цифрових технологій у процесі майбутньої професійної діяльності у Піндіншанському політехнічному коледжі обрано як стратегічний напрям інформаційно-орієнтоване навчання.

З цією метою в освітньому процесі задіяні розумні класи, в яких застосовуються цифрові технології нового покоління, такі як 5G, штучний інтелект та великі дані, а також використовуються великі нанодошки, що створюють візуальний ефект. Вони забезпечують також можливість для проведення гібридного навчання з використанням інформаційних технологій. Розумні класи концентрують низку високотехнологічних рішень, включаючи дистанційну взаємодію 5G+4K, інтелектуальне навчання та перевернуті класи, що дозволяє гнучко перемикатися між кількома режимами навчання залежно від потреб групи студентів.

Практичне навчання передбачає вивчення веб-дизайну та продакшену, опанування мови програмування Java, засвоєння технологій роботи з базами даних, використання комп'ютерних мереж, розробку та реалізацію навчальних проєктів. Це сприяє отриманню конкурентних переваг у майбутньому працевлаштуванні та розширює кар'єрний вибір студентів після закінчення навчання. Крім того, це дозволяє наблизити умови роботи в навчальних аудиторіях до реального робочого процесу на виробництві.

Підвищення цифрової компетентності студентів здійснюється не лише в аудиторіях коледжу, а й на позакампусних навчальних базах. Зокрема впроваджується модель професійного навчання «3+1+2», що означає поглиблену співпрацю з підприємствами щодо професійного розвитку і практики студентів, стажування викладачів, проведення конкурсів професійної майстерності тощо. Модель «3+1+2» передбачає проходження студентами протягом перших трьох семестрів загальних академічних курсів, професійних базових курсів, курсів професійної грамотності та інших курсів у кампусі. У четвертому семестрі вони вивчають онлайн-курси з поглиблення отриманих знань на хмарній освітній платформі. П'ятий та шостий семестр призначені для проходження практики на виробництві. Це забезпечує підготовку студентів до роботи на конкретних посадах, що сприяє ефективному вирішенню проблеми відмінностей між студентським стажуванням та корпоративним рекрутингом, підвищує задоволеність обох сторін. Перелік позакампусних навчальних баз наведено у таблиці 3.1.

Створення позакампусних навчальних баз з компаніями, які зазначені у табл. 3.1, повністю задовольняє потреби всіх студентів цієї спеціальності у розвитку комплексних практичних умінь та проходження стажування на робочому місці тривалістю щонайменше шість місяців. Студенти долучаються до виконання реальних проєктів, що дозволяє їм безпосередньо брати участь у виробничих процесах.

З іншого боку, на забезпечення інформаційно-орієнтованого навчання значною мірою впливає здатність викладачів застосовувати інформаційні

технології, такі як великі дані, штучний інтелект та віртуальна реальність, а також трансформація ролі викладача у світлі реформ та нових освітніх концепцій.

Таблиця 3.1.

Перелік позакампусних навчальних баз

Назва позакампусної навчальної бази	Назва підприємства	Характер співпраці
Китайська навчальна база компанії Pingmei Shenma Group Xintong	Комунікаційна компанія China Pingmei Shenma Group	Загальна співпраця
Тренувальна база iSoftStone	iSoftStone	Поглиблена співпраця
Навчальна база корпорації ZTE	Корпорація ZTE	Загальна співпраця
Навчальна база компанії Beijing Jingsheng Century Co., Ltd.	Пекінська компанія Jingsheng Century Co.	Загальна співпраця
Навчальна база Jinshi Yifu (Beijing) Technology Co., Ltd	Jinshi Yifu (Beijing) Technology Co.	Загальна співпраця
Навчальна база AAC Technologies	AAC Technologies	Загальна співпраця
Навчальна база BYD Auto Co., Ltd.	BYD Авто Ко.	Загальна співпраця
Навчальна база iFLYTEK	iFLYTEK	Загальна співпраця
Навчальна база компанії Henan Fast Information Technology Co., Ltd.	Хенаньська компанія швидких інформаційних технологій	Загальна співпраця
Навчальна база компанії Zhongguan Network Technology Co., Ltd.	Компанія мережевих технологій Чжунгуань	Загальна співпраця
Навчальна база компанії Shanghai Hengge Information Technology Co., Ltd.	Шанхайська компанія інформаційних технологій Хенгге	Загальна співпраця
Навчальна база компанії Shenzhen New Four Seasons Information Technology Co., Ltd.	Компанія інформаційних технологій Shenzhen New Seasons	Загальна співпраця

Потреби здобувачів за освітньою програмою «Комп'ютерні технології» у навчально-методичних ресурсах забезпечує бібліотека, яка містить літературу з інформатики та технологій обробки інформації, галузевої політики, нормативних актів тощо.

Окремим видом навчальних ресурсів є цифрові, в тому числі навчальні ресурси факультету комп'ютерних наук та програмної інженерії, а також різні

відкриті онлайн-курси. До них належать один курс національного рівня, два курси на рівні провінції Хенань, п'ять курсів міністерського рівня та 14 курсів рівня коледжу. Для підключення до Національної мережі онлайн-курсів та пов'язаних веб-сайтів використовується мережа кампусу. Навчальні ресурси з практичної підготовки за спеціальністю «Комп'ютерні технології» збагачуються за рахунок співпраці з такими компаніями, як Danaí.

Для підвищення цифрової компетентності студентів важливою є можливість додаткового опанування ними поза межами навчального плану відповідних курсів на платформі Центру онлайн-курсів провінції Хенань (Henan Province Online Course Center, 2025). До таких курсів можна віднести: «Інформаційні технології, що змінюють життя», «Основи комп'ютерної освіти в коледжі», «Основи комп'ютерних застосувань», «Принципи організації комп'ютера», «Університетський комп'ютер», «Операційна система», «Системні програми Linux», «Вступ до електронної інформаційної інженерії», «Вступ до систем баз даних», «Принципи комп'ютерних мереж», «Технології та програми комп'ютерних мереж», «Основи програмування», «Програмування на Java», «Об'єктно-орієнтоване програмування (C++)», «Python+».

Успішне завершення таких курсів дає можливість студентам отримати відповідний сертифікат. Для цього потрібно засвоїти навчальний матеріал, пройти оцінювання і отримати оцінки, які будуть відповідати стандартам оцінювання курсу (стандарти оцінювання для кожного курсу є різними) та подати заявку на отримання сертифіката.

У змістовності і практичній спрямованості пропонованих курсів можна переконатись розглянувши перелік тем занять, їх деталізацію та послідовність викладення. Пересвідчитись у цьому можна на прикладі курсу «Основи комп'ютерних застосувань». Цей курс спрямований на практичне застосування поширеного програмного забезпечення, органічно інтегруючи теорію з практикою. Теоретичні відомості передбачають ознайомлення з основними принципами обробки та перетворення комп'ютерної інформації,

моделями комп'ютерних мереж, апаратним забезпеченням комп'ютера, його основними компонентами та їх параметрами, а також функціями та застосуванням ключових мережевих пристроїв. Знання програмного забезпечення спрямоване на розуміння комплексного застосування операційних систем, гнучке використання різноманітного програмного забезпечення для автоматизації офісу, практичні приклади застосування поширеного програмного забезпечення для роботи з графікою та анімацією.

Структура курсу побудована таким чином, що витримується принцип від простого до складного, а також здійснюється демонстрування роботи комп'ютера від теорії до застосування у поєднанні з яскравими та ілюстративними прикладами. Послідовне і логічне застосування цих прикладів сприяє всебічному розумінню всього курсу. Основними темами цього курсу є такі: «Комп'ютерне обладнання», «Програмне забезпечення та структурування інформації», «Кодування інформації та її захист», «Комп'ютерні мережі», «Підготовка та обробка текстів», «Обробка даних в Excel», «Створення презентації у PowerPoint», «Обробка зображень у Photoshop», «Виробництво флеш-анімації».

Використання цифрових навчальних ресурсів дозволяє ефективно застосовувати гібридний метод навчання (онлайн та офлайн). Зокрема, завдяки таким онлайн-ресурсам курсів, як Smart Classroom, студенти здійснюють підготовку до занять, повторення вивченого матеріалу та самоконтроль його засвоєння. Цей метод дозволяє викладачам застосовувати інноваційний підхід до навчання, поєднуючи аудиторне навчання студентів під керівництвом викладача з додатковим навчанням. Такий підхід надає пріоритет студентам, стимулюючи їхній інтерес до навчання та сприяючи їхній ініціативі та ентузіазму до навчання, тоді як викладачі виступають в ролі наставників та консультантів. Виходячи з фактичного досвіду самостійного навчання студентів, викладачі можуть зосередитися на ключових моментах та складних питаннях теми та забезпечити додаткове навчання в контрольованому темпі. Використання моделі гібридного навчання гарантує, що кожне заняття

відповідає вимогам індивідуалізованого навчання, дозволяючи як студентам, так і викладачам брати участь у підготовці та проведенні заняття.

Іншим видом діяльності коледжу, спрямованої на підвищення цифрової компетентності студентів є різноманітні заходи. Прикладом такого виду роботи може бути проведення факультетом комп'ютерної та програмної інженерії професійних брифінгів для першокурсників. Одна із тем такого брифінгу була присвячена використанню штучного інтелекту і кар'єрним перспективам. Його мета полягала в орієнтуванні першокурсників щодо їхньої майбутньої професійної підготовки.

На брифінгу представники різних спеціальностей прочитали лекції, присвячені питанням навчання та розвитку, які найбільше хвилюють першокурсників. Вони охоплювали теми щодо основних модулів програми підготовки студентів, характеристик та переваг спеціальностей, цілей навчання кожного курсу, вимог до професії та шляхів кар'єрного зростання в галузях штучного інтелекту, великих даних та хмарних обчислень. З урахуванням галузевих тенденцій лектори відзначили, що спеціальності, пов'язані зі штучним інтелектом, відкриті в коледжі, відповідають національній стратегії модернізації промисловості і цілям будівництва промислової групи провінції Хенань «7+28+N». Було акцентовано, що на сучасному етапі, коли цифрова економіка переживає бум, студенти мають широкі перспективи працевлаштування та можливості для кар'єрного зростання.

Брифінг відобразив стратегічний фокус провінції Хенань на реалізації плану дій «Штучний інтелект плюс» («AI+») та прискоренні інтеграції цифрової та реальної економік, що відображає освітній напрям коледжу. Наразі коледж спрямовує свою діяльність на реалізацію «П'яти золотих ініціатив» у професійній освіті («Золоті спеціальності», «Золота навчальна програма», «Золотий факультет», «Золоте навчання» та «Золоте працевлаштування»). Коледж прагне створити інтегровану систему освіти, яка поєднує спеціальності, що базуються на використанні штучного інтелекту;

навчальні програмами, що включають вивчення технологій штучного інтелекту; викладацький склад, залучений до викладання питань штучного інтелекту; практичне навчання, що імітує сценарії застосування штучного інтелекту; працевлаштування, пов'язане з індустрією штучного інтелекту. Метою зазначеної інтегрованої системи освіти є підготовка висококваліфікованих кадрів для ключових галузей провінції Хенань, таких як інтелектуальне виробництво, розумні міста та цифрове урядування, пов'язаних з їх трансформацією та модернізацією.

У межах спеціальності «Комп'ютерні технології» з метою професійного розвитку і кар'єрної адаптації студентів здійснюється їх заохочення до участі у конкурсах професійної майстерності та отримання відповідних сертифікатів про професійний рівень кваліфікації й сертифікатів рівня кваліфікації 1+X, які визнаються і високо цінуються підприємствами. Ці сертифікати можуть бути конвертовані в кредити, що не перевищують кількість відповідних кредитів певних професійних курсів. Співвідношення сертифікатів професійної кваліфікації з обов'язковим професійними курсами та їх кредитами наведено у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2.

Співвідношення сертифікатів професійної кваліфікації з обов'язковим професійними курсами та їх кредитами

Назва сертифіката професійної кваліфікації	Рівні сертифікатів професійної кваліфікації та конвертовані кредити		Обов'язкові професійні курси, які можна замінити сертифікатами про професійну кваліфікацію
	клас	Розраховані кредити	
Програміст	первинний	4	Основи програмування
Технік з обробки інформації	первинний	4	Інформаційні технології та штучний інтелект
Сертифікат професійного рівня навичок розробки програм на Python	проміжний	4	Сервіси обробки даних зі штучним інтелектом
Інженер з управління проектами системної інтеграції	проміжний	4	Програмна інженерія

Студенти, які беруть участь у конкурсах професійної майстерності та посідають третє місце або вище в національних конкурсах професійної майстерності коледжів, можуть обмінювати свої досягнення на 20 кредитів. Перемога на змаганнях з професійної майстерності на рівні провінції (перше – третє місце) може бути обміняна на 16 кредитів. У випадку командної участі у конкурсі кредити можуть отримати всі члени команди.

Велика увага у Піндіншанському політехнічному коледжі приділяється пропагуванню серед студентів успішного досвіду працевлаштування випускників коледжу, що було обрано четвертою організаційно-педагогічною умовою в нашому дослідженні.

Зокрема, 18 червня 2024 року в Піндіншанському політехнічному коледжі був проведений один із заходів, присвячених знайомству студентів з випускниками коледжу та прикладами їхнього успішного працевлаштування за фахом, досягнення ними значних успіхів у професійній діяльності, самореалізації та кар'єрного зростання. На цю зустріч були запрошені Го Сяогуан, нагороджений Національною медаллю праці, та Мен Фанцзюнь, який має медаль праці провінції Хенань (рис. 3.1).

Рис. 3.1. Зустріч студентів Піндіншанського політехнічного коледжу із його випускниками

Запрошені виступили з доповідями, поділившись своїм досвідом навчання в коледжі та власними історіями кар'єрного зростання. Вони закликали студентів не марнувати свого часу упродовж навчання, власними діями наслідувати приклад найкращих випускників, докладати зусиль для оволодіння професійною майстерністю.

Го Сяогуан розповів, що він був старанним у навчанні та наполегливим на роботі, завдяки чому за 26 років трудової діяльності він пройшов шлях від новачка до кваліфікованого техника та експерта, отримавши звання зразкового працівника провінції Хенань та Національну медаль праці. Він поділився досвідом та думками, заявивши: «Наполегливість – єдиний шлях до досягнення мрій».

Мен Фаньцзюнь, який зараз працює в компанії Pinggao Group Co., Ltd., повідомив, що за 20 років роботи брав участь у реалізації 112 інноваційних проєктів, отримав 26 нагород за досягнення в галузі інновацій, підписав 6 угод про наставництво та став наставником для 5 осіб, які отримали звання «Технічний експерт» провінції Хенань, а також однієї особи, яка отримала медаль праці провінції Хенань. Завдяки інноваціям, які він запровадив у компанії, що очолює, було завершено 19 проєктів з оптимізації та трансформації, що принесло загальну економічну вигоду в розмірі 43,617 мільйона юанів та забезпечило можливість навчання 6270 співробітників компанії.

Студенти були вражені життєвими історіями цих випускників коледжу та їхніми визначними досягненнями. У своїх виступах вони відзначили, що лише відданість своїй справі, прагнення до досконалості, наполеглива праця можуть привести до успіху, і зрозуміли, що коротких шляхів до нього немає.

Навіть випускники останніх років уже можуть бути прикладом для студентів. Зокрема, Шан Ліжуо, випускник 2022 року спеціальності «Комп'ютерні технології» заснував компанію Shanguye Intelligent Technology Henan Co., Ltd. та вже отримав низку престижних нагород – «Золоту нагороду» як видатний молодий лідер року в галузі інновацій на 8-й Глобальній

конференції з молодіжних інновацій та підприємництва, а також третій приз на фестивалі розробників iFLYTEK. Заснована ним компанія також отримала визнання як «Демонстраційний парк індустрії великих даних провінції Хенань» та «Мале та середнє підприємство національного рівня, що базується на технологіях».

Усі визначені організаційно-педагогічні умови були комплексно враховані в межах запровадженого авторського спецкурсу «Взаємодія зі штучним інтелектом» у освітній процес Піндіншанського політехнічного коледжу, у вивченні якого взяли участь студенти, які були переважно вихідцями із сільської місцевості. Перша умова передбачала співпрацю із підприємствами, які стали навчальними базами для формування і відпрацювання практичних умінь. У межах реалізації другої умови здійснювалось залучення кар'єрних консультантів, які разом з менторами і викладачами проводили консультації з окремих блоків спецкурсу, обговорювали зі студентами їхні кар'єрні прагнення і можливості. Третя умова реалізувалася за рахунок змісту запропонованого курсу, оскільки охоплювала відпрацювання цифрових умінь, що будуть необхідні для подальшої роботи у сільській місцевості студентам, які будуть повертатися додому. Це сприятиме відродженню їхніх рідних сіл. Пропагування позитивного досвіду успішних випускників як четверта умова відбувалася шляхом демонстрації успішності випускників, які старанно опановували не тільки основні курси, а й використовували додаткові можливості, наприклад, вивчення курсів на платформі провінції Хенань або запропонованого авторського курсу чи аналогічних курсів.

Крім того, додатковою можливістю для реалізації організаційно-педагогічних умов стало проведення дослідження в межах наукового проекту «Дослідження стратегій сприяння працевлаштуванню випускників професійних коледжів у контексті відродження сільських районів» (JYB2023178) (керівник Ван Хунмін), який належить до проектів зайнятості та підприємництва 2022 року для коледжів та університетів провінції Хенань.

3.2 Науковий проєкт щодо дослідження стратегій сприяння працевлаштуванню випускників професійних коледжів

Реалізація стратегії відродження сільських районів є вирішальною основою для побудови сучасної економічної системи Китаю. Важливу роль у ній відіграє професійна освіта орієнтована на практичну підготовку майбутніх фахівців та їхнє працевлаштування. Багато студентів із бідних сімей завдяки професійній освіті здобувають уміння, які допомагають їм подолати розірвати ланцюг передачі бідності між поколіннями. При цьому одне з ключових місць у стабілізації зайнятості належить професійним коледжам. В останні роки, зі збільшенням кількості випускників коледжів та змінами в ситуації соціального розвитку, збільшилася кількість випускників, які мають труднощі з працевлаштуванням, що актуалізувало необхідність підтримки зайнятості та надання цілеспрямованої системної допомоги.

Тому група авторів і виконавців проєкту «Дослідження стратегій сприяння працевлаштуванню випускників професійних коледжів у контексті відродження сільських районів» розробила методику допомоги у працевлаштуванні «Чотиривимірний цілісний процес навчання і працевлаштування» для випускників професійних коледжів, спрямованої на участь у реалізації стратегії відродження сільських районів Китаю. Вона передбачає підвищення ефективності формування професійних умінь, допомогу у працевлаштуванні студентів та активізацію їхньої мотивації. Цей підхід має суттєве практичне значення для закріплення досягнень у боротьбі з бідністю, запобігання поверненню до бідності та сприяння відродженню сільських районів (王, 2024; 张, 2024).

Спрямувавши свої зусилля на вирішення таких проблем, як недостатній рівень допомоги студентам, їхня низька внутрішня мотивація до пошуків роботи та слабкі навички працевлаштування, недосконалий механізм моніторингу зайнятості випускників, команда дослідників розробила пілотний проєкт, використовуючи кластер штучного інтелекту коледжу. Проєкт ґрунтується на технологіях великих даних та платформах нових медіа, і

поєднує процеси зарахування, навчання, розвитку студентів та їхнє працевлаштування.

Під час реалізації проєкту було проведено анкетування випускників коледжу, які закінчили навчання 1-3 роки тому, та студентів, які планують повернутися у сільську місцевість для працевлаштування. Це сприяло цілеспрямованості дослідження з урахуванням потреб випускників у особистому кар'єрному розвитку та вирішення проблеми відродження сільської місцевості.

У процесі анкетування було встановлено, що проблеми з працевлаштуванням мають переважно ті випускники коледжів, які походять з малозабезпечених сімей, або ті, хто стикається з труднощами у навчанні, має психологічні проблеми, кому бракує навичок, та особи з інвалідністю.

У коледжах до таких ключових категорій випускників, які мають проблеми з працевлаштуванням, входить досить велика кількість осіб. Проте їм зазвичай надають лише консультації з працевлаштування шляхом пропонування курсів консультування з працевлаштування. Така допомога не є систематичною та достатньою.

Керуючись концепцією «адресної допомоги у працевлаштуванні», дослідницька група запропонувала змінити традиційний підхід до допомоги у працевлаштуванні. У співпраці з компанією Hubei Meihe Yisi Education Technology Co., Ltd. та орієнтуючись на студентів, які опановують роботу зі штучним інтелектом, дослідницька група зосередилася на підвищенні ефективності допомоги у працевлаштуванні для ключових груп студентів.

З цією метою була розроблена модель «Чотиривимірною розумною освітою», що передбачає підбір абітурієнтів, навчання, управління розвитком студентів та їхнє працевлаштування, що є результатом спільної роботи коледжів та підприємств (Див. рис. 3.2). Завдяки застосуванню аналітики великих даних, вона використовує комбіновані технічні, технологічні, освітні та ресурсні переваги обох сторін, а також платформи штучного інтелекту для досягнення цілеспрямованої та інтелектуальної освіти протягом усього процесу.

Блок 4 (виміри розумної освіти). Цей блок описує життєвий цикл навчання:

- розумний підбір абітурієнтів (аналіз великих даних для цільового залучення абітурієнтів);
- розумне навчання (персоналізоване навчання та цілеспрямоване формування умінь);
- розумне управління розвитком студентів (стандартизоване управління та ведення записів про розвиток студента);
- розумне працевлаштування (професійне тестування, адресне керівництво та управління процесом працевлаштування).

Цикл зворотного зв'язку (дані про випускників повертаються на початок життєвого циклу навчання для коригування програм).

Блок 3 (шляхи реалізації):

- створення платформи (платформа співпраці між професійними коледжами та підприємствами, цифрова підтримка цільового навчання на робочому місці);
- оптимізація підтримки (удосконалення планів підготовки фахівців та навчання за дуальною освітою для досягнення необхідної якості);
- налагодження зв'язків (співвідношення цільових навчальних груп з виробничими процесами; створення групи спеціальностей, що інтегрують технології штучного інтелекту).

Блок 2 (принципи):

- орієнтація на розвиток підприємств;
- центральна роль особистісного та професійного зростання студента.

Блок 1 (мета):

- сприяння розвитку суспільства за рахунок підготовки компетентних фахівців.

З метою реалізації першого виміру розумної освіти, а саме розумного підбору абітурієнтів, коледж та підприємства спільно створили платформу для рекрутингу, розширюючи співпрацю до етапу рекрутингу. Плани рекрутингу

та спеціальності підготовки студентів розробляються на основі потреб компаній-партнерів та економічно слаборозвинених регіонів у вкрай необхідних фахівцях. Коледж та підприємства спільно формують команди з рекрутингу та реклами, а також спільно створюють «цільові навчальні групи». Під час процесу рекрутингу та реклами використовуються технології великих даних для своєчасного визначення ключових груп студентів. На основі характеристик студентів надається допомога в плануванні напряму їхнього розвитку та пропонується цільове просування. Інформація про перспективи розвитку, рівень заробітної плати, можливості кар'єрного зростання та гарантоване працевлаштування після зарахування до «цільових навчальних груп» доводиться до відома кандидатів та їхніх батьків, що детальніше розкриває потенціал професійних кластерів та залучає більше ключових груп студентів до подачі заявок.

Команда, яка була задіяна в інтелектуальному прийомі студентів, використовувала такі платформи, як Douyin, Kuaishou та Xiaohongshu, як канали виведення контенту, ретельно створюючи рекламні матеріали, щоб підкреслити переваги професійного кластера штучного інтелекту нашого коледжу та спеціальностей, пов'язаних із сільським господарством, а також переваги працевлаштування у співпраці між коледжем та підприємством «навчання на основі замовлень», привертаючи увагу великої кількості студентів із сільських або економічно слаборозвинених районів.

Використовуючи WeChat та QQ як канали трафіку, команда прийому спрямовувала трафік із загального домену у приватні спільноти, постійно популяризуючи коледж та пов'язані з ним переваги професійної підготовки, щоб залучити більше студентів до подання заявок на вступ. Протягом періоду подання заявок щодня проводились онлайн-трансляції у режимі «питання та відповіді», щоб надавати відповіді на запитання абітурієнтів та допомагати їм у поданні заявок, збільшуючи таким чином кількість вступників із сільської місцевості.

Однією із основних рушійних сил при виборі та опануванні професії є мотивація. Тому, щоб допомогти абітурієнтам обрати спеціальності, які їх цікавлять, коледж у співпраці з компаніями-партнерами розробив інтелектуальну платформу для вступу. Використовуючи технологію великих даних, ця платформа допомагає оперативно визначити інтереси, сильні сторони та сімейні обставини абітурієнтів, що дозволяє точно надавати інформацію про вступ та покращувати цілеспрямованість щодо вступу.

Реалізація другого виміру – розумного навчання, була спрямована на задоволення індивідуальних потреб студентів та стимулювання у них більшої ініціативності. З цією метою команда проекту, використовуючи переваги існуючих моделей навчання, створила персоналізовану модель навчання, яка зміцнює основу базових знань, удосконалює персоналізований цикл навчання, посилює комплексний цикл практики та інтегрує вісь розвитку здібностей.

Навчальний процес складається з персоналізованого навчання, що включає аудиторне навчання, персоналізоване тестування, інтегровану практику та постійне вдосконалення. Перед аудиторними заняттями студенти виконують завдання для самостійної роботи. Під час занять в аудиторії викладачі спочатку дають відповіді на питання, які виникли в процесі самостійної роботи, а потім ставлять завдання і заохочують студентів до пошуків їх самостійного вирішення. По завершенню занять студенти виконують персоналізовані тестові роботи для самоперевірки та розуміння свого рівня володіння знаннями.

Практична складова розумного навчання включає базові та розширені практичні завдання. Базові завдання спрямовані на зміцнення елементарних умінь студентів та розвивають їхні здібності до навчання, а розширені завдання формують комплексні уміння.

Коледж та підприємства спільно розробили платформу онлайн-освіти MOOC (Massive Open Online Courses) для розумного кампусу. Ця платформа є незалежно розробленим програмним продуктом, який засновано на таких концепціях, як мережеві ресурси, диверсифікована взаємодія, перевернутий

клас, автоматизоване оцінювання та інтелектуальні дані. Платформа складається з трьох частин: ПК-термінал, мобільний термінал та термінал управління. Залежно від сценаріїв застосування, її можна розділити на п'ять підплатформ: платформа навчання MOOC, платформа навчання в реальному часі, платформа онлайн-іспитів, інтелектуальна платформа аналізу навчання та платформа управління навчанням.

Третій вимір розумної освіти – розумне управління розвитком студентів, базується на великих даних, використовує переваги технології великих даних у зборі, зберіганні, аналізі та управлінні. Він передбачає глибокий аналіз соціальних даних, відстеження психологічного стану та поведінкових тенденцій студентських груп та окремих осіб у режимі реального часу, а також надання рекомендацій для науково-обґрунтованого, ефективного та персоналізованого управління розвитком студентів.

Враховуючи характеристики та потреби розвитку студентів, а також розуміючи вимоги до основних якостей та здібностей фахівців в ІТ-індустрії, було створено систему управління та навчання студентів. Зокрема, започатковано серію курсів з підвищення професійної кваліфікації та розвитку ментального здоров'я, таких як «Шлях розвитку кар'єри» та «Навчання здатностям до працевлаштування». Було проведено спеціалізоване навчання для студентів з навичок проходження співбесід, планування та професійного мислення, що формує цілісну систему навчання для підвищення конкурентоспроможності студентів у працевлаштуванні та розвитку кар'єри.

Четвертий вимір розумної освіти – розумне працевлаштування – охоплює весь процес розвитку студентів на основі чотириетапної моделі працевлаштування. Вона включає такі етапи: теоретичне навчання, професійну практичну підготовку, стажування на робочому місці та працевлаштування після закінчення навчання. Виходячи з потреб підприємств, на кожному етапі здійснюється навчання і вдосконалення підготовки студентів у чотирьох аспектах: якість, здатності, досвід та технології, сприяючи сталому розвитку. Зрештою, студенти можуть перейти від

стажування до працевлаштування та від працевлаштування до кар'єрного зростання, досягаючи рівня кваліфікованих фахівців з поєднанням особистої та соціальної цінності.

Виходячи з потреб у працевлаштуванні та враховуючи реалії соціального розвитку, а також для досягнення трьох основних цілей працевлаштування – стабільності, якості та репутації, у рамках проєкту в коледжі вдосконалили систему забезпечення зайнятості та робочий процес управління працевлаштуванням студентів. Цей процес триває з моменту зарахування студентів та до двох років після закінчення навчання, поділяючись на зазначені вище етапи. Етап теоретичного навчання передбачає постійне вдосконалення професійних умінь та особистісних якостей студентів. На етапі професійної практичної підготовки до працевлаштування студентів проводяться відповідні курси та консультування з планування кар'єри. Етап стажування на робочому місці спрямований на надання можливостей щодо різних моделей працевлаштування, мотивування студентів до активного пошуку роботи та допомогу їм у адаптації до професійного середовища, щоб стати кваліфікованими фахівцями та успішно пройти стажування. Етап працевлаштування студентів після закінчення навчання є завершальним у цьому процесі, але він продовжується довгостроковою системою відстеження їхнього працевлаштування, надаючи своєчасний зворотний зв'язок щодо професійної діяльності випускників, включаючи випробувальний термін та офіційне працевлаштування.

Для забезпечення реалізації четвертого виміру «розумного працевлаштування» були розроблені курси з працевлаштування, що відповідають реальним потребам студентів вищих професійних коледжів у стажуванні та працевлаштуванні, включаючи планування кар'єри, самопозиціонування на основі тенденцій, написання резюме, самопрезентацію та власні прагнення й очікування, навички проходження співбесіди, стратегії співбесіди та ознайомлення з місцями працевлаштування.

За результатами виконання проєкту був також розроблений посібник з питань стажування та працевлаштування, орієнтований на студентів професійних коледжів. Він охоплює найбільш поширені проблеми, що виникають під час стажування та працевлаштування, включаючи шаблони для написання резюме, підготовку до стажування та співбесід, заходи щодо стажування та працевлаштування, а також типові питання на співбесіді. Крім того, в ньому наведена класифікація посад для стажування та приклади співбесід відповідно до напрямів професійної підготовки студентів, що сприяє підвищенню ефективності їхнього працевлаштування.

За результатами виконання проєкту було опубліковано 3 статті з CN, 1 підручник. Сертифікат про завершення проєкту та його затвердження Департаментом освіти провінції Хенань наведено у Додатку В. Також було отримано понад 50 відзнак провінційного та вищого рівня в різних професійних конкурсах (Додаток Д). Загалом якість навчання та працевлаштування студентів значно покращилася.

3.3 Аналіз результатів експериментальної роботи

Експериментальна частина нашого дослідження слугувала отриманню емпіричного матеріалу щодо формування готовності сільської молоді до роботи у сільській місцевості в контексті реалізації стратегії її відродження та подолання бідності.

Сформованість готовності ми визначали за критеріями, описаними у попередньому розділі, а саме: мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діяльнісний, інформаційно-операційний. Показником мотиваційно-ціннісного критерію було бажання, яке виявили студенти після проведення експерименту повернутися у рідне село і працювати на благо його відродження. Оскільки знання і їх реалізацію на практиці важко розмежувати, доцільним у експерименті ми вважали вимірювати когнітивний і діяльнісний критерії комплексно на основі одного показника, а саме академічної самоефективності.

Інформаційно-операційний критерій вимірювався сформованістю цифрових умінь.

Діагностичними методами, які використовувалися у нашому дослідженні були: анкетування, опитування, тестування, спостереження. Для аналізу результатів діагностування ми визначили три рівні сформованості готовності сільської молоді до роботи у сільській місцевості: низький (незорієнтований), середній (усвідомлений), високий (спрямований).

Низький (незорієнтований) рівень – характеризується відсутністю чіткого розуміння перспектив працевлаштування у сільській місцевості. Такі студенти мають загальні уявлення щодо шляхів поліпшення свого добробуту та добробуту своєї сім'ї завдяки отриманню освіти у коледжі. Вони не виявляють інтересу до інноваційних технологій в аграрному виробництві та форм організації власного бізнесу в сільській місцевості, покладаючись в основному на традиційні підходи. Використання інформаційних технологій вбачають здебільшого у контексті пошуку та обміну інформацією.

Середній (усвідомлений) рівень – об'єднує категорію студентів, які розуміють взаємозв'язок між здобутою у коледжі освітою та майбутнім підвищення рівня добробуту. Вони наполегливо опановують майбутній фах, але не мають чітко усвідомленої стратегії побудови майбутньої кар'єри або започаткування власного бізнесу у сільській місцевості. Студенти цього рівня розуміють важливість інформаційних технологій у сучасному житті та професійній діяльності, але вивчають їх в обсязі та змісті, передбачених відповідною освітньою програмою.

Високий (спрямований) рівень – відзначається сформованістю чітких уявлень про високий потенціал працевлаштування у сільській місцевості щодо забезпечення належного фінансового стану та можливостей самореалізації. Вони розуміють, що необхідною умовою для цього є досягнення високого рівня професійної освіти, здобутої в коледжі за відповідною спеціальністю. Таким студентам притаманний інтерес до інновацій, підприємницької діяльності, цифрових технологій. Вони самостійно докладають зусиль до

здобуття додаткових знань та умінь, зокрема шляхом використання мережеских освітніх платформ, стажувань на підприємствах, участі у професійних конкурсах тощо. Студенти цього рівня будують стратегію своєї кар'єри та фінансового успіху у тісній взаємодії з консультантами.

На етапі експериментальної роботи під час нашого дослідження взяло участь 44 студенти Піндіншанського політехнічного коледжу спеціальності «Комп'ютерні науки» (Wang, 2025). Демографічні показники вибірки представлені в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3.

Демографічні показники вибірки (n=44)

Показники	%
Стать	100
Жінок	56,8
Чоловіків	43,2
Походження	100
Сільських	100
Міських	0
Розподіл за групами	100
Експериментальна	63,6
Контрольна	36,4

Виходячи з цілей експерименту, допустима похибка вибірки не перевищує $p=4,54$. Це означає, що поточна вибірка є репрезентативною для цілей нашого дослідження.

В експерименті також брали участь ментори та консультанти для конкретних блоків досліджень. До участі було запрошено десять викладачів комп'ютерних наук та дизайну. Ключовими вимогами до них була наявність педагогічного стажу не менше 5 років та згода на участь в експерименті.

Експериментальний етап дослідження передбачав інтеграція авторського спецкурсу «Взаємодія зі штучним інтелектом» для посилення професійної освіти сільської молоді під впливом глобалізації та цифровізації.

На цьому етапі дослідження виконувалися такі завдання:

1. Вимірювання вихідних рівнів мотивації, академічної самоефективності та цифрової компетентності.
2. Впровадження авторського спецкурсу, який передбачає взаємодію студентів зі штучним інтелектом, в освітній процес.
3. Вимірювання кінцевих рівнів мотивації, академічної самоефективності та цифрової компетентності за результатами формувального етапу експерименту.

З метою перевірки достовірності результатів педагогічного експерименту були сформульовані нульова (H_{01}) та альтернативна (H_{11}) гіпотези. Нульова гіпотеза полягає в тому, що зазначені вище показники не зміняться після впровадження курсу. Натомість альтернативна гіпотеза передбачає позитивні зміни цих показників у результаті запровадження курсу.

Під час експериментального етапу дослідження було реалізовано авторський проєкт розробки та впровадження спецкурсу, який передбачав використання алгоритмів штучного інтелекту у професійній підготовці студентів. Розробка курсу тривала три місяці і до неї були залучені викладачі коледжу, які спеціалізуються на комп'ютерних науках та дизайні.

Після розробки курсу було реалізовано його поетапне впровадження за наступними розділами:

1. Теоретичне вивчення основ штучного інтелекту (2 тижні). Засвоєння матеріалів, спрямованих на ознайомлення студентів з основними поняттями штучного інтелекту, включаючи машинне навчання, глибоке навчання та обробку зображень.
2. Ознайомлення з історією та трендами китайського штучного інтелекту (1 тиждень). Вивчення розвитку та досягнень штучного інтелекту в Китаї з особливим акцентом на відомі китайські компанії та проєкти.
3. Практичний тренінг зі штучного інтелекту в Китаї (2 тижні). Навчання використанню популярних китайських інструментів штучного інтелекту, таких як Baidu AI, Alibaba Cloud AI, WeChat AI SDK тощо. На цьому етапі

студенти досліджують практичний інтерфейс та функціональність штучного інтелекту.

4. Проектна робота: «Розпізнавання та сортування фотографій за зображеними об'єктами» (12 тижнів). Розробка студентами системи, яка використовує штучний інтелект для розпізнавання об'єктів на фотографіях та автоматичного сортування їх на основі ідентифікованих об'єктів за допомогою китайських інструментів штучного інтелекту. Проект виконувався парами і передбачав таку послідовність дій:

- завантаження набору фотографій, що містять різні об'єкти. Підготовка даних передбачає їх обробку та маркування. Студенти використовували 20 фотографій з різними об'єктами, зроблених власноруч;

- використання Baidu AI для розпізнавання об'єктів на фотографіях та отримання інформації про їх місцезнаходження;

- розробка локального репозитарію для зберігання авторських фотографій. Фотографії автоматично сортуються за категоріями, у відповідності до об'єктів, зображених на них.

- використання хмарного об'єктного сховища Alibaba для зберігання та управління фотографіями й даними, пов'язаними з розпізнаними об'єктами;

- розробка алгоритму, який автоматично сортує фотографії на основі розпізнаних об'єктів;

- оптимізація продуктивності алгоритму та тестування його на нових зображеннях з різними об'єктами.

Протягом усього дослідження ментори співпрацювали зі студентами. Серед цих менторів був автор дослідження та п'ять викладачів, які долучилися до розробки курсу. Під час практичного етапу студенти отримували консультації один раз на тиждень.

Дослідження мотивації учасників експерименту було проведено з використанням «Опитувальника мотивованих стратегій навчання» (Motivated Strategies for Learning Questionnaire (MSLQ)) (Bin Dayel, 2018). MSLQ має два розділи: розділ мотивації і розділ стратегій навчання. У нашому дослідженні

було використано розділ мотивації, який містить анкету, що складається з 31 пункту. Студенти надавали відповіді за п'ятибальною шкалою Лайкерта від 1 (повністю не згоден) до 5 (повністю згоден). Рівень мотивації студентів визначався шляхом підсумовування кількості пунктів. Вони могли максимально набрати 155 балів, а мінімально – 31.

Для вивчення динаміки академічної самоефективності студентів було використано загальну академічну шкалу самоефективності (Nielsen et al., 2018). З цією метою ми застосували п'ятибальну шкалу Лайкерта з діапазоном від 1 (повністю не згоден) до 5 (повністю згоден). За результатами анкетування мінімально можна було отримати 5 балів, а максимально – 25.

Для вимірювання динаміки розвитку цифрової компетентності було використано шкалу оцінювання DigComp 2.0 з 23 пунктів, розділену на п'ять підшкал: інформаційна грамотність, створення цифрового контенту, комунікація та співпраця, безпека та вирішення проблем (Vuorikari et al., 2016). Розвиток цифрової компетентності оцінювався за трибальною шкалою Лайкерта (від 1 до 3). Субшкали слугували для оцінювання різних складників компетентності, таких як інформаційна грамотність, створення цифрового контенту, комунікація та співпраця, безпека та вирішення проблем. Респонденти могли максимально набрати 69 балів, тоді як мінімальний рівень становив 23 бали (Plić Semiz & Ćutović, 2022).

Реалізація авторського курсу показала позитивну динаміку розвитку складників готовності сільської молоді до роботи у сільській місцевості, що відображено у таблицях 3.4 - 3.9.

Зокрема, підвищилися показники сформованості мотивації студентів до роботи у сільській місцевості, про що свідчить статистично значуща різниця між їх вхідними та кінцевими значеннями, отримана на основі аналізу даних засобами функцій пакету Data Analysis в MS Excel (табл. 3.4).

Між показниками сформованості мотивації на початку та наприкінці експерименту спостерігається значуща різниця. Це свідчить про ефективність заходів проведених під час експериментальної роботи.

Таблиця 3.4.

Двовибірковий F-тест для дисперсії (мотивація)

	На початку експерименту	Наприкінці експерименту
Mean	61,70454545	134,6363636
Variance	187,980444	63,86469345
Observations	44	44
df	43	43
F	2,943417307	
P(F<=f) one-tail	0,000291607	
F Critical one-tail	1,660743744	

Підтвердженням цьому є те, що значення F-статистичного є більшим, ніж значення F-критичного.

Крім того, провівши аналіз даних засобами функції ANOVA в MS Excel, отримали додаткове підтвердження щодо позитивної динаміки формування мотивації студентів, результати якого представлено в таблиці 3.5.

Таблиця 3.5

Однофакторний тест ANOVA (мотивація)

<i>Source of Variation</i>	<i>SS</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>P-value</i>	<i>F crit</i>
Between Groups	117019,1023	1	117019,1	929,2941	7,12E-48	3,951882
Within Groups	10829,34091	86	125,9226			
Total	127848,4432	87				

За результатами проведення експериментального дослідження спостерігається також статистична різниця і в контексті аналізу академічної самоефективності (табл. 3.6).

Між показниками сформованості мотивації на початку та наприкінці експерименту спостерігається значуща різниця. Це свідчить про ефективність заходів проведених під час експериментальної роботи. Суттєва різниця між показниками свідчить про позитивний вплив проведеної експериментальної

роботи на академічну самоєфективність. Це підтверджується тим, що F-статистичний є більшим, ніж F-критичний.

Таблиця 3.6.

Двовибірковий F-тест для дисперсії (академічна самоєфективність)

	На початку експерименту	Наприкінці експерименту
Mean	11.61363636	23.11363636
Variance	16.38213531	6.103065539
Observations	44	44
df	43	43
F	2.684246991	
P(F<=f) one-tail	0.000797037	
F Critical one-tail	1.660743744	

Показники, які додатково підтверджують позитивну динаміку академічної самоєфективності були отримані в ході аналізу ANOVA, результати якого представлено в таблиці 3.7.

Таблиця 3.7

Однофакторний тест ANOVA (академічна самоєфективність)

<i>Source of Variation</i>	<i>SS</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>P-value</i>	<i>F crit</i>
Between Groups	2909.5	1	2909.5	258.79244	1.1549E-27	3.95188241
Within Groups	966.863636	86	11.2426004			
Total	3876.36364	87				

Аналіз результатів експерименту засвідчив також статистичну різницю між показниками сформованості цифрової компетентності на початку експерименту та по його закінченню (табл. 3.8).

Виходячи з цих результатів, видно, що середній бал зріс з 31,61 до 50,95. Значення F-статистичного перевищує значення F-критичного. Це може свідчити про статистично значущі відмінності між середніми значеннями на початку експерименту і наприкінці експерименту.

Таблиця 3.8.

Двовибірковий F-тест для дисперсії (цифрова компетентність)

	На початку експерименту	Наприкінці експерименту
Mean	31.61363636	50.95454545
Variance	98.89376321	138.97463
Observations	44	44
df	43	43
F	0.711595801	
P(F<=f) one-tail	0.134263721	
F Critical one-tail	0.602139857	

Іншими словами, можна стверджувати, що цифрова компетентність студентів значно покращилися після вивчення авторського спецкурсу.

Крім того, статистична значущість різниці підтверджується результатами дисперсійного аналізу (табл. 3.9).

Таблиця 3.9

Однофакторний тест ANOVA (цифрова компетентність)

<i>Source of Variation</i>	<i>SS</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>P-value</i>	<i>F crit</i>
Between Groups	8229.55682	1	8229.55682	69.1942019	1.1986E-12	3.95188241
Within Groups	10228.3409	86	118.934197			
Total	18457.8977	87				

Отримані результати підтвердили суттєву різницю між показниками, які студенти демонстрували до та після проведення формувального етапу експерименту. Найкраща динаміка результатів продемонстрована за підшкалами інформаційної грамотності, комунікації та співпраці. При цьому найменше зростання показників спостерігається за підшкалами безпеки та вирішення проблем.

Таким чином, отримані результати експериментальної роботи свідчать про позитивний вплив авторського проєкту розробки та впровадження спецкурсу «Взаємодія зі штучним інтелектом» на мотивацію, академічну самоефективність і цифрову компетентність, які є складниками готовності

сільської молоді до роботи у сільській місцевості в контексті реалізації стратегії її відродження та подолання бідності. Отже, ці результати слугують підставою для відхилення нульової гіпотези, що підтверджує вплив незалежної змінної (спецкурсу) на залежні змінні.

Оскільки наведені вище методики, які застосовувалися для визначення рівня сформованості компонентів готовності до роботи у сільській місцевості, мали різні шкали для їх кількісної оцінки, співставити ці показники без відповідної математичної обробки було неможливо. Тому для визначення узагальненого рівня готовності спочатку здійснили нормування суми балів, набраної кожним студентом за окремими показниками, на шкалу від 0 до 1. Для проведення нормування була застосована базова математична операція лінійної трансформації, яка базується на методі Min-Max нормування і яку описує така функція:

$$y(x) = \frac{x - x_{\min}}{x_{\max} - x_{\min}}, \quad (3.1)$$

де x – сума набраних балів за окремим компонентом;

x_{\min} – мінімальне значення відповідної шкали;

x_{\max} – максимальне значення відповідної шкали,

на основі якої отримані за трьома різними методиками бальні оцінки були приведені до одного масштабу. Обчислені за цією функцією значення показників сформованості кожного компонента дозволили їх порівняти на основі принципу єдності вимірювань і визначити узагальнений рівень готовності за шкалою, де низький рівень складає від 0 до 0,33 балів, середній – від 0,34 до 0,66 балів і високий від 0,67 до 1,0 балу.

Кінцевим результатом педагогічного експерименту є сформованість готовності до роботи у сільській місцевості в контексті реалізації стратегії її відродження та подолання бідності. Динаміка рівнів цієї готовності у студентів експериментальної та контрольної груп наведена в таблиці 3.10. та на рисунку 3.3.

Таблиця 3.10

Динаміка рівнів сформованості готовності до роботи у сільській місцевості

Рівні	Контрольна група		Експериментальна група	
	На початку експерименту, %	Наприкінці експерименту, %	На початку експерименту, %	Наприкінці експерименту, %
Низький (незорієнтований)	75,0	62,5	75,0	17,9
Середній (усвідомлений)	25,0	31,2	21,4	67,8
Високий (спрямований)	0,0	6,3	3,6	14,3

Результати свідчать про ефективність визначених організаційно-педагогічних умов та розробленої структурно-функціональної моделі процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах КНР.

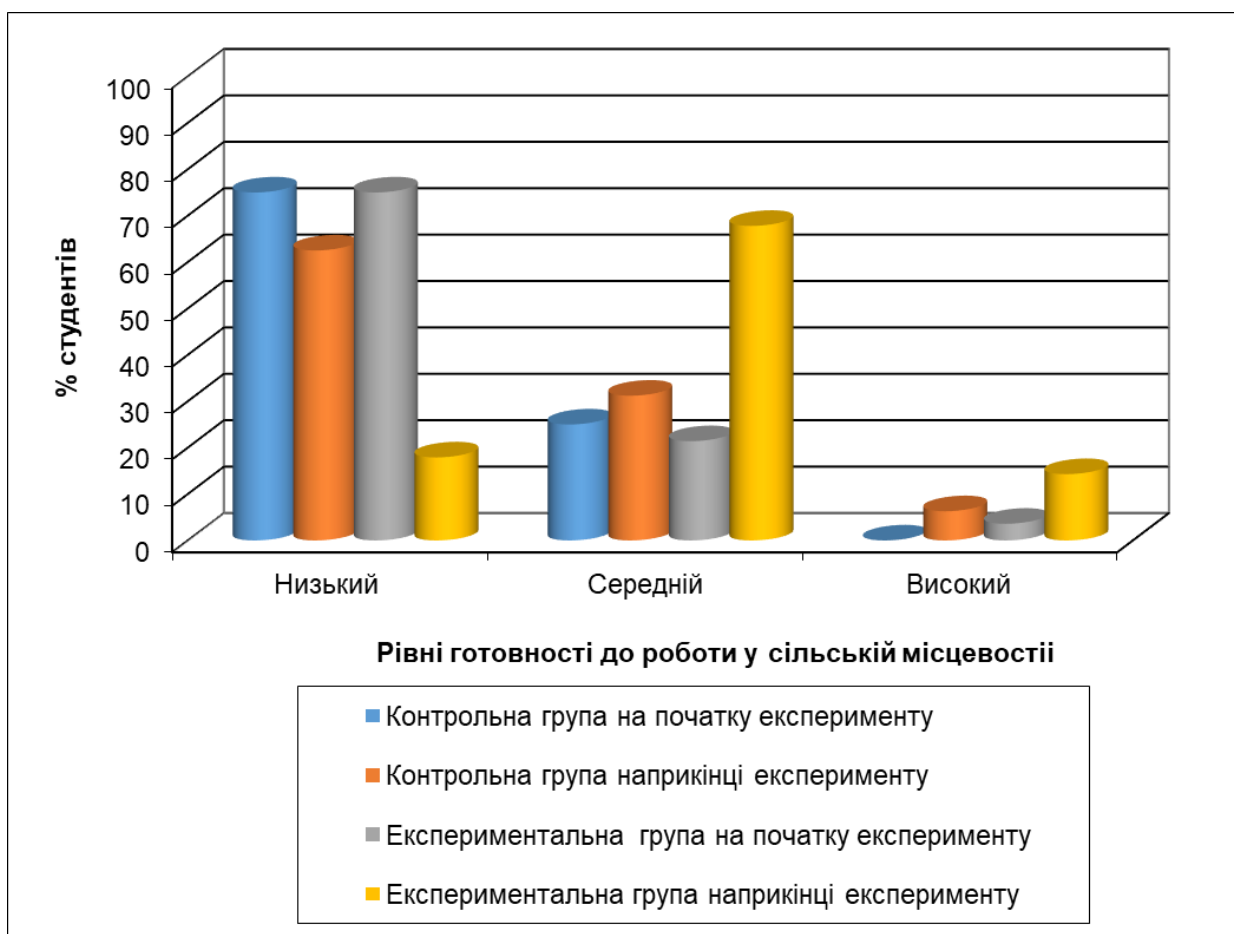

Рис 3.3. Динаміка рівнів сформованості готовності до роботи у сільській місцевості

Висновки до третього розділу

Під час проведення експерименту у Піндіншанському політехнічному коледжі було здійснено перевірку ефективності визначених організаційно-педагогічних умов, які сприяють професійній підготовці сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності (організація співпраці ключових соціальних суб'єктів для мотивування сільської молоді до здобуття професійної освіти, актуальної для відродження сільських регіонів; розвиток системи консультування та посилення ролі консультантів у коледжах з метою надання допомоги студентам у плануванні кар'єри та успішному працевлаштуванні; підвищення цифрової компетентності студентів для застосування цифрових технологій у процесі майбутньої професійної діяльності; пропагування серед студентів успішного досвіду працевлаштування випускників коледжів у сільській місцевості відповідно до отриманої спеціальності та кваліфікації з високим рівнем доходів та кар'єрними досягненнями).

Перша умова реалізувалась у активній співпраці коледжу з соціальними суб'єктами, які мають вагомий вплив на формування кадрової політики в регіоні, що може стати мотивуючим фактором для сільської молоді щодо здобуття освіти, яка сприятиме відродженню сільських територій та подолання бідності. Ключовою ініціативою коледжу для розширення можливостей стажування та працевлаштування студентів стало створення Регіонального альянсу стажування та працевлаштування. Цей альянс ефективно інтегрує освітні ресурси коледжу з виробничими ресурсами підприємств, будуючи «міст» між підготовкою фахівців та потребами у працевлаштуванні.

У контексті реалізації другої умови у коледжі була розроблена система консультування студентів щодо питань планування кар'єри та працевлаштування, зокрема вихідців із сільської місцевості. Зокрема до навчальних планів підготовки фахівців в коледжі були запроваджені

спеціалізовані дисципліни «Розвиток кар'єри та консультування з працевлаштування» та «Освіта в галузі інновацій та підприємництва».

Третя організаційно-педагогічна умова передбачала обрання в якості стратегічного напрямку інформаційно-орієнтованого навчання. При цьому підвищення цифрової компетентності студентів здійснюється не лише в аудиторіях коледжу, а й на позакампусних навчальних базах. Зокрема, впроваджується модель професійного навчання «3+1+2», що означає поглиблену співпрацю з підприємствами щодо професійного розвитку і практики студентів, стажування викладачів, проведення конкурсів професійної майстерності тощо. Крім того, для підвищення цифрової компетентності студентів важливою є наявність можливості додаткового опанування ними поза межами навчального плану відповідних курсів на платформі Центру онлайн-курсів провінції Хенань.

Велика увага у Піндіншанському політехнічному коледжі приділялась пропагуванню серед студентів успішного досвіду працевлаштування випускників коледжу, що було обрано четвертою організаційно-педагогічною умовою. У цьому контексті була проведена низка зустрічей із випускниками коледжу різних років, які досягли значних кар'єрних успіхів, заснували власні компанії, отримали нагороди на рівні провінції та держави.

В рамках наукового проекту «Дослідження стратегій сприяння працевлаштуванню випускників професійних коледжів у контексті відродження сільських районів» була розроблена методика допомоги у працевлаштуванні «Чотиривимірний цілісний процес навчання і працевлаштування» для випускників професійних коледжів, спрямована на участь у реалізації стратегії відродження сільських районів Китаю. Вона передбачає підвищення ефективності формування професійних умінь, допомогу у працевлаштуванні студентів, активізацію їхньої мотивації та має суттєве практичне значення для закріплення досягнень у боротьбі з бідністю.

На основі концепції «адресної допомоги у працевлаштуванні» було запропоновано змінити традиційний підхід до допомоги у працевлаштуванні

та розроблено модель «Чотиривимірна розумна освіта», яка передбачає підбір абітурієнтів, навчання й управління розвитком студентів та їхнє працевлаштування, що є результатом спільної роботи коледжів і підприємств.

Результати педагогічного експерименту показали позитивну динаміку сформованості готовності сільської молоді до роботи у сільській місцевості в контексті реалізації стратегії її відродження та подолання бідності. Зокрема, якщо на початку педагогічного експерименту низький рівень готовності було констатовано у 75% студентів контрольної і експериментальної груп, то наприкінці експерименту він становив 62,5% у контрольній і 17,9% в експериментальній групі. Натомість, відсоток студентів з середнім рівнем зріс у контрольній групі незначною мірою (з 25% до 31,2%), а в експериментальній групі досить суттєво (з 21,4 % до 67,8%). Водночас, значення високого рівня змінилося з 0% до 6,3% у контрольній групі та з 3,6% до 14,3% в експериментальній групі. Такі результати свідчать про ефективність визначених організаційно-педагогічних умов та наявність потенціалу для подальших наукових пошуків.

Список використаних джерел до третього розділу

Bin Dayel S, Al Diab A, Abdelaziz A, Farghaly A, Al Ansari A. (2018). Validity of the motivated strategies for learning questionnaire in Saudi Arabia. *Int J Med Educ.* 2018 Nov 30;9:309-315. doi: 10.5116/ijme.5bec.81cf. PMID: 30504525.

Ilić Semiz, M., & Čutović, M. (2022). Self-assessment of student digital competences in Serbia. In D. Bjekić, N. Mitrović (Eds.), *Proceedings TIE 2022 9th International Scientific Conference Technics and Informatics in Education* (pp. 32-39). Čačak: University of Kragujevac. <http://dx.doi.org/10.46793/TIE22.032S>.

Hassan, S. T., Batool, B., Zhu, B., & Khan, I. (2022). Environmental complexity of globalization, education, and income inequalities: New insights of energy poverty. *Journal of Cleaner Production*, 340, 130735. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2022.130735>

Henan Province Online Course Center. (2025). <https://henan.icourses.cn/>

Howley, C. B., Clifton, J., & Howley, A. (2018). Corporatizing rural education: Neoliberal globalization and reaction in the United States. *Journal of Research in Rural Education*, 33(6), 1-11. <https://doi.org/10.18113/P8JRRE3306>.

Nachtigal, P. M. (2019). *Rural education: In search of a better way*. New York: Routledge.

Nielsen, T., Dammeyer, J., Vang, M. L., & Makransky, G. (2018). Gender fairness in self-efficacy? A Rasch-based validity study of the General Academic Self-efficacy scale (GASE). *Scandinavian Journal of Educational Research*, 62(5), 664-681. <https://doi.org/10.1080/00313831.2017.1306796>.

Nordholm, D., Nihlfors, E., & Arnqvist, A. (2022). Perceptions on the local school and further education: A rural school leader's perspective. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 66(1), 150-162. <https://doi.org/10.1080/00313831.2020.1865447>.

Solstad, K. J., & Karlberg-Granlund, G. (2020). Rural education in a globalized world. In C.

Vuorikari, R., Punie, Y., Gomez, S. C., & Van Den Brande, G. (2016). *DigComp 2.0: The digital competence framework for citizens. Update phase 1: The conceptual reference model (No. JRC101254)*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Wang, H. (2025). Experience of AI-Based Digital Intervention in Professional Education in Rural China: Digital Competencies and Academic Self-Efficacy. *European Journal of Education*, 2025; 60:e70031.

Xuexi Qiangguo. (2025). Pingdingshan Industrial Vocational Technical College Holds Establishment Ceremony for the Pearl River Delta Regional Internship and Employment Alliance. <https://www.pzxy.edu.cn/info/1106/15858.htm>

王鸿铭. (2024). 乡村振兴背景下“工匠精神”融入高职学生教育路径的有效性分析. *教育科学*.09.2024. 5-9.

张麦玲, 王鸿铭 (2024). 现代学徒制模式下高职学生就业能力培养问题探析. *新教育时代*. 07.2024. 196-198.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити такі висновки.

1. На основі розгляду праць китайських і зарубіжних дослідників здійснено аналіз розробленості проблеми дослідження з метою з'ясування потенціалу професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності. Встановлено, що одним із головних чинників, який суттєво впливає на наявність бідності в загальному розумінні є відсутність у частини населення, що проживає переважно у віддалених або сільських районах, доступу до якісної освіти. Важливу роль у боротьбі з бідністю відіграє професійна освіта, посилена увага до якої задекларована у низці документів державного рівня, зокрема у законі «Vocational Education Law of the People's Republic of China» (Закон про професійну освіту Китайської Народної Республіки). Особлива увага в ньому приділяється підтримці професійної освіти в сільській місцевості, поверненню приватного підприємництва, сприянню працевлаштуванню, а також підготовці кадрів для відродження села. Коледжі Китаю надають сільській молоді можливість отримати освіту, концентруючись на розвитку професійних здібностей. Після завершення навчання фахівці мають кращі шанси щодо працевлаштування, а відтак зайнятість стає дієвим засобом для того, щоб позбутися бідності. Завдяки цій особливості професійна освіта стала певною гарантією для бідних груп населення Китаю.

2. Визначено і теоретично обґрунтовано комплекс організаційно-педагогічних умов, спрямованих на забезпечення професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності. До них віднесено: організація співпраці ключових соціальних суб'єктів для мотивування сільської молоді до здобуття професійної освіти, актуальної для відродження сільських регіонів; розвиток системи консультування та посилення ролі консультантів у коледжах з метою надання допомоги студентам у плануванні кар'єри та успішному працевлаштуванні; підвищення цифрової компетентності студентів для

застосування цифрових технологій у процесі майбутньої професійної діяльності; пропагування серед студентів успішного досвіду працевлаштування випускників коледжів у сільській місцевості відповідно до отриманої спеціальності та кваліфікації з високим рівнем доходів та кар'єрними досягненнями.

3. Розроблено структурно-функціональну модель процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності. Модель включає п'ять основних блоків: цільовий, стратегічно-нормативний, методологічний, операційно-діагностичний та результативний. Зазначені блоки моделі унаочнюють логіку процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності. У цільовому блоці моделі представлено мету, якою є підготовка сільської молоді до роботи у сільській місцевості в контексті реалізації стратегії її відродження та подолання бідності. Стратегічно-нормативний блок забезпечує узгодженість процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності з національними законами, законодавчими актами, концепціями, програмами та планами. Методологічний блок моделі охоплює підходи та принципи, на яких базується підготовка студентів у коледжах до роботи в сільській місцевості. В основу розробки моделі були покладені системний, компетентнісний, діяльнісний та культурологічний підходи до організації педагогічних процесів, які у своїй сукупності складають методологічне підґрунтя формування готовності випускників коледжів до роботи у сільській місцевості в контексті реалізації стратегії її відродження та подолання бідності. Операційно-діагностичний блок моделі відображає етапи формування готовності студентів до роботи у сільській місцевості в контексті реалізації стратегії її відродження та подолання бідності й діагностичні характеристики його результату. Згідно з моделлю процес формування здійснюється на чотирьох етапах, а саме: вступ на навчання, загальна підготовка, професійна

підготовка, працевлаштування. Діагностування сформованості готовності студентів до роботи у сільській місцевості в контексті реалізації стратегії її відродження та подолання бідності здійснювалась за визначеними критеріями, а саме: мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діяльнісний, інформаційно-операційний. У результативному блоці моделі сконцентровано складові готовності до роботи у сільській місцевості в контексті реалізації стратегії її відродження та подолання бідності як результат процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах КНР. Такими складовими є: мотивація роботи в селі, цифрова компетентність, професійна підготовка.

4. Експериментально перевірено комплекс організаційно-педагогічних умов і структурно-функціональну модель процесу професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності. Перша умова передбачала співпрацю коледжу з соціальними суб'єктами, які мають вагомий вплив на формування кадрової політики в регіоні, що може стати мотивуючим фактором для сільської молоді щодо здобуття освіти, яка сприятиме відродженню сільських територій та подолання бідності. У межах реалізації другої умови до навчальних планів підготовки фахівців в коледжі були запроваджені спеціалізовані дисципліни «Розвиток кар'єри та консультування з працевлаштування» та «Освіта в галузі інновацій та підприємництва», а також здійснювалось залучення кар'єрних консультантів, які разом з менторами і викладачами проводили консультації та обговорювали зі студентами їхні кар'єрні прагнення і можливості. Третя умова передбачала обрання в якості стратегічного напрямку інформаційно-орієнтованого навчання. При цьому підвищення цифрової компетентності студентів здійснюється не лише в аудиторіях коледжу, а й на позакампусних навчальних базах, а також шляхом додаткового опанування ними поза межами навчального плану відповідних курсів на платформі Центру онлайн-курсів провінції Хенань. Пропагування позитивного досвіду успішних випускників як четверта умова відбувалась шляхом проведення низки зустрічей із випускниками коледжу різних років, які досягли значних кар'єрних успіхів,

заснували власні компанії, отримали нагороди на рівні провінції та держави. Усі визначені організаційно-педагогічні умови були також комплексно враховані в межах запровадженого авторського спецкурсу «Взаємодія зі штучним інтелектом» у освітній процес Піндіншанського політехнічного коледжу, у вивченні якого взяли участь студенти, які були переважно вихідцями із сільської місцевості.

В рамках наукового проєкту «Дослідження стратегій сприяння працевлаштуванню випускників професійних коледжів у контексті відродження сільських районів» була розроблена методика допомоги у працевлаштуванні «Чотиривимірний цілісний процес навчання і працевлаштування» для випускників професійних коледжів, спрямована на участь у реалізації стратегії відродження сільських районів Китаю. Вона передбачає підвищення ефективності формування професійних умінь, допомогу у працевлаштуванні студентів, активізацію їхньої мотивації та має суттєве практичне значення для закріплення досягнень у боротьбі з бідністю.

Результати педагогічного експерименту показали позитивну динаміку сформованості готовності сільської молоді до роботи у сільській місцевості в контексті реалізації стратегії її відродження та подолання бідності. Зокрема, якщо на початку педагогічного експерименту низький рівень готовності було констатовано у 75% студентів контрольної і експериментальної груп, то наприкінці експерименту він становив 62,5% у контрольній і 17,9% в експериментальній групі. Натомість, відсоток студентів з середнім рівнем зріс у контрольній групі незначною мірою (з 25% до 31,2%), а в експериментальній групі досить суттєво (з 21,4 % до 67,8%). Водночас, значення високого рівня змінилося з 0% до 6,3% у контрольній групі та з 3,6% до 14,3% в експериментальній групі. Такі результати свідчать про ефективність визначених організаційно-педагогічних умов та наявність потенціалу для подальших наукових пошуків.

Перспективи подальшого дослідження пов'язані з вивченням питань формування у студентів коледжів низки компетентностей і якостей, важливих

для успішного працевлаштування і професійної діяльності в сільських регіонах для їх відродження і розвитку. Зокрема, це: підприємництво; організаційні, управлінські й комунікативні уміння; ініціативність.

ДОДАТКИ

Додаток А

**Стаття у закордонному виданні,
проіндексованому у базах даних Scopus та/або Web of Science Core
Collection**

1. Hongming Wang. Experience of AI-Based Digital Intervention in Professional Education in Rural China: Digital Competencies and Academic Self-Efficacy. *European Journal of Education*. 2025. Vol. 60. e70031.

Статті у наукових виданнях,

включених до Переліку наукових фахових видань України

2. Тарасенко Р., Амеліна С., **Хунмін Ван**. Система професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки. *Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія*. 2023. № 14(4). С. 127–133. *(Ван Хунміном охарактеризовано державні стратегії і програми для усунення нерівності між доступом до освіти випускників міських і сільських шкіл. Тарасенком Р. проведено аналіз ролі політехнічних коледжів у системі професійної освіти. Амеліною С. визначено провідні тенденції щодо переорієнтації молоді з академічної на професійну освіту).*

3. Ван Хунмін. Політехнічні коледжі в системі професійної освіти Китайської Народної Республіки. *Мистецька освіта та розвиток творчої особистості*. 2024. № 4. С. 123–126.

4. Amelina S.M., Tarasenko R.O., **Wang H.** Integration of the latest methods based on scaffolding technology in the process of developing translators' soft skills. *Alfred Nobel University Journal of Pedagogy and Psychology*. 2025. № 29. P. 87–96. *(Wang Hongming виокремлено на основі аналізу вимог роботодавців і з врахуванням стрімкого розвитку інформаційних технологій soft skills, важливі для професійної діяльності (ініціативність, лідерство, комунікативні навички, здатність до роботи в команді, тайм-менеджмент та емоційний інтелект). Amelina S. встановлено аспекти формування soft skills на етапах реалізації навчальних проєктів, які вимагають максимальної*

підтримки викладача (ініціативність і робота в команді). Tarasenko R. проведено експериментальне дослідження щодо формування визначених soft skills шляхом застосування технології скаффолдингу у поєднанні із методом проєктів та методом моделювання).

Статті у наукових виданнях інших держав

5. 王鸿铭. 乡村振兴背景下“工匠精神”融入高职学生教育路径的有效性分析. 教育科学. 09.2024. 5–9.

6. 张麦玲, 王鸿铭. 现代学徒制模式下高职学生就业能力培养问题探. 新教育时代. 07.2024. 196–198. (Wang Hongming розроблено пропозиції та рекомендації щодо покращення підготовки студентів до працевлаштування, включаючи посилення практичного навчання, розвиток професійних навичок та зміцнення співпраці між коледжем та підприємством. Zhang Mailing проаналізовано поточний стан та проблеми підготовки студентів політехнічних коледжів до працевлаштування).

Тези наукових доповідей

7. Hongming Wang. Vocational Training Programs Among Marginalized Youth in Southeast Asia. International Symposium on International Education, Technology and Management Development 2023 (ISIETM 2023), 17–19 May, West Covina, California, 2023. P. 540–556.

8. Hongming Wang. International Aid and Cooperation for Post-War Higher Education in Ukraine. Сучасні гуманітарні дослідження молодих науковців у глобалізаційному світі: виклики, інновації, безпека: Міжнародна очно-дистанційна науково-практична конференція молодих вчених, м. Київ, 6–7 листопада 2023 року: тези доповіді. Київ, 2023. Ч. 2. С. 41–45.

9. Ван Хунмін. Дослідження та практика професійної підготовки сільської молоді в коледжах китайської народної республіки як складника стратегії подолання бідності. Економіка, менеджмент та соціальні науки (глобальний сценарій): Міжнародна дистанційна наукова конференція, м. Київ, 2 жовтня 2024 року: тези доповіді. Київ, 2024. С. 18–21.

10. Ван Хунмін. Традиції й новації у освітньому процесі китайських політехнічних коледжів. Сучасні соціокультурні трансформації: медіа, мова, комунікація: II Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 03 квітня 2025 року: тези доповіді. Київ, 2025. С. 131–132.

Додаток Б

Довідки про впровадження результатів дослідження

УКРАЇНА

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«БОЯРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»

08154, Київська область, м. Боярка, вул. Сільгостехнікум, 30 тел/факс (код 044) 401-64-01; E-mail: bkeipr@ukr.net, Код ЄДРПОУ 33295449

20.01.2026 № 7

ДОВІДКА

про впровадження результатів дисертаційного дослідження
аспіранта Вана Хунміна за темою«Дослідження та практика професійної підготовки сільської молоді в коледжах
Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності»

Науково-методичні розробки й результати дисертаційного дослідження Вана Хунміна за темою «Дослідження та практика професійної підготовки сільської молоді в коледжах Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності» було впроваджено у освітній процес підготовки майбутніх фахівців зі спеціальностей F3 Комп'ютерні науки і F7 Комп'ютерна інженерія, за якими здійснюється підготовка фахових молодших бакалаврів у Боярському фаховому коледжі Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Зокрема, аспірант Ван Хунмін представив пропозиції щодо використання штучного інтелекту під час вивчення окремих дисциплін навчального плану, якими потрібно оволодіти майбутнім бакалаврам на різних етапах підготовки, що сприятиме підвищенню рівня їхньої готовності до професійної діяльності, особливо у сільській місцевості. На основі представлених аспірантом розробок було впроваджено методичну розробку для самостійної роботи студентів, а також комплекс тестів для визначення рівня їхньої інформаційної компетентності. Результати, отримані завдяки упровадженню методичних розробок і пропозицій аспіранта, сприяли підвищенню ефективності професійної підготовки майбутніх бакалаврів з комп'ютерних наук і комп'ютерної інженерії.

Довідка видана для представлення у разову спеціалізовану вчену раду за місцем захисту дисертації.

Директор відокремленого структурного
підрозділу «Боярський фаховий коледж НУБІП
України»

Сергій КРОПИВКО

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»
(ІРПІНСЬКИЙ ФК НУБІП УКРАЇНИ)**

вул. Драча Івана, 9, м. Ірпінь, Бучанський район, Київська область, 08205, тел. (04597) 62003
e-mail: iek nubip@nubip.edu.ua, web: iek.irpin.com
Код ЄДРПОУ 33295386

19.01.2026 № 10
на № _____ від _____

ДОВІДКА

**про впровадження результатів дослідження аспіранта Хуміна ВАНА на тему
«Дослідження та практика професійної підготовки сільської молоді в коледжах
Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності»**

Основні наукові положення дисертаційної роботи Хуміна Вана та розроблені ним науково-методичні матеріали впроваджувались у освітній процес коледжу протягом 2024-2025рр.

Під час проведення занять зі здобувачами, які навчаються за спеціальностями «Комп'ютерна інженерія» та «Інженерія програмного забезпечення», були використані матеріали дисертаційного дослідження Хуміна Вана, в яких увага акцентувалась на врахуванні відмінностей у інтересах і здатностях майбутніх фахівців, а також потреб регіонального ринку праці. Виходячи з цього, аспірант пропонує факультативний авторський курс, пов'язаний із вивченням штучного інтелекту та можливістю його використання випускниками у майбутній професійній діяльності. Опанування такого курсу надасть їм можливість набути додаткових знань, важливих для професії, і збільшити таким чином свої шанси на успішне працевлаштування після завершення навчання у коледжі. З цією метою розроблений автором дослідження курс був запропонований для тривалого використання у освітньому процесі.

Варто зазначити також, що розроблена аспірантом модель передбачає, зокрема, здійснення впливу на мотиваційну сферу майбутніх фахівців, що набуває особливої актуальності на завершальних етапах навчання.

У цілому проведене дослідження є раціональним і досить аргументованим. Дослідна робота сприяла усвідомленню студентами важливості професійної підготовки і формуванню їхньої активної позиції щодо працевлаштування.

**Директор Відокремленого структурного
підрозділу «Ірпінський фаховий коледж
НУБіП України»**

Дмитро КОСТЮК

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «РІВНЕНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»
(ВСП «РФК НУБІП УКРАЇНИ»)

вул. Коперніка, 44, м. Рівне, 33001, Тел./факс: (0362) 26-59-23

e-mail: renubip@nubip.edu.ua **веб-сайт:** rfc.nubip.edu.ua **код ЄДРПОУ** 40266301

Від 19.01.2026 № 13

ДОВІДКА

про впровадження результатів дисертаційного дослідження
«Дослідження та практика професійної підготовки сільської молоді в коледжах
Китайської Народної Республіки як складника стратегії подолання бідності»,
поданого на здобуття наукового ступеня доктора філософії
(автор – Ван Хунмін)

Основні наукові положення дисертаційної роботи аспіранта гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України впроваджувались у освітній процес у 2024-2025 навчальному році. Вони, зокрема, дали змогу майбутнім фахівцям за спеціальністю «Комп'ютерна інженерія» опанувати додатковими знаннями зі свого фаху за рахунок неформальної освіти, що було запропоновано автором дослідження. Представлені аспірантом Ваном Хунміном матеріали містили перелік курсів, які студентам зазначеної спеціальності можна додатково опанувати на онлайн-платформі. Доцільним було обґрунтування цілеспрямованої самостійної роботи студентів, що сприяло формуванню комплексу знань і умінь, важливих для ефективної майбутньої професійної діяльності. Багатий дидактичний матеріал дисертаційного дослідження надав широкі можливості для формування вищезазначених умінь.

Самостійна робота слугувала удосконаленню традиційних форм та методів з метою стимулювання майбутніх фахівців до самопізнання й самовдосконалення. На думку аспіранта, у такий спосіб можна досягти підвищення академічної самоефективності майбутніх бакалаврів.

Отже, матеріали дисертаційного дослідження можуть використані для удосконалення професійної підготовки студентів коледжу в контексті загальнопедагогічного процесу і під кутом зору майбутнього працевлаштування.

Директор коледжу

Василь ЦАРУК

Додаток В

**Сертифікат про закінчення
дослідницького проєкту з питань зайнятості та підприємництва в
коледжах та університетах провінції Хенань**

Тема: «Дослідження стратегій сприяння працевлаштуванню випускників професійних коледжів у контексті відродження сільських районів»

Керівник: Ван Хунмін

<p>河南省大中专院校就业创业研究课题</p> <h1 style="text-align: center;">结项证书</h1> <p>经专家组评审，河南省教育厅批准，右列河南省大中专院校就业创业研究课题验收合格，准予结项，特发此证。</p> <p>二〇二四年十二月</p> <p>文件号：教办学〔2024〕395号</p>	<p>课题名称：乡村振兴背景下高职毕业生就业帮扶对策研究</p> <p>课题类别：一般课题</p> <p>课题编号：JYB2023178</p> <p>完成单位：平顶山工业职业技术学院</p> <p>负责人：王鸿铭</p> <p>课题组成员：李晓歌、刘丞、梅冰、宋文鹏、张麦玲</p> <p>鉴定等级：合格</p> <p>证书编号：豫教〔2024〕59261</p>
---	---

Додаток Д

Сертифікати студентів Піндіншанського політехнічного коледжу про участь у науковому проєкті «Дослідження стратегій сприяння працевлаштуванню випускників професійних коледжів у контексті відродження сільських районів» (Керівник: Ван Хунмін)

